

ข้อมูลสำหรับสื่อมวลชน

ตรวจรายการจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดเพชรบุรี

และการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 10/2561

ณ จังหวัดเพชรบุรี

ระหว่างวันที่ 5-6 มีนาคม 2561

ท่านสามารถดาวน์โหลดเอกสาร
ด้วยรหัส QR Code

สารบัญ

- เอกสารข่าวนายกรัฐมนตรีเตรียมลงพื้นที่ตรวจราชการจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดเพชรบุรี พร้อมประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 2/2561 ณ จังหวัดเพชรบุรี ในวันที่ 5 – 6 มีนาคม นี้
- ร่างกำหนดการ
- เบอร์โทรติดต่อ
- ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสมุทรสาคร
- ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดเพชรบุรี
- มุลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN)
- องค์การสะพานปลา
 - ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ONE STOP SERVICE จังหวัดสมุทรสาคร
 - ขั้นตอนปฏิบัติในการรับแจ้งเข้าออกของเรือประมง
- โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ธนาคารปูม้า แพลตฟอร์มชุมชนแหลมผักเบี้ย เส้นทางสัมมาชีพเต็มพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี
- การบริหารจัดการน้ำในเขตจังหวัดเพชรบุรี
- ศิลปกรรมงานสกุลช่างเมืองเพชร
- แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขามและศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

นายกรัฐมนตรีเตรียมลงพื้นที่ตรวจราชการจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดเพชรบุรี พร้อมประชุม คณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 2/2561 ณ จังหวัดเพชรบุรี ในวันที่ 5 – 6 มีนาคม นี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีพร้อมคณะมีกำหนดการลงพื้นที่ตรวจราชการจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดเพชรบุรี พร้อมประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 2/2561 ณ จังหวัด เพชรบุรี ในวันที่ 5 – 6 มีนาคม 2561 โดยมีกำหนดการดังนี้

วันจันทร์ ที่ 5 มีนาคม เวลา 07.00 น. นายกรัฐมนตรีพร้อมคณะ ออกเดินทางจากสนามเฮลิคอปเตอร์ พล.ม. 2 รอ. เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ไปยังจุดจอด ฮ. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสมุทรสาคร ตำบลบาง ห้วยแพรง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสาคร จากนั้น นายกรัฐมนตรีจะเยี่ยมชมมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพ แรงงาน ตำบลบางห้วยแพรง และเยี่ยมชมบริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตำบลท่าทราย เพื่อรับฟัง บรรยายสรุป Hub of Seafood /ผลการดำเนินงานศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเพื่อออกใบรับรองสินค้าประมง ของ ศูนย์วิจัยและตรวจสอบคุณภาพสินค้าประมง สมุทรสาคร พร้อมพบปะพนักงานและแรงงานของบริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

จากนั้น นายกรัฐมนตรีพร้อมคณะมีกำหนดการเยี่ยมชมองค์การสะพานปลาสมุทรสาคร ตำบลมหาชัย เพื่อรับ ฟังบรรยายสรุปภาพรวมการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา การดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว แบบเบ็ดเสร็จ จังหวัดสมุทรสาคร และตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมการแจ้งเข้า – ออกเรือประมงพาณิชย์ ชมการสาธิตระบบฐานข้อมูลการสแกนมันตา และระบบระบุตำแหน่งเรือประมงไทย พร้อมพบปะแรงงานประมงและประชาชนในพื้นที่

ช่วงบ่าย นายกรัฐมนตรีมีกำหนดการตรวจราชการจังหวัดเพชรบุรี โดยนายกรัฐมนตรีจะเยี่ยมชมโครงการ ศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้าน แหลม เพื่อรับฟังบรรยายสรุปการบริหารจัดการแม่น้ำเพชรบุรีและการแก้ไขปัญหาภัยแล้งชายฝั่ง พร้อมเยี่ยมชมระบบบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะโดยใช้ระบบธรรมชาติช่วยธรรมชาติ และเยี่ยมชมวิสาหกิจชุมชน ธนาครปูม้า – แพลลา จากนั้น นายกรัฐมนตรีจะพบปะผู้นำท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ณ อาคารราชธรรมสภา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง) แล้วนายกรัฐมนตรีชมทัศนียภาพ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเขาวัง และชมการสาธิตสกุลช่างเมืองเพชร

วันอังคารที่ 6 มีนาคม เวลา 08.00 น. ณ ห้องประชุมรอยัล ดุสิต บอลรูมเอ โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน อำเภอ ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี นายกรัฐมนตรีจะเป็นประธานประชุมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมกลุ่มจังหวัดภาค กลางตอนล่าง 2 แล้วเสร็จแล้ว นายกรัฐมนตรีจะเป็นประธานประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 2/2561

ช่วงบ่าย นายกรัฐมนตรีจะเยี่ยมชมวิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชน (โรงสีแห่งความสุข บ้านลาด) ตำบลไ ร้มะขาม อำเภอบ้านลาด พร้อมพบปะประชาชน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลไรรมะขาม จากนั้น นายกรัฐมนตรี เดินทางกลับกรุงเทพมหานคร

ร่างกำหนดการ

วาระงานประจำวันจันทร์ที่ 5 มีนาคม 2561

- เวลา 06.45 น. นายกรัฐมนตรีและคณะออกเดินทางจากสนามเฮลิคอปเตอร์ พล.ม. 2 รอ. เขตพญาไท กรุงเทพฯ เพื่อไปตรวจราชการจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดเพชรบุรี และประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 2/2561 ณ จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 5 – 6 มีนาคม 2561
- เวลา 07.30 น. นายกรัฐมนตรีเยี่ยมชมมูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN) หมู่บ้านมหาชัย เมืองทอง ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
- เวลา 08.40 น. นายกรัฐมนตรีเยี่ยมชมบริษัท ไทยยูเนียน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
-นายกรัฐมนตรีรับฟังบรรยายสรุปทิศทางการพัฒนาจังหวัดสมุทรสาคร และการดำเนินกิจการของบริษัท / เยี่ยมชมกระบวนการดำเนินงานด้านการผลิต / พบปะพนักงานและแรงงาน
- เวลา 10.20 น. นายกรัฐมนตรีเยี่ยมชมองค์การสะพานปลาสมุทรสาคร ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
-นายกรัฐมนตรีรับฟังบรรยายสรุปภาพรวมการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา พร้อมตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การคัดแยกประเภท และการขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำ
- เวลา 13.40 น. นายกรัฐมนตรีเยี่ยมชมวิสาหกิจชุมชนธนาคารปุม้า – แพลตฟอร์มชนแหลมผักเบี้ย ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
- เวลา 14.25 น. นายกรัฐมนตรีเยี่ยมชมโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
-นายกรัฐมนตรีรับฟังบรรยายสรุปการบริหารจัดการแม่น้ำเพชรบุรี / เยี่ยมชมระบบบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะโดยใช้ระบบธรรมชาติช่วยธรรมชาติ
- เวลา 17.00 น. นายกรัฐมนตรีพบปะผู้นำท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ณ อาคารราชธรรมสภา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา (เขาวัง) ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
-หลังเสร็จสิ้นการพบปะฯ นายกรัฐมนตรีชมทัศนียภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัดนธรรมเขาวัง และชมการสาธิตสกุลช่างเมืองเพชร

วาระงานประจำวันจันทร์ที่ 5 มีนาคม 2561

- เวลา 08.00 น. นายกรัฐมนตรีเป็นประธานการประชุมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ณ โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- เวลา 10.30 น. นายกรัฐมนตรีเป็นประธานการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 2/2561 ณ โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- เวลา 14.45 น. นายกรัฐมนตรีเยี่ยมชมวิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม ณ โรงสีแห่งความสุข บ้านลาด ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
- เวลา 15.20 น. นายกรัฐมนตรีเป็นประธานสักขีพยานในโอกาสรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในพื้นที่เป้าหมายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนภาคกลางพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าบางหัก – เขาป้อม จังหวัดเพชรบุรี ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี / กล่าวพบปะประชาชนและเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP ณ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
- เวลา 17.50 น. นายกรัฐมนตรีและคณะเดินทางถึงสนามเฮลิคอปเตอร์ พล.ม. 2 รอ. เขตพญาไท กรุงเทพฯ

เบอร์โทรติดต่อ

๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี นางฉัตรพร ราษฎร์ดุษดี 089-203-0457

๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร นายประภัสสร มาลากาญจน์ 089-203-0725

คุณยุวพร นวชาติ (คุณอ้ม) เบอร์โทร 0922468398 ประชาสัมพันธ์จังหวัดสมุทรสาคร

๑ บริษัทไทยยูเนียน

คุณวิชัยเบอร์โทร 0922462780

คุณทวีพร ชมจันทร์ เบอร์โทร 0898154586

คุณอภิชาติ สมิตโกมุท เบอร์โทร 0854855718

๑ สะพานปลา

คุณอำนาจ หนูทอง ประมงจังหวัดสมุทรสาคร เบอร์โทร 0818652899

๑ ที่โครงการในพระราชดำริแหลมผักเบี้ย

การบริหารจัดการน้ำ ผอ. สันต์ (ชลประทาน) เบอร์โทร 0814454736

การบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่ง (คุณบรรณารักษ์ แสงทอง) เบอร์โทร 0817199229

(คุณศิริพงษ์ เดชโพธิ์พระ) เบอร์โทร 0944938407

๑ ธนาการปู

ผู้ใหญ่จรรย์ เบอร์โทร 0802502537

คุณสุเทพ นายกสมาคมประมงแหลมผักเบี้ย เบอร์โทร 0614103100

สรุปการบรรยายการทำงาน One Stop Service (คุณประพันธ์) ประมงจังหวัด เบอร์โทร 0949492989

๑ เขาวัง/ศิลปกรรมงานสกุลช่างเมืองเพชร

ผอ.กรรณิการ์ (คุณนี่) วัฒนธรรมจังหวัด เบอร์โทร 0613989350

๑ โรงสีวิสาหกิจชุมชน

คุณสุนิรัตน์ เบอร์โทร 0818673460

๑ อบต.ไร่มะขาม

นายก อบต.กุ่ม 0892546699

คุณอ่ำ 0810591710

แผนที่จังหวัดสมุทรสาคร

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสมุทรสาคร

ส่วนที่ ๑ : จุดเด่นของจังหวัดสมุทรสาคร

๑.๑ เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าอาหารทะเลระดับโลก โดยเป็นแหล่งธุรกิจการประมงที่สำคัญของประเทศ เป็นศูนย์รวมของอุตสาหกรรม และธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อขายสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ซึ่งมีตลาดจำหน่ายทั้งภายในและต่างประเทศ

๑.๒ มีท่าเลที่ตั้งที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวก ส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะ One Day Trip โดยใช้อาหารทะเล (Seafood) เป็นตัวดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ เพื่อสัมผัสกับการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เชิงเกษตร และเชิงอุตสาหกรรม

๑.๓ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ เป็นเมืองที่บันทึกในประวัติศาสตร์เรื่องราวของพันท้ายนรสิงห์ผู้ซื่อสัตย์ จงรักภักดี และป้อมวิเชียรโชฎก ซึ่งสร้างในสมัยรัชกาลที่ ๓ เพื่อป้องกันข้าศึกทางทะเล ซึ่งเหมาะแก่การเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

๑.๔ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเป็นอันดับ ๖ ของประเทศ เป็นเมืองเศรษฐกิจที่มีศักยภาพทั้งทางด้านการอุตสาหกรรม และการประมง

๑.๕ ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าและรายได้ของจังหวัดให้เพิ่มมากขึ้น โดยเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชและผลไม้ที่มีคุณภาพ เช่น มะพร้าวน้ำหอม มะนาว ฝรั่ง มะม่วง และกล้วยไม้ รวมทั้งผลผลิตจากประมงน้ำจืดและน้ำเค็ม

ส่วนที่ ๒ : ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสมุทรสาคร

๒.๑ สภาพทั่วไป

๒.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดชายทะเล ตั้งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีน และปากอ่าวไทย อยู่ในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงหมายเลข ๓๕ (พระราม ๒) ประมาณ ๓๐ กิโลเมตร และมีขนาดพื้นที่ ๘๗๒.๓๔๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๕๔๕,๒๑๖ ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

☐ ทิศเหนือ	ติดกับ จังหวัดนครปฐม
☐ ทิศใต้	ติดกับ ทะเลอ่าวไทย
☐ ทิศตะวันออก	ติดกับ กรุงเทพมหานคร
☐ ทิศตะวันตก	ติดกับ จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี

๒.๑.๒ สภาพภูมิประเทศ พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดสมุทรสาครเป็นที่ราบลุ่มติดชายฝั่งทะเล โดยมีแม่น้ำท่าจีนซึ่งไหลมาจากจังหวัดนครปฐม ผ่านจังหวัดสมุทรสาครไหลลงสู่อ่าวไทยทางตอนใต้ของจังหวัด ทำให้พื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มในเขตน้้ำจืด ซึ่งเหมาะแก่การทำนา ทำสวน สำหรับพื้นที่ตอนล่างซึ่งอยู่ติดชายฝั่งทะเลยาว ๔๑.๘ กิโลเมตรจึงเหมาะแก่การทำนาเกลือ การทำประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เช่น กุ้ง และหอยชนิดต่าง ๆ

๒.๑.๓ การปกครอง จังหวัดสมุทรสาครแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๓ อำเภอ ๔๐ ตำบล ๒๙๐ หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสาคร มี ๑๘ ตำบล ๑๑๖ หมู่บ้าน อำเภอกระทุ่มแบน มี ๑๐ ตำบล ๗๖ หมู่บ้าน และ อำเภอบ้านแพ้ว มี ๑๒ ตำบล ๘๘ หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลนคร ๒ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๙ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๕ แห่ง

๒.๑.๔ ประชากร จังหวัดสมุทรสาคร มีประชากรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๕๖๘,๔๖๕ คน เป็นชาย ๒๗๔,๖๔๕ คน (๔๘.๓%) หญิง ๒๙๓,๘๒๐ คน (๕๑.๗%) และความหนาแน่นประชากร ๖๕๑.๗ คน/ตารางกิโลเมตร โดยประชากรส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายจีน และเชื้อสายรามัญ ซึ่งประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองตั้งบ้านเรือนกระจุกตัวตามริมถนนสายหลักและสายรอง ในขณะที่ประชากรในชนบทตั้งบ้านเรือนกระจายตามริมแม่น้ำ และลำคลอง ส่งผลให้จังหวัดสมุทรสาครมีสภาพสังคมแบบกึ่งชนบทกึ่งเมือง

๒.๑.๕ เศรษฐกิจ ปี ๒๕๕๘ จังหวัดสมุทรสาคร มีผลิตภัณฑ์มวลรวม ๓๔๔,๕๕๒ ล้านบาท สูงเป็นลำดับที่ ๖ ของประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว ๓๖๔,๓๕๔ บาท/คน/ปี สูงเป็นลำดับที่ ๖ ของประเทศ เศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาครขึ้นอยู่กับสาขาอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ ๒๓๓,๘๓๓ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖๗.๘๗ รองลงมาคือ สาขาขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ จักรยานยนต์ฯ มีมูลค่า ๔๒,๙๘๙ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๒.๔๘ และสาขาไฟฟ้า แก๊ส และการประปา มีมูลค่าเท่ากับ ๙,๔๕๘ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒.๗๕ ส่วนภาคการเกษตร มีมูลค่าเท่ากับ ๑๗,๑๖๘ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔.๙๘ โดยสาขาการผลิตหลักของภาคการเกษตร คือ สาขาประมง มีมูลค่าเท่ากับ ๑๔,๕๑๗ ล้านบาท รองลงมาคือ สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ มีมูลค่าเท่ากับ ๒,๖๕๐ ล้านบาท

๒.๑.๕.๑ เกษตร ปี ๒๕๖๐ จังหวัดสมุทรสาคร มีพื้นที่ด้านการเกษตรทั้งหมด ๑๔๓,๒๐๙.๕๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๗ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยจำแนกตามสัดส่วนของการใช้พื้นที่ทำการเกษตรได้ดังนี้ พื้นที่ทางการผลิตด้านพืช ๑๑๗,๒๗๘ ไร่ และพื้นที่ทางการประมง ๒๕,๙๓๑.๕๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๑ และ ๔.๗๖ ของพื้นที่ทั้งหมด ตามลำดับ โดยมีพืชเศรษฐกิจหลัก คือ มะพร้าว น้ำหอม มะนาว และกล้วยไม้ ซึ่งทำรายได้ให้กับจังหวัดปีละประมาณ ๙๖๔ ๗๖๗ และ ๔๕๘ ล้านบาท ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีไม้ผล เช่น มะม่วง ฝรั่ง ฯลฯ ซึ่งทำรายได้ปีละหลายพันล้านบาท สำหรับประมงซึ่งเป็นอาชีพหลักของจังหวัดมีมูลค่าผลิตรวมสูงถึง ๑๒,๓๕๔.๗๓ ล้านบาท ในขณะที่ปศุสัตว์เป็นการเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็ก ได้แก่ สุกร ไก่ เป็ด และแพะ

๒.๑.๕.๒ อุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรสาคร ตั้งอยู่ใกล้ในเขตปริมณฑล กรุงเทพฯ มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกและรวดเร็ว ประกอบกับมีโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม จึงมีผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนตั้งโรงงานเป็นจำนวนมาก ปี ๒๕๖๐ มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด ๕,๙๑๖ แห่ง เงินลงทุน ๒๖๗,๓๑๙ ล้านบาท ลูกจ้างในโรงงาน ๓๑๗,๘๑๖ คน ประเภทอุตสาหกรรมที่มีมาก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก ผลิตภัณฑ์โลหะ อาหารและเครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และอื่นๆ

๒.๑.๕.๓ การท่องเที่ยว จังหวัดสมุทรสาครมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจทั้งประเภทธรรมชาติ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และศาสนสถาน ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมประเพณี อาทิ ปากอ่าวสมุทรสาคร ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทางด้านอาหารทะเล สินค้าและผลิตภัณฑ์อาหารจากทะเล ตลาดมหาชัย ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าและการขนส่งที่สำคัญของจังหวัด ศาลพันท้ายนรสิงห์ ซึ่งเป็นอนุสรณ์แห่ง

ความซื่อสัตย์ทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีงานเทศกาลต่าง ๆ อาทิ งานเทศกาลอาหารทะเล งานกินปลาหู เป็นต้น ในปี ๒๕๕๙ มีจำนวนนักท่องเที่ยว ๑.๔๔ ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๗.๓ โดยที่นักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าหลัก มีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเงิน ๒,๓๐๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ ๕.๘๙

๒.๒ ศักยภาพ และประเด็นปัญหาสำคัญ

๒.๒.๑ ศักยภาพ

๑) เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าอาหารทะเลระดับโลก โดยเป็นแหล่งธุรกิจการประมงที่สำคัญของประเทศ เป็นศูนย์รวมของอุตสาหกรรม และธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อขายสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ซึ่งมีตลาดจำหน่ายทั้งภายในและต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการเป็นแหล่งที่ตั้งโรงงานผลิตปลาหมึกกระป๋องเพื่อการส่งออกใหญ่ที่สุดของประเทศ รวมทั้งโรงงานแปรรูปสินค้าอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออกจำนวนมาก

๒) การท่องเที่ยว เนื่องจากมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวก จึงสามารถพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะ One Day Trip โดยใช้อาหารทะเล (Seafood) เป็นตัวดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ เพื่อสัมผัสกับการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เชิงเกษตร และเชิงอุตสาหกรรม

๓) เป็นแหล่งเพาะปลูกพืชที่สำคัญ และสามารถช่วยเพิ่มมูลค่ารายได้ของจังหวัดให้เพิ่มมากขึ้น เช่น มะพร้าว น้ำหอม มะนาว ฝรั่ง มะม่วง และกล้วยไม้

๒.๒.๒ ประเด็นปัญหา

จังหวัดสมุทรสาครมีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและชุมชนอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชากรอพยพย้ายถิ่นเข้ามาจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมา ดังนี้ คือ

- ปัญหาคุณภาพน้ำในแม่น้ำท่าจีนตอนล่างเสื่อมโทรม เนื่องจากน้ำเสียจากภาคเกษตร อุตสาหกรรม และชุมชนได้ถูกปล่อยลงสู่แม่น้ำท่าจีน ไหลลงสู่แม่น้ำท่าจีน ทำให้แม่น้ำท่าจีนมีค่า BOD เกินเกณฑ์มาตรฐาน มีสารปนเปื้อนของโลหะหนัก เช่น สารตะกั่ว และมีแบคทีเรียเกินมาตรฐาน

- ปัญหาขยะมูลฝอยจากครัวเรือน และโรงงาน มีปริมาณสูงถึง ๓ แสนตันต่อปี แต่การเก็บและการกำจัดยังดำเนินการได้ไม่ทั่วถึง และถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล นอกจากนี้ยังมีปัญหามลภาวะที่เกิดจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และแหล่งที่อยู่อาศัย ได้แก่ ฝุ่นละออง ควัน กลิ่น และเสียง จากโรงงาน การขนส่ง และการเผาวัชพืช

- พื้นที่ชายฝั่งทะเลและแม่น้ำท่าจีนถูกกัดเซาะ

- การศึกษาและคุณภาพชีวิตของจังหวัดสมุทรสาครยังอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงต่ำ

- ปัญหาแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะชาวพม่าหลังไหลเข้ามาทำงาน และกลายเป็นประชากรแฝงจำนวนมาก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมา ทั้งในด้านการจัดเตรียมระบบสาธารณสุข การสาธารณสุขไม่เพียงพอ และปัญหาสังคม และอาชญากรรม เช่น ยาเสพติด ทะเลาะวิวาท ฯลฯ

- การขยายตัวของเมือง โดยเฉพาะจากกรุงเทพมหานครที่กระจายตัวมายังจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งทำให้เกิดชุมชนเมือง และการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ทำให้ระบบสาธารณสุขไม่เพียงพอต่อการรองรับการขยายตัวของเมือง เช่น โครงข่ายถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น

- ๒.๓ เป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนาจังหวัด
- ๒.๓.๑ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด
- “เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เกษตรและอาหารปลอดภัย ท่องเที่ยวทางเลือกใหม่
สังคมเป็นสุข”
- ๒.๓.๒ ประเด็นการพัฒนาจังหวัด
- ๑) พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน
 - ๒) ส่งเสริมภาคการผลิต การแปรรูปอาหาร และการบริการ สู่ตลาดสากล
 - ๓) พัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

แผนที่จังหวัดเพชรบุรี

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ ๑ : จุดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี

๑.๖ มีแหล่งท่องเที่ยวระดับ World Class Destination ในพื้นที่อำเภอชะอำ และมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญอื่นๆ เช่น หาดเจ้าสำราญ หาดปึกเตียน เขาย้อย อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ชายทะเลอำเภอบ้านแหลม ฯลฯ มีแหล่งศึกษาทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เช่น พระราชวังบนพระนครคีรี “เขาวัง” พระรามราชนิเวศน์ “วังบ้านปืน” และพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

๑.๗ เพชรบุรีเป็นศูนย์กลางเขตพื้นที่ท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก และเป็นประตูสู่ภาคใต้มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย รองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ป่าเขา โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม)

๑.๘ มีสภาพทางธรรมชาติและภูมิประเทศอันสวยงามหลากหลาย ทั้งภูเขา ป่าทึบ ที่ราบลุ่มแม่น้ำ ตลอดจนชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย จึงส่งผลให้จังหวัดเพชรบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายและสมบูรณ์

- ☐ ความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี เป็นเมือง ๓ วัง ประกอบด้วย พระนครคีรี พระรามราชนิเวศน์ และพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน
- ☐ เป็นเมือง ๓ รส ประกอบด้วย รสหวานของตาลโตนด รสเค็มของเกลือสมุทร และรสเปรี้ยวของมะนาว
- ☐ เป็นเมือง ๓ ทะเล ประกอบด้วย ทะเลเมืงทราย ทะเลโคลน และทะเลหมอก

๑.๙ มีต้นทุนทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีศาสนสถาน โบราณสถาน และแหล่งศิลปวัฒนธรรมประเพณีจำนวนมากโดยเฉพาะเขตเมือง ผลิภัณฑ์ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมอาหาร การกินที่โดดเด่น

๑.๑๐ มีทุนทรัพยากรและวัตถุดิบในพื้นที่ที่พร้อมในการรองรับทางการค้า การลงทุนที่หลากหลาย ทั้งภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม อาทิ เหมืองแร่ แหล่งผลิตเกลือที่มากที่สุด แหล่งผลิตสินค้าเกษตรครบทุกด้าน เช่น น้ำตาลโตนด อาหารทะเล สับปะรด กล้วยหอมทอง ชมพู่เพชร และมะนาว โดยเฉพาะมะนาว ซึ่งจังหวัดเพชรบุรีสามารถผลิตมะนาวได้ประมาณร้อยละ ๖๐ ของปริมาณการผลิตทั้งหมดของประเทศ และเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงหอยแครงที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยที่ตำบลบางตะบูน

๑.๑๑ มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาก เอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตรมากที่สุดในประเทศ ทั้งยังสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงความรู้ เช่น โครงการตามพระราชประสงค์ หุบกะพง โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร ฯลฯ และมีสหกรณ์การเกษตรที่เข้มแข็ง เช่น สหกรณ์เขาย้อย สหกรณ์บ้านลาดสหกรณ์ท่ายาง สหกรณ์โคนมะอำ

ส่วนที่ ๒ : ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดเพชรบุรี

๒.๔ สภาพทั่วไป

๒.๔.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศ มีพื้นที่ประมาณ ๖,๒๒๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓.๘๙ ล้านไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้ ๒.๒๑ ล้านไร่ หรือประมาณร้อยละ ๕๖.๘๙ และพื้นที่เกษตรกรรม ๐.๗๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๒ ของพื้นที่ทั้งหมดในจังหวัด อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ระยะทาง ๑๖๖ กิโลเมตร ตามเส้นทางสายปิ่น

เกล้า-นครชัยศรี-นครปฐม-ราชบุรี-เพชรบุรี หรือ ๑๒๓ กิโลเมตร ตามเส้นทางสายพระราม ๒-สมุทรสาคร-สมุทรสงคราม-เพชรบุรี และเป็นจังหวัดที่มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อกับภาคใต้และภูมิภาคอื่น ๆ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- ☐ ทิศเหนือ ติดกับ อำเภopakทอ จังหวัดราชบุรี และอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
- ☐ ทิศใต้ ติดกับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ☐ ทิศตะวันออก ติดกับ อ่าวไทย
- ☐ ทิศตะวันตก ติดกับ สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมา

๒.๔.๒ สภาพภูมิประเทศ มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย ทั้งที่ราบสูง ภูเขาสูงชัน และที่ราบลุ่ม โดยด้านทิศตะวันตกในเขตอำเภอแก่งกระจานและอำเภอหนองหญ้าปล้อง เป็นที่ราบสูงและภูเขาสูงชันค่อย ๆ ลาดต่ำมาทางทิศตะวันออก เป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรี ทางทิศตะวันตกของจังหวัดจึงอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และแร่ธาตุ แต่มีประชากรอาศัยอยู่น้อย เนื่องจากเป็นพื้นที่กันดาร ตอนกลางและตะวันออกของจังหวัด เป็นที่ราบลุ่ม และที่ราบชายฝั่งทะเล มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สำคัญ ประกอบด้วย แม่น้ำเพชรบุรีซึ่งเป็นแม่น้ำสำคัญของจังหวัด มีความยาว ๒๑๗ ก.ม. แม่น้ำบางกลอย ห้วยแม่ประโดน ห้วยผาก ห้วยแม่ประจัน และแม่น้ำบางตะบูน ปริมาณฝนตกรวมในปี ๒๕๕๘ ประมาณ ๗๕๔ มิลลิเมตร และสถิติน้ำฝนในรอบ ๔ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ เฉลี่ยมีวันฝนตกปีละ ๑๑๑ วัน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๙๘๑.๓๕ มิลลิเมตรต่อปี

๒.๔.๓ การปกครอง จังหวัดเพชรบุรี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๘ อำเภอ ๙๓ ตำบล ๖๙๘ หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๓ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๖๙ แห่ง

๒.๔.๔ ประชากร จังหวัดเพชรบุรี มีประชากรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๔๘๒,๓๗๕ คน เป็นชาย ๒๓๓,๖๖๕ คน (๔๘.๔%) เป็นหญิง ๒๔๘,๗๑๐ คน (๕๑.๖%) ความหนาแน่นประชากร ๗๗.๕ คน/ตารางกิโลเมตร

๒.๔.๕ เศรษฐกิจ ปี ๒๕๕๘ จังหวัดเพชรบุรีมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ๕๙,๐๑๖ ล้านบาท อยู่ในลำดับที่ ๔๐ ของประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว ๑๒๓,๘๐๐ บาท/คน/ปี เป็นลำดับที่ ๒๖ ของประเทศ โครงสร้างเศรษฐกิจมีการกระจายตัว ขึ้นอยู่กับสาขาบริการเป็นหลักมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ๓๑,๘๔๗ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕๓.๙๖ รองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรม โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ๑๓,๐๗๔ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๒.๑๕ และสาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ๖,๙๔๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๑.๗๗

๒.๔.๕.๑ เกษตร ในปี ๒๕๕๙ จังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร ๙๐๗,๖๓๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓ ของพื้นที่จังหวัด จำแนกการใช้พื้นที่เพาะปลูกได้เป็น ทำนา ทำไร่ ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น และทำการเกษตรอื่น ๆ ในสัดส่วนร้อยละ ๓๘.๐ ๒๕.๖ ๒๓.๓ และ ๑๓.๑ ตามลำดับ ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าว ตาลโตนด (ต้น) สับปะรด กล้วยน้ำว้า มะนาว อ้อย และกล้วยหอมทอง โดยเฉพาะมะนาว จังหวัดสามารถผลิตได้ประมาณร้อยละ ๖๐ ของปริมาณการผลิตทั้งประเทศ ส่วนการปลูกข้าวมีผลผลิต ๖๘๒ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๕๙ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ๔๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ และภาคกลางซึ่งอยู่ที่ ๖๐๓ กิโลกรัมต่อไร่ นอกจากนี้ ในพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงหอยแครง และกุ้งที่สำคัญ

๒.๔.๕.๒ **อุตสาหกรรม** จังหวัดเพชรบุรีอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนเขตที่ ๓ จากข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐ มีโรงงาน ๗๖๗ โรง เงินลงทุนรวม ๕๑,๗๕๔ ล้านบาท มีการจ้างงาน ๒๓,๓๐๐ คน อุตสาหกรรมสำคัญที่มีการลงทุนสูงตามลำดับ ได้แก่ ๑) ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ (ปูนซีเมนต์) ๒) ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม และ ๓) การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน

๒.๔.๕.๓ **การท่องเที่ยว** จังหวัดเพชรบุรี เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยว มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายและสมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งชายหาด ทะเล น้ำตก ถ้ำ ป่า เขา และทะเลสาบน้ำจืด แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งศึกษาเรียนรู้ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลายโครงการ ในปี ๒๕๕๙ มีจำนวนนักท่องเที่ยว ๖.๑๗ ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๓.๙๔ โดยที่นักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าหลัก มีจำนวนเพิ่มขึ้น มีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเงิน ๑๑,๙๖๑.๔๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ ๕.๘๘

๒.๕ ศักยภาพ และประเด็นปัญหาสำคัญ

๒.๕.๑ ศักยภาพ

- ๑) มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ระบบนิเวศหลากหลาย สามารถเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรสำคัญได้หลายชนิด รวมทั้งมีตลาดกลางสินค้าเกษตรในพื้นที่
- ๒) มีทุนทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและทุนทรัพยากรธรรมชาติสูง สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือพัฒนาอาชีพของคนในท้องถิ่นได้
- ๓) มีโครงการพระราชดำริมาก เอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตร ทั้งยังสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงความรู้
- ๔) อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร มีเส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย ใช้เวลาเดินทางไม่นาน ทำให้ต้นทุนในการขนส่งสินค้าต่ำ เป็นปัจจัยสนับสนุนต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด และเป็นประตูสู่ภาคใต้

๒.๕.๒ ประเด็นปัญหา

- ด้านการเกษตรยังขาดการพัฒนาพันธุ์พืชเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้น ขาดการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพของสินค้าเกษตรแปรรูปให้เป็นที่ยอมรับ และกลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง ทำให้ขาดอำนาจการต่อรอง ขาดการรวมกลุ่มเครือข่ายและการเชื่อมโยงความรู้ทางการเกษตร
- ด้านการท่องเที่ยวยังขาดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด ทำให้นักท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่เฉพาะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น ชะอำ รวมทั้งยังไม่มี การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว กับจังหวัดใกล้เคียง
- แหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันเสื่อมโทรม ยังขาดการคัดเลือกและส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและจรรยาบรรณของอาชีพไม่ต่อเนื่อง และขาดการบูรณาการระหว่างประชาชน-ท้องถิ่น-ภาครัฐ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน
- พื้นที่การเกษตรลดลงเนื่องจากชุมชนเมืองที่เพิ่มขึ้น ภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นและวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลง สภาพดินมีความเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีในการผลิต มีการประกอบธุรกิจที่ไม่เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด

- ผลสัมฤทธิ์ในภาครวมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ความตื่นตัวในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของประชาชนยังก้าวไม่ทันการเปลี่ยนแปลงมีปัญหาทางสังคมในกลุ่มเด็ก เยาวชน เพิ่มมากขึ้น มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น ชุมชนยังขาดความเข้มแข็ง ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม

- ปัญหาด้านสังคมอื่นๆ เช่น การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และปัญหาของเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากสังคม อุตสาหกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยอย่างรวดเร็ว มีผลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามวัย เสี่ยงต่อการกระทำผิดทางกฎหมาย รวมทั้งการรักษาคุณภาพชีวิตที่ดี

- การแพร่ระบาดของยาเสพติด เนื่องจากมีพื้นที่ติดกับชายแดนกับประเทศสหภาพเมียนมาร์ มีพื้นที่ชายฝั่งทะเล และเป็นประตูหรือเส้นทางสู่ภาคใต้ จึงทำให้เป็นพื้นที่จุดพักและเส้นทางลำเลียงยาเสพติด ส่งผลให้ยาเสพติดมีการแพร่ระบาดมากขึ้น

- ปัญหาการกีดเซาะชายฝั่งเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง

- ปัญหาน้ำเสียและขยะ ซึ่งเกิดจากครัวเรือน ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม SME แหล่งท่องเที่ยว ขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและถูกสุขลักษณะ

- ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีการตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่ป่า และป่าชายเลน การเกิดไฟป่า และการลักลอบค้าขายสัตว์ป่า

๒.๖ เป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา

๒.๖.๑ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

“เมืองเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ และเมืองน่าอยู่ นานาгин น่าเที่ยว ระดับประเทศ”

๒.๖.๒ ประเด็นการพัฒนาจังหวัด

- ๑) การเสริมสร้างความมั่นคง สันติสุข และสังคมคุณภาพ ที่ยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ๓) การเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและให้เติบโตจากฐานการเกษตรแบบครบวงจร
- ๔) การพัฒนาเมือง การพัฒนาการค้า การบริการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

Labour Rights Promotion Network Foundation

มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN)

วิสัยทัศน์ มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานเป็นองค์กรด้านแรงงานที่มุ่งมั่นส่งเสริมคุณภาพชีวิตคุ้มครองสิทธิความเสมอภาค การพึ่งตนเอง และสรรค์สร้างการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

ยุทธศาสตร์

1. การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการทำงานบนฐานข้อมูลที่กลุ่มเป้าหมายแรงงานประสบปัญหาโดยตรง และปัญหาเชิงโครงสร้างของชุมชน สังคม และนโยบาย
2. การพัฒนาโครงการที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของแรงงาน
3. การทำงานช่วยเหลือโดยตรง ด้านกฎหมาย ปัญหาการไม่เข้าถึงสิทธิต่างๆ
4. การพัฒนาเครือข่ายหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชนในพื้นที่ปฏิบัติงาน และระดับประเทศ
5. การทำงานเชิงสิทธิ และการทำงานเชิงนโยบาย Advocacy เพื่อการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิแรงงาน สิทธิทางสุขภาพ สิทธิทางการศึกษา และการบริการทางสังคมต่างๆ
6. การสร้างกระบวนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมของแรงงานเพื่อการพึ่งพาตนเองได้

การทำงานเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนด้านแรงงานข้ามชาติ เด็กข้ามชาติ และเป็นผู้ร่วมก่อตั้ง

- เครือข่ายปฏิบัติการเพื่อแรงงานข้ามชาติ Action Network for Migrant (ANM) เป็นเครือข่ายร่วมมือขององค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านแรงงานข้ามชาติ ทั่วทุกภาคในประเทศไทย ทำประเด็นขับเคลื่อนนโยบายด้านแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยมากกว่า 10 ปี
- กลุ่มองค์กรพัฒนาด้านแรงงาน Migrant Working Group (MWG) ก่อตั้งมามากกว่า 3 ปี เป็นการรวมตัวของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนทั้งใน และต่างประเทศที่ทำงานในประเทศไทย ทำงานเชิงข้อมูล และการรณรงค์นโยบายกับรัฐต่อประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านเด็กข้ามชาติ และแรงงานข้ามชาติโดยภาพรวม
- เครือข่ายความร่วมมือพัฒนาชายแดนอีสาน Border Esan Action Network (BEAN) เป็นการรวมตัวขององค์กรพัฒนาเอกชนแถบจังหวัดภาคอีสานที่มีพรมแดนติดกับประเทศลาว ขับเคลื่อนด้านข้อมูลการเคลื่อนย้ายของแรงงานลาว ประเด็นสุขภาพ เอชไอวี และการทำงานในเชิงปฏิบัติการช่วยเหลือกรณีผู้ประสบปัญหา ก่อตั้งมากกว่า 5 ปี
- เครือข่าย Border to Shore (BSN) เป็นการร่วมมือระหว่าง LPN สมุทรสาคร และมูลนิธิพัฒนารักษ์ อำเภอส่งขละบุรี ก่อตั้งมากกว่า 5 ปี
- เครือข่ายป้องกันการค้ามนุษย์ กัมพูชา และประเทศไทย Cambodia and Thailand Anti-Human Trafficking Network (CAHT) เป็นองค์กรร่วมระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนฝั่งไทย (ATN) และกัมพูชา ในการประสานงานภายใต้เครือข่ายระหว่างกัมพูชา-ไทยว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (Cambodia and Thailand Anti-Human Trafficking Network – CAHT) องค์กรฝั่งกัมพูชา มี Oxfam Quebec Cambodia, ADHOC, UNIAP –Cambodia, LICADHO, LSCW, HCC ภายใต้การสนับสนุนจากOxfam Quebec ก่อตั้งมากกว่า 3 ปี
- เครือข่ายปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์ ประเทศไทย Anti Human Trafficking Network (ATN) เป็นการรวมตัวขององค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานเชิงปฏิบัติการช่วยเหลือกรณีผู้ประสบปัญหาค้ามนุษย์ในประเทศไทย มีจำนวน 6 องค์กร อาทิ มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN) มูลนิธิพิทักษ์สตรี (AAT)มูลนิธิกระเจกเงา มูลนิธิเพื่อนหญิง ศูนย์ส่งเสริมและ

- พัฒนาสิทธิผู้หญิง (AWORD) และมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (HRDF)
- คณะทำงานภาคีสมาชิกเด็กเคลื่อนย้าย (Partners for the Rights of Children on the Move-Pro CoM)
ก่อตั้งโดยองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านเด็กและสตรีจำนวน 20 องค์กร เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2555 มีเป้าหมายร่วมกันผ่านการค้าคนโครงการ *Advocacy for the Promotion and Protection on the Rights of Children on the Move* ว่า ต้องมีแนวทาง รูปแบบหรือ กลไกใหม่ในการทำงานเชิงบูรณาการและเป็นองค์รวมในการคุ้มครองเด็กเคลื่อนย้าย

เครือข่ายความร่วมมือ

- เครือข่ายปฏิบัติการด้านแรงงานข้ามชาติ Action Network for Migrant (ANM)
- เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนด้านแรงงาน Migrant Working Group (MWG)
- เครือข่ายปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์
Anti Human Trafficking Network in Thailand (ATN)
- เครือข่ายต่อต้านการค้ามนุษย์ไทย กัมพูชา
Cambodia and Thailand Anti-Human Trafficking
- เครือข่ายเด็กเคลื่อนย้าย Children on the Move
- เครือข่าย CRC

พื้นที่ปฏิบัติงานเฉพาะ

- กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรปราการ สมุทรสงคราม ราชบุรี กาญจนบุรี ระยอง ตราด
- พื้นที่ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองสิทธิ และป้องกันการค้ามนุษย์
- การทำงานด้านการคุ้มครองสิทธิ และป้องกันการค้ามนุษย์ครอบคลุมทั่วประเทศไทย

ร่วมสนับสนุนโครงการบริจาคได้ที่

Financial contribution can be transferred to:
ชื่อบัญชี ; Labour Rights Promotion Network
ชื่อธนาคาร : Krung Thai Bank Pcl.
สาขา : Chamchuree Square Branch
เลขที่บัญชี : 162-0-09432-0
Swift Code: KRTHTHBK

ผู้ก่อตั้ง/ผู้อำนวยการ นายสมพงศ์ สระแก้ว
ผู้ร่วมก่อตั้ง นางสาวปัทมา ตั้งปรัชญากุล และคณะ

ที่ติดต่อ มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN)
เลขที่ ๒๕/๑๗-๑๘ หมู่บ้านมหาชัยเมืองทอง ถนนสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ๗๔๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๓๔ ๔๓๔๗๒๖, ๐๘๖๑๖๓ ๑๓๙๐
E- mail : somponglpn@gmail.com
FB: <https://www.facebook.com/pages/Labour-Rights-Promotion-Network/371018579290>

สถานการณ์แรงงานในจังหวัดสมุทรสาคร

1. ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดสมุทรสาคร มีประชากร (ตามทะเบียนราษฎร) จำนวน 561,162 คน เป็นชายจำนวน 271,036 คน หญิงจำนวน 290,126 คน แบ่งการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ 40 ตำบล 290 หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 38 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 12 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 25 แห่ง แยกเป็น

1. อำเภอเมืองสมุทรสาคร มีประชากร จำนวน 288,999 คน แบ่งการปกครองเป็น 18 ตำบล 116 หมู่บ้าน
2. อำเภอกะทู้มแบน มีประชากร จำนวน 174,005 คน แบ่งการปกครองเป็น 10 ตำบล 76 หมู่บ้าน
3. อำเภอบ้านแพ้ว มีประชากร จำนวน 98,158 คน แบ่งการปกครองเป็น 12 ตำบล 98 หมู่บ้าน

2. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

จังหวัดสมุทรสาคร เป็นเมืองเศรษฐกิจที่มีศักยภาพทั้งด้านการอุตสาหกรรม การประมง และการเกษตรกรรม โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี พ.ศ. 2558 เท่ากับ 344,552 ล้านบาท และมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว เท่ากับ 364,354 บาท/คน/ปี เป็นอันดับ 6 ของประเทศ จำแนกเป็น

1. ภาคการเกษตร มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ จำนวน 17,168 ล้านบาท ประกอบด้วย

1.1 ด้านเกษตรกรรม มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ จำนวน 2,650 ล้านบาท มีพืชเศรษฐกิจสำคัญ คือ มะพร้าว น้ำหอม มะนาว มะม่วง ถั่วลิสง

1.2 การประมง มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ จำนวน 14,517 ล้านบาท ประกอบด้วย

- การทำประมงทะเล มีผลผลิตประมาณ 210,667 ตัน/ปี
- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง มีผลผลิตประมาณ 10,490 ตัน/ปี
- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด มีผลผลิตสัตว์น้ำจืดประมาณ 8,340 ตัน/ปี

2. ภาคนอกการเกษตร มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ จำนวน 327,385 ล้านบาท โดยมูลค่าการผลิตจากสาขาอุตสาหกรรมสูงสุด จำนวน 233,833 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาการขายส่ง ขายปลีก จำนวน 42,989 ล้านบาท

จังหวัดสมุทรสาคร มีโรงงานอุตสาหกรรม (ตาม พรบ.โรงงาน) จำนวน 5,981 แห่ง เงินทุน 267,608 ล้านบาท อุตสาหกรรมสำคัญและมีการลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่

- อุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วย การผลิตเกี่ยวกับสัตว์น้ำ การถนอมสัตว์น้ำ

และผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปสัตว์น้ำ ฯลฯ มีโรงงาน จำนวน 780 แห่ง เงินลงทุน 58,180 ล้านบาท

- อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ ประกอบด้วย การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ ผลิตภัณฑ์ด้วยวิธีปั๊ม ผลิตภัณฑ์โลหะสำเร็จรูป ฯลฯ มีโรงงาน จำนวน 1,084 แห่ง เงินลงทุน 30,683 ล้านบาท

- อุตสาหกรรมพลาสติก ประกอบด้วย การผลิตพลาสติก ผลิตภัณฑ์พลาสติกเป็นเม็ด/แท่ง ฯลฯ มีโรงงาน ฯลฯ จำนวน 946 แห่ง เงินลงทุน 30,161 ล้านบาท

- อุตสาหกรรมสิ่งทอ ประกอบด้วย การหมักคาร์บอนซ์/สาบ/หวี/รีด/ปั่น การทอหรือการเตรียมเส้นด้ายอื่น สำหรับการทอ/การฟอกย้อมสี และการพิมพ์สิ่งทอ ฯลฯ มีโรงงาน จำนวน 450 แห่ง เงินลงทุน 24,907 ล้านบาท

- อุตสาหกรรมยางแลผลิตภัณฑ์จากยาง ประกอบด้วย การทำผลิตภัณฑ์ยางจากธรรมชาติหรือยางสังเคราะห์ โรงงานผลิต ซ่อม หล่อ หรือหล่อดอกยาง ฯลฯ มีโรงงาน จำนวน 160 แห่ง เงินลงทุน 10,307 ล้านบาท

3. ข้อมูลด้านแรงงาน

จังหวัดสมุทรสาครมีสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง จำนวน 10,026 แห่ง ลูกจ้างจำนวนทั้งสิ้น 593,264 คน ประกอบด้วย

1. แรงงานไทย จำนวน 300,410 คน

2. แรงงานต่างด้าว จำนวน 292,854 คน ประกอบด้วย สัญชาติเมียนมา 258,735 คน ลาว 13,835 คน , กัมพูชา 11,483 คน , สัญชาติอื่นๆ 8,801 คน จำแนกตามสถานะได้ดังนี้

2.1 แรงงานต่างด้าวที่มีหนังสือเดินทางและใบอนุญาตทำงาน จำนวน 248,759 คน ประกอบด้วย

(1) แรงงานต่างด้าวตามมาตรา 12 (BOI) จำนวน 133 คน

(2) แรงงานต่างด้าวตามมาตรา 9 (ทั่วไป) จำนวน 3,267 คน

(3) แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ จำนวน 245,359 คน แยกเป็น

(3.1) แรงงานต่างด้าวตามมาตรา 11 (กลุ่มนำเข้า MOU) จำนวน 73,163 คน

- เมียนมา 64,904 คน

- ลาว 4,466 คน

- กัมพูชา 3,793 คน

(3.2) แรงงานต่างด้าวตามมาตรา 9 (กลุ่มพิสูจน์สัญชาติ) จำนวน 148,949 คน

- เมียนมา 139,759 คน

- ลาว 4,642 คน

- กัมพูชา 4,548 คน

- 3 -

(3.3) แรงงานต่างด้าวผ่านการตรวจสุขภาพกลุ่มคัดกรอง จำนวน 23,247 คน

- เมียนมา 21,910 คน

- ลาว 188 คน

- กัมพูชา 1,149 คน

2.2 แรงงานต่างด้าวตามมาตรา 13 (กลุ่มบัตรชมพู) จำนวน 38,694 คน แยกเป็น

- เมียนมา 32,162 คน

- ลาว 4,539 คน

- กัมพูชา 1,993 คน

2.3 แรงงานต่างด้าวตามมาตรา 13 (ชนกลุ่มน้อย) จำนวน 5,401 คน

3. ประเภทกิจการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าว 5 ลำดับแรก มีดังนี้

(3.1) กิจการต่อเนื่องประมงทะเล มีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวน 43,282 คน

(เมียนมา 40,549 คน ลาว 1,241 คน กัมพูชา 1,492 คน)

(3.2) กิจการแปรรูปสัตว์น้ำ มีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวน 38,915 คน

(เมียนมา 38,226 คน ลาว 162 คน กัมพูชา 527 คน)

(3.3) กิจการต่อเนื่องการเกษตร มีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวน 33,808 คน

(เมียนมา 31,122 คน ลาว 907 คน กัมพูชา 1,779 คน)

(3.4) กิจการการผลิตหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติก มีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวน

28,051 คน (เมียนมา 25,872 คน ลาว 1,540 คน กัมพูชา 639 คน)

(3.5) กิจการการให้บริการต่างๆ มีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวน 27,578 คน

(เมียนมา 25,626 คน ลาว 957 คน กัมพูชา 995 คน)

4. แรงงานต่างด้าวที่อยู่ในระบบประกันสังคม มีจำนวน 111,501 คน แยกเป็น

- เมียนมา 104,152 คน

- ลาว 2,464 คน

- กัมพูชา 2,869 คน

- สัญชาติอื่น ๆ 2,016 คน

(ข้อมูล : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรสาคร ณ วันที่ 31 มกราคม 2561)

4. แรงงานในภาคการประมง

ปัจจุบันจังหวัดสมุทรสาครมีผู้ประกอบการกิจการประมงทะเล จำนวน 279 ราย มีเรือประมงทะเลจำนวน 464 ลำ แรงงานจำนวน 4,540 คน แยกเป็นแรงงานไทย 1,326 คน และแรงงานต่างด้าว 3,214 คน (เมียนมา 2,960 คน ลาว 54 คน กัมพูชา 200 คน) ทั้งนี้ กิจการประมงทะเลยังคงมีปัญหาระบาดคลื่อน เนื่องจากสภาพการทำงานและสวัสดิการยังไม่สามารถจูงใจให้แรงงานทำงานในกิจการประมงทะเลได้ โดยเมื่อวันที่ 1 - 31 ตุลาคม 2560 ที่ผ่านมามีจังหวัดสมุทรสาครได้จัดตั้งศูนย์จดทะเบียนและออกหนังสือประจำคนเรือสำหรับแรงงานต่างด้าวจังหวัดสมุทรสาคร ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 26 กันยายน 2560 โดยให้แรงงานต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในเรือประมงแต่ไม่มีใบอนุญาตทำงานมาลงทะเบียนประวัติและยื่นคำขอรับหนังสือประจำคนเรือ และให้ผู้ประกอบการประมงมารับสมัครงาน ผลปรากฏว่า มีผู้ประกอบการประมงยื่นขอจ้างแรงงาน จำนวน 153 ราย เรือประมง จำนวน 222 ลำ ต้องการแรงงาน จำนวน 2,289 คน มีแรงงานต่างด้าวสมัครเพียง จำนวน 477 คน

ในการประชุมของสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย นำโดยนายมงคล สุขเจริญคณา นายกสมาคมฯ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 ณ ตลาดทะเลไทย อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อสะท้อนปัญหาความไม่พร้อมของผู้ประกอบการประมงต่อการบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐ มีสมาชิกร่วมประชุมประมาณ 1,500 คน ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดต่าง ๆ ในภาคการประมงว่ามีการประกาศออกมาบังคับใช้จำนวนมาก และมีบทลงโทษสูงส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการประมงอย่างรุนแรง ทั้งนี้มีประเด็นข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงานได้แก่

1. แบบสัญญาจ้างได้กำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างผ่านระบบบัญชีธนาคารไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง ซึ่งข้อเท็จจริงลูกจ้างมักมีการเบิกเงินล่วงหน้า/ตู้ ATM มีน้อย จึงมีปัญหาในทางปฏิบัติ
2. วันทำการประมงมีเพียงปีละ 220 วัน แต่ผู้ประกอบการประมงต้องจ่ายค่าจ้างให้แรงงานต่างด้าวเต็มปี เพื่อรักษาลูกจ้างไว้ ทำให้เกิดภาระแก่ผู้ประกอบการประมงเป็นอย่างมาก
3. ปัญหาระบาดคลื่อนแรงงานประมง รวมทั้งเงื่อนไขการอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงไม่ยืดหยุ่น

5. การดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าว

1. จังหวัดสมุทรสาครเป็นที่ตั้งของศูนย์พิสูจน์สัญชาติแรงงานเมียนมา จำนวน 2 ศูนย์ ได้แก่
 - ศูนย์พิสูจน์สัญชาติแรงงานเมียนมา 1 (ข้างโรงแรมนิวเฟรนด์) มีศักยภาพในการดำเนินการได้ 650 คน / วัน

- 5 -

- ศูนย์พิสูจน์สัญชาติแรงงานเมียนมา 2 (ตลาดทะเลไทย) มีศักยภาพในการดำเนินการได้ 1,400 คน / วัน

2. จังหวัดสมุทรสาครมีแรงงานสัญชาติเมียนมาที่ต้องเข้ารับการพิสูจน์สัญชาติ จำนวน 27,979 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2561)

3. จังหวัดสมุทรสาครได้ดำเนินการเพื่อเร่งรัดให้นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวเข้าพิสูจน์สัญชาติ ดังนี้

- (1) การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ 3 ภาษา ในพื้นที่ชุมชนทุกอำเภอ
- (2) การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเคเบิลทีวี วิทยุ Facebook / Website รวมทั้งให้ผู้นำชุมชนและเครือข่ายแรงงานช่วยดำเนินการประชาสัมพันธ์
- (3) การจัดประชุมชี้แจงและเร่งรัดนายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวนำแรงงานต่างด้าวเข้าพิสูจน์สัญชาติ
- (4) การเร่งรัดติดตามนายจ้าง / สถานประกอบการ ที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าว โดยมอบให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานร่วมกันโทรศัพท์ติดตามให้นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวมาพิสูจน์สัญชาติ โดยเร็ว
- (5) จังหวัดสมุทรสาคร มีหนังสือถึง นจ/สปก ที่มีแรงงานต่างด้าวที่จะต้องเข้ารับการปรับปรุงทะเบียน ให้นำแรงงานมาดำเนินการตามวัน เวลา ที่กำหนด

6. การจัดทำทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าว

1. จังหวัดสมุทรสาครได้เปิดศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS) เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าว ณ โรงพยาบาลสมุทรสาคร โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการในศูนย์ดังกล่าว ประกอบด้วย

- (1) สำนักงานจัดหางานจังหวัด
- (2) สำนักงานประกันสังคมจังหวัด
- (3) ศูนย์บริหารการทะเบียนภาค 7 สาขาสมุทรสาคร
- (4) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- (5) โรงพยาบาลสมุทรสาคร
- (6) สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสมุทรสาคร

2. จังหวัดสมุทรสาครมีแรงงานต่างด้าวที่ต้องเข้าทำทะเบียนประวัติ (บัตรชมพู) จำนวน 104,207 คน (เมียนมา 93,514 คน ลาว 4,459 คน กัมพูชา 6,234 คน) มีแรงงานต่างด้าวเข้าทำทะเบียนประวัติแล้ว จำนวน 10,242 คน คงเหลือจำนวน 93,965 คน (ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561) ซึ่งจังหวัดสมุทรสาครได้กำหนดเป้าหมายดำเนินการวันละ 2,500 คน คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในวันที่ 31 มีนาคม 2561

- 6 -

3. จังหวัดสมุทรสาครได้ดำเนินการเพื่อเร่งรัดให้นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวมาจัดทำทะเบียนประวัติโดยดำเนินการไปในคราวเดียวกับการเร่งรัดให้แรงงานต่างด้าวเข้าพิสูจน์สัญชาติ

7. การตรวจสภาพการจ้าง / การทำงานของแรงงานในสถานประกอบการ ในปีงบประมาณ 2561

จังหวัดสมุทรสาครได้บูรณาการการตรวจสถานประกอบการของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1. การดำเนินการตรวจสถานประกอบการที่เสี่ยงต่อการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ แรงงานขัดหนี้ และการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน (กลุ่มเสี่ยง) โดยคณะกรรมการตรวจสภาพการจ้างสภาพการทำงาน และการค้ามนุษย์ในกิจการประมงและกิจการต่อเนื่อง มีสถานประกอบการที่ได้รับการตรวจแล้ว จำนวน 6 แห่ง ลูกจ้างที่ได้รับการตรวจ จำนวน 607 คน เป็นลูกจ้างสัญชาติไทย 514 คน สัญชาติเมียนมา 88 คน สัญชาติกัมพูชา 4 คน สัญชาติลาว 1 คน พบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม พรบ.คุ้มครองแรงงาน 4 แห่ง เรื่องไม่จัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ไม่จัดทำทะเบียนลูกจ้าง ไม่จัดทำเอกสารการจ่ายค่าจ้าง โดยได้ออกคำสั่งเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ตามมาตรา 139 (3) จำนวน 4 แห่ง

2. การดำเนินการตรวจสภาพการจ้างสภาพการทำงานและการค้ามนุษย์ในกิจการประมงทะเล (เรือประมง) โดยตรวจเรือประมง จำนวน 4 ลำ มีลูกจ้างผ่านการตรวจ 129 คน เป็นลูกจ้างสัญชาติไทย 54 คน สัญชาติเมียนมา 73 คน สัญชาติกัมพูชา 2 คน ผลการตรวจ ไม่พบการใช้แรงงานเด็กหรือแรงงานบังคับ หรือแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

3. การดำเนินการตรวจโดยชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัดสมุทรสาคร (ชุดจังหวัด) มีสถานประกอบการที่ได้รับการตรวจ 6 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน 1,911 คน มีลูกจ้างสัญชาติไทย 297 คน สัญชาติเมียนมา 1,614 คน พบการกระทำความผิด ดังนี้

(1) ปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม พรบ.คุ้มครองแรงงาน 5 แห่ง โดยออกคำสั่งเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามมาตรา 139(3) จำนวน 4 แห่ง และดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวน จำนวน 1 แห่ง ตามมาตรา 45 เรื่องการใช้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยไม่แจ้งการจ้างต่อพนักงานตรวจแรงงาน

(2) กระทำผิดตาม พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว 2 แห่ง

(3) กระทำผิดตาม พรบ.คนเข้าเมืองฯ 3 แห่ง

4. การตรวจโดยชุดเฉพาะกิจตรวจสถานประกอบการแปรรูปสัตว์น้ำ (งบประมาณ สปมผ.) ตรวจ

ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2560 – 26 ธันวาคม 2560 มีสถานประกอบกิจการที่ได้รับการตรวจ จำนวน 16 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน 4,681 คน เป็นลูกจ้างสัญชาติไทย 2,035 คน สัญชาติเมียนมา 2,643 คน สัญชาติลาว 3 คน ผลการตรวจพบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม พรบ.คุ้มครองแรงงานฯ 7 แห่ง เรื่อง ไม่จัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน / ไม่จัดทำทะเบียนลูกจ้าง / ไม่จัดทำเอกสารการจ่ายค่าจ้าง / นายจ้างหักค่าจ้างเป็นค่าไฟฟ้า ค่าหอพัก และค่าขยะ โดยออกคำสั่งเรื่องที่ไม่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ตามมาตรา 139(3) จำนวน 7 แห่ง นายจ้างปฏิบัติถูกต้องตามคำสั่งฯ จำนวน 6 แห่ง ดำเนินคดีนายจ้าง 1 แห่ง ฐานฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ตามมาตรา 70, 76 และมาตรา 139 (3)

- 7 -

5. การดำเนินการตรวจโดยชุดปฏิบัติเฉพาะกิจศูนย์ประสานการปฏิบัติงานในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เขต 1 (ศรชล) มีสถานประกอบกิจการที่ได้รับการตรวจ จำนวน 18 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน 9,821 คน เป็นลูกจ้างสัญชาติไทย 2,329 คน สัญชาติเมียนมา 7,491 คน สัญชาติลาว 1 คน พบการกระทำความผิด ดังนี้

(1) ปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม พรบ.คุ้มครองแรงงานฯ 6 แห่ง เรื่องไม่จัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน / ไม่จัดทำทะเบียนลูกจ้าง / ไม่จัดทำเอกสารการจ่ายค่าจ้าง / หักค่าจ้างเป็นค่าธรรมเนียมโอนเงิน / ไม่จัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการ

(2) กระทำผิดตาม พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวฯ (ม.70) 1 ราย

(3) กระทำผิดตาม พรบ.ประกันสังคมฯ 5 แห่ง

6. การตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัดสมุทรสาคร ตาม คำสั่ง คสช 101/2557 (แย่งอาชีพคนไทย) พบการกระทำความผิดตาม พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวฯ (ม.70) จำนวน 2 ราย และ มาตรา 101 จำนวน 6 ราย

8. การปฏิบัติงานศูนย์รับแจ้งเรือเข้า – ออก (PIPO)

1. การร่วมปฏิบัติงานศูนย์เรือ เข้า – ออก (PIPO) รายงานการแจ้งเรือเข้า – ออก ของศูนย์ฯ สมุทรสาคร ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 – 15 กุมภาพันธ์ 2561 ดังนี้

1.1 เรือแจ้งออก จำนวน 4,803 ลำ ลูกจ้างทั้งหมด 95,619 คน สัญชาติไทย 30,515 คน สัญชาติเมียนมา 60,078 คน สัญชาติกัมพูชา 3,309 คน สัญชาติลาว 1,717 คน

1.2 เรือแจ้งเข้า จำนวน 5,119 ลำ ลูกจ้างทั้งหมด 101,896 คน สัญชาติไทย 33,227 คน สัญชาติเมียนมา 63,403 คน สัญชาติกัมพูชา 3,372 คน สัญชาติลาว 1,894 คน

1.3 มีเรือผ่านการตรวจทั้งสิ้น 225 ลำ จำนวนตรวจ 418 ครั้ง มีลูกจ้างทั้งหมด 3,654 คน สัญชาติไทย 1,176 คน สัญชาติเมียนมา 2,159 คน สัญชาติกัมพูชา 264 คน สัญชาติลาว 48 คน อื่นๆ 7 คน ผลการตรวจ พบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม พรบ.คุ้มครองแรงงาน 3 ราย เรื่องจัดทำเอกสารการจ่ายค่าจ้างไม่ถูกต้อง โดยออกคำสั่งเรื่องที่ไม่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ตามมาตรา 139(3) จำนวน 3 ราย

2. รับเอกสารเพื่อออก ปม.5 ให้กับนายจ้าง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 – 15 กุมภาพันธ์ 2561 มีเรือ จำนวน 154 ลำ ลูกจ้างทั้งหมด 2,627 คน สัญชาติไทย 760 คน สัญชาติเมียนมา 1,705 คน สัญชาติกัมพูชา 109 คน สัญชาติลาว 52 คน และสัญชาติอินโดนีเซีย 1 คน

9. การส่งเสริมคนไทยมีงานทำ และการพัฒนาฝีมือแรงงาน

การพัฒนาฝีมือแรงงานและการเพิ่มผลิตภาพแรงงานสู่ Thailand 4.0 (การเพิ่มศักยภาพแรงงานเตรียมเข้าสู่อุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต / การยกระดับฝีมือแรงงาน / การพัฒนาศักยภาพในทักษะใหม่ Reskill) การดำเนินการตามโครงการประจำปีงบประมาณ 2561 ดังนี้ (ผลการดำเนินงาน 1 ตุลาคม – 23 กุมภาพันธ์ 2561)

- 8 -

1. โครงการเพิ่มศักยภาพแรงงานรองรับ Thailand 4.0 ประกอบด้วย
 - 1.1 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพแรงงานเตรียมเข้าสู่อุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต
เป้าหมาย 200 คน ผลการดำเนินงาน 224 คน
 - 1.2 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพแรงงานภาคอุตสาหกรรมและบริการไปสู่ Thailand 4.0
เป้าหมาย 1,520 คน ผลการดำเนินงาน 1,073 คน
 - 1.3 กิจกรรมอบรมเพิ่มขีดความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ (30 ชม.)
เป้าหมาย 300 คน ผลการดำเนินงาน 268 คน
2. โครงการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบอาชีพที่อาจเป็นอันตรายต่อสาธารณสุขหรือต้องใช้ความรู้ความสามารถสู่ Safety At Work เป้าหมาย 352 คน ผลการดำเนินงาน 226 คน
3. โครงการยกระดับแรงงานไทยให้ได้มาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการแข่งขัน
 - 3.1 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เป้าหมาย 280 คน ผลการดำเนินงาน 281 คน
 - 3.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพแรงงานเพื่อรองรับการจ่ายค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ
เป้าหมาย 100 คน ผลการดำเนินงาน 69 คน
4. การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการกิจการดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 เป้าหมาย 114,500 คน ผลการดำเนินงาน 80,605 คน
5. การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต
 - 5.1 โครงการฝึกอบรมแรงงานกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ
เป้าหมาย 120 คน ผลการดำเนินงาน 91 คน
 - 5.2 โครงการฝึกอบรมแรงงานผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ
เป้าหมาย 60 คน ผลการดำเนินงาน 80 คน

10. การขยายเครือข่ายการพัฒนาฝีมือแรงงาน

1. การจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานในจังหวัดสมุทรสาคร โดยความร่วมมือกับภาคเอกชน สภาอุตสาหกรรม และสถานศึกษาในจังหวัด ปัจจุบันศูนย์ทดสอบฯ ที่จัดตั้งแล้วมีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีฐานเทคโนโลยี, สถาบันพัฒนาความเป็นเลิศทางทรัพยากรมนุษย์ที่ดี บริษัท ดี.เอ็น.เตอร์ไพรส์ เทรนนิง เอ็กเซลเลนซ์ จำกัด, บริษัท อาซิฟา จำกัด (มหาชน) และวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร
2. การจัดตั้งศูนย์ช่างชุมชนเทิดไท้องค์ราชัน ณ ศาลาเอนกประสงค์ชุมชนโคกหัวถนน หมู่ 3 ตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน

การบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย จังหวัดสมุทรสาคร ข้อมูล ณ วันอังคารที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑) จัดตั้งศูนย์รับแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้

(๑) MMC Mingalar Myanmar Center (ข้างโรงแรมนิวเฟรนด์) ตำบลท่าจีน อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

(๒) สถานีขนส่งจังหวัดสมุทรสาครเก่า (ข้างตลาดทะเลไทย) เทศบาลตำบลท่าจีน อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

โดยผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีแรงงานต่างด้าว ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วจำนวน ๑๐๘,๒๕๓ คน นายจ้างจำนวน ๔๐,๒๘๔ ราย และผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วจำนวน ๑๑,๘๖๙ คน นายจ้างจำนวน ๖,๖๕๗ ราย

๒) จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) จังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้

จังหวัดสมุทรสาครได้มีคำสั่งที่ ๓๔๗/๒๕๖๑ เรื่องการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ โดยใช้พื้นที่บริเวณจุดตรวจแรงงานต่างด้าวโรงพยาบาลสมุทรสาคร (ลานต้นโพธิ์) เป็นสถานที่ดำเนินการรับรายงานตัว จัดทำทะเบียนประวัติ ปรับปรุงทะเบียนประวัติ ตรวจสุขภาพ ตรวจลงตรา ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและขออนุญาตทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าว โดยมีการจัดทำเป้าหมายในการนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ศูนย์ OSS จำนวน ๑๐๗,๐๔๓ คน

โดยผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีนายจ้างนำแรงงานต่างด้าวเข้ารายงานตัวรับการจัดทำทะเบียนและขอใบอนุญาตทำงานแล้วจำนวน ๑๐,๒๔๒ คน นายจ้าง ๒,๐๔๐ ราย (เมียนมา ๙,๓๓๖ คน, ลาว ๑๙๗ คน, กัมพูชา ๗๐๙ คน)

๓) หน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

- (๑) สำนักงานจัดหางานจังหวัดสมุทรสาคร
- (๒) ที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรสาคร
- (๓) ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสมุทรสาคร
- (๔) ประกันสังคมจังหวัดสมุทรสาคร
- (๕) โรงพยาบาลสมุทรสาคร

องค์การสะพานปลาสมุทรสาคร

สะพานปลาสมุทรสาคร เป็นสะพานปลาที่ใหญ่ และทันสมัยแห่งหนึ่งรองจากกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสมุทรสาคร มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ทันสมัยที่ใช้ในการลำเลียงขนถ่าย ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำทางทะเลทุกอย่างเป็นประจำทุกวัน และเป็นศูนย์กลางการค้าส่งปลาทะเล

วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

๑. เพื่อให้เป็นตลาดกลางสินค้าสัตว์น้ำทั้งทางเรือและทางบก ในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดใกล้เคียง

๒. เพื่อเป็นตลาดกลางรองรับสัตว์น้ำที่ขนถ่ายมาจากทางภาคใต้ แทนที่จะขนถ่ายไปยังสะพานปลากรุงเทพแต่เพียงแห่งเดียว

๓. เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาการประมงขององค์การสะพานปลาในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดใกล้เคียง เช่น การให้สินเชื่อ การประมง ตามโครงการพัฒนาการประมงและการฝึกอบรมชาวประมง เป็นต้น

๔. เพื่อเป็นศูนย์กลางช่วยเหลือสนับสนุนการให้สวัสดิการแก่ชาวประมงหมู่บ้าน

ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS)

ณ โรงพยาบาลสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ความเป็นมา

ประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ คือสัญชาติกัมพูชา เมียนมา และลาว จำนวนทั้งสิ้นกว่า ๓.๘ ล้านคน ซึ่งเป็นแรงงานที่เข้าเมืองและทำงานอย่างถูกกฎหมายประมาณ ๒ ล้านคน และในส่วนที่เหลือคือแรงงานประเภททั่วไปที่ได้รับการผ่อนผันให้เข้ามาทำงานประมาณ ๑.๙ ล้านคน ซึ่งรัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีมาตรการผ่อนปรนให้แรงงานต่างด้าวได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศและทำงานได้จนถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยแรงงานต่างด้าวต้องพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จในช่วงเวลาดังกล่าว (ตามคำสั่ง หัวหน้า คสช.ที่ ๓๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหารจัดการทำงานของคนต่างด้าว)

ปัญหาและข้อขัดข้องในการดำเนินการ

การดำเนินการที่ผ่านมา พบข้อขัดข้องในการดำเนินการทั้งสิ้น ๒ ประการ ได้แก่ ประการแรก เรื่องการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ ปัจจุบันมีแรงงานมาดำเนินการขึ้นทะเบียนประวัติประมาณ ๒ ล้านคน ซึ่งพบว่ามีแรงงานต่างด้าวประมาณ ๘ แสนคน ที่ไม่สามารถดำเนินการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จได้ตามระยะเวลาที่ผ่อนผัน ซึ่งจะส่งผลให้ แรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็นแรงงานที่ทำงานอย่างผิดกฎหมาย แต่นายจ้างและผู้ประกอบการยังมีความจำเป็นจะต้องจ้างงานอยู่ และการให้แรงงานกลับประเทศต้นทางตามมาตรการทางกฎหมาย อาจส่งผลกระทบต่อสถานการณ์การขาดแคลนแรงงานในประเทศ

การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑

๑. แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้ว ให้มาดำเนินการทำหรือปรับปรุงทะเบียนประวัติตรวจลงตรา (Visa) ขออนุญาตทำงาน ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนหรือทำประกันสุขภาพ (แล้วแต่กรณี) ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) ที่จัดตั้งขึ้นในทุกจังหวัด โดยจังหวัดสมุทรสาครกำหนดที่โรงพยาบาลสมุทรสาคร เมื่อมาดำเนินการดังกล่าวแล้ว จะได้รับอนุญาต

ให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ กรณีแรงงานในกิจการประมงทะเลและแปรรูปสัตว์น้ำอนุญาตถึง ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. แรงงานที่ยังไม่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติให้ไปดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงทะเบียนประวัติให้แล้วเสร็จภายใน ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS) ขยายระยะเวลาในการผ่อนผันเพื่อให้ดำเนินการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อให้ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานได้ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ กรณีแรงงานที่ทำงานในกิจการประมงทะเลและแปรรูปสัตว์น้ำ อนุญาตถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๓. ประสานงานกับประเทศต้นทางเพื่ออำนวยความสะดวก และเพิ่มเจ้าหน้าที่อุปกรณ์ และศูนย์พิสูจน์สัญชาติเพิ่มเติมเพื่อรองรับแรงงานต่างด้าวสัญชาติของตน ที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ

ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS) เป็นการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- กรมการปกครอง ทำหน้าที่ในการจัดทำหรือปรับปรุงทะเบียนประวัติ กำหนดเลข ๑๓ หลัก ถ่ายรูปในหน้า สแกนลายนิ้วมือ

- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ทำหน้าที่ตรวจลงตรา (Visa) ให้อยู่ในราชอาณาจักร

- สำนักงานประกันสังคม ทำหน้าที่ขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนให้กับแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในกิจการของนายจ้างที่เข้าประกันสังคม

- กระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่ ตรวจสอบสุขภาพ ประกันสุขภาพให้กับแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติหรือผ่านการพิสูจน์สัญชาติกรณีทำงานในกิจการไม่เข้าประกันสังคม หรือกรณีเข้าประกันสังคม ต้องซื้อประกันคุ้มครองก่อนเกินประสิทธิประกันสังคม

ศูนย์ OSS นี้จะทำหน้าที่ในการจัดทำ / ปรับปรุงทะเบียนประวัติสำหรับแรงงานที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้ว และแรงงานที่ยังไม่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติที่ประสงค์จะเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ มิ.ย. ๖๑ ซึ่งจะต้องมาจัดทำ/ปรับปรุงทะเบียนประวัติ ณ ศูนย์ OSS ภายใน ๓๑ มี.ค. ๖๑ โดยศูนย์ดังกล่าวจะมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ จังหวัดละ ๑ แห่ง

จังหวัดสมุทรสาครได้จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ One Stop Service : OSS) จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้พื้นที่บริเวณจุดตรวจแรงงานต่างด้าวโรงพยาบาลสมุทรสาคร (ลานต้นโพธิ์) เป็นสถานที่ดำเนินการ เพื่อรับรายงานตัว จัดทำทะเบียนประวัติ ปรับปรุงทะเบียนประวัติ ตรวจสอบสุขภาพ และขออนุญาตทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าว และมีคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS) จังหวัดสมุทรสาคร มีผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาครเป็นประธานกรรมการ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการ โดยมีหน้าที่อำนวยการให้ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ One Stop Service : OSS) จังหวัดสมุทรสาคร ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว ลดขั้นตอน ประหยัด และโปร่งใส เพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาในจังหวัดสมุทรสาคร มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

๑. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ในกิจการประมงทะเล ที่ได้จัดทำ

ทะเบียนประวัติไว้ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ซึ่งการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้สิ้นสุดลงแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ยังไม่ผ่านการตรวจสัญชาติ และมีอายุไม่เกิน ๕๕ ปี ไปรายงานตัวเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและขอรับใบอนุญาตทำงาน ระหว่างวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและทำงานได้ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ พร้อมทั้งดำเนินการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จ และเมื่อดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแล้วจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้ถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๒. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะกิจการแปรรูปสัตว์น้ำ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ในกิจการแปรรูปสัตว์น้ำ รวมถึงผู้ติดตามซึ่งเป็นบุตรที่อายุไม่เกิน ๑๘ ปี ที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ซึ่งการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้สิ้นสุดลงแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ยังไม่ผ่านการตรวจสัญชาติ และมีอายุไม่เกิน ๕๕ ปี ไปรายงานตัวเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและขอรับใบอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและทำงานได้ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ พร้อมทั้งดำเนินการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จ และเมื่อดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแล้วจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้ถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๓. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขออนุญาตทำงานและการอนุญาตให้ทำงานตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ฉบับลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้สิ้นสุดลงแล้วตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ และตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ซึ่งการอนุญาตจะสิ้นสุดในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ หรือผ่านการพิสูจน์สัญชาติจากประเทศต้นทาง หรือที่ได้รับการตรวจลงตราและประทับตราให้อยู่ในราชอาณาจักรถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีอายุไม่เกิน ๕๕ ปี ไปรายงานตัวเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและขอรับใบอนุญาตทำงานระหว่างวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยผู้ที่ได้พิสูจน์สัญชาติจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและทำงานได้ไม่เกินวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ พร้อมทั้งดำเนินการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จ และเมื่อดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแล้วจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ สำหรับผู้ที่ได้รับการตรวจลงตราและประทับตราให้อยู่ในราชอาณาจักรถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ก็จะได้รับ การตรวจอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปเพื่อการทำงานจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เช่นเดียวกัน

ขั้นตอนปฏิบัติในการรับแจ้งเข้า-ออกของเรือประมง

๑ ขั้นตอนปฏิบัติในการรับแจ้งเรือออก

๑.๑ เจ้าของเรือ/ผู้ควบคุมเรือ/ผู้รับมอบอำนาจ ติดต่อเจ้าหน้าที่/กรอกแบบฟอร์ม/ยื่นเอกสารตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือประมงของเรือประมงพาณิชย์ ที่ประกาศกำหนด

๑.๒ เจ้าหน้าที่ ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร และเอกสารที่เป็นฉบับสำเนา ต้องมีการเซ็นรับรองสำเนาทุกฉบับ

พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมเจ้าท่า

ตรวจสอบความถูกต้องตรงกันระหว่างเอกสารกับ เรือประมง คนประจำเรือ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ พระราชบัญญัติเรือไทย พ.ศ. ๒๔๘๑ ประกอบด้วย

- ๑) ตรวจสอบใบทะเบียนเรือไทย
- ๒) ตรวจสอบใบอนุญาตใช้เรือ
- ๓) ตรวจสอบใบประกาศนียบัตรผู้ควบคุมเรือ
- ๔) ใบประกาศนียบัตรช่างเครื่องยนต์เรือ
- ๕) ตรวจสอบใบสำคัญรับรองการตรวจเรือ (แบบ ตร.๒๐ - ๑ ป)
- ๖) ตรวจสอบอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยประจำเรือ
- ๗) ตรวจสอบใบอนุญาตให้ทำงานในเรือประมงขนาดตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอส ขึ้นไป เรือประมง (แบบ คร.๔ - ๑) และบัญชีคนทำงานในเรือประมง (แบบ คร.๔ - ๒)
- ๘) ตรวจสอบหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนไทย (Seaman Book)
- ๙) ตรวจสอบเอกสาร Port Clearance (เรือประมงไทย/เรือขนถ่ายสัตว์น้ำไทย ที่ไปทำประมงหรือรับสินค้าสัตว์น้ำในเขตนอกน่านน้ำไทย)

พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมประมง

ตรวจสอบความถูกต้องตรงกันระหว่างเอกสารกับ เครื่องมือทำการประมง พื้นที่ และเวลาที่ทำการประมงระบบติดตามเรือ คนประจำเรือ สัตว์น้ำ ตามที่กำหนดในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบด้วย

- ๑) ใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์
- ๒) เครื่องมือประมง และเครื่องหมายประจำเรือ
- ๓) สมุดบันทึกการทำการประมง (Fishing Logbook)
- ๔) สัตว์น้ำบนเรือประมง
- ๕) ตรวจสอบพิกัด และเวลาในการทำการประมงจากข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ เช่น VMS หรือ GPS ในรอบการทำการประมงที่มีการแจ้งเข้า
- ๖) แผนการขนถ่ายสัตว์น้ำล่วงหน้า
- ๗) การแจ้งขออนุญาตขนถ่ายสัตว์น้ำ
- ๘) MCTD ผังการจัดเก็บสัตว์น้ำ และรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำ
- ๙) แบบรายงานการติดตั้งระบบติดตามเรือ อุปกรณ์และสถานะใช้งานระบบติดตามเรือ (VMS) กรณีเรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไป
- ๑๐) บันทึกข้อมูลการแจ้งเข้าออก ของเรือประมง ในระบบ Fishing Info ๒
- ๑๑) หลักฐานเกี่ยวกับการจัดระบบความปลอดภัย สุขอนามัย และสวัสดิภาพในการทำงานของคนประจำเรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑๑.๑) หลักฐานการให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพการทำงาน การใช้เครื่องมือ สุขภาพอนามัย ความเป็นอยู่บนเรือ และอุปกรณ์ความปลอดภัยบนเรือประมงก่อนการทำงาน โดยให้คนประจำเรือลงลายมือชื่อบันทึกไว้ว่าได้รับการอบรมจากผู้ควบคุมเรือ

๑๑.๒) ใบรับรองการตรวจสอบสุขภาพของคนประจำเรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑๑.๓) ใบรับรองการอบรมหลักสูตรปฐมพยาบาลเบื้องต้นของคนประจำเรืออย่างน้อย ๑ คน บนเรือขนาดตั้งแต่ ๖๐ ตันกรอส ขึ้นไป

๑๒) หนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว (Seabook)

๑๓) การขนถ่ายสัตว์น้ำจากเรือประมงที่แจ้งเข้ากับศูนย์ PIPO ตามคู่มือการตรวจสอบสัตว์

น้ำหน้าท่า

พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงแรงงาน

ตรวจสอบความถูกต้องตรงกันระหว่างเอกสารกับคนประจำเรือ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ประกอบด้วย

๑) หลักฐานการรับสัญญาจ้าง ทะเบียนลูกจ้างในงานประมงทะเล (แบบ ปม.๕)

๒) สัญญาจ้างในงานประมงทะเล (แบบ ปม.๑)

๓) แบบจัดเวลาพักในงานประมงทะเล (แบบ ปม.๒)

๔) กรณีมีลูกจ้างมากกว่า ๑๐ คน จะต้องมีการจัดทำทะเบียนลูกจ้างในเรือประมง (แบบ ปม.๓)

๕) หลักฐานการจ่ายค่าจ้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๖) ตรวจสอบระบบสื่อสารที่ให้ลูกเรือสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ศูนย์ประสานแรงงานประมง/ครอบครัวได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๗) ตรวจสอบอายุของลูกจ้าง

๘) ตรวจสอบชื่อและนับจำนวนแรงงานบนเรือประมงให้ถูกต้องตรงตามจำนวนที่แจ้งทั้งในกรณีแจ้งออกและแจ้งเข้า

๙) ออกคำสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

๑๐) ตรวจสอบใบอนุญาตทำงาน หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือหนังสือเดินทาง กรณีที่มีคนต่างด้าวทำงานในเรือประมง

๑.๓ เจ้าหน้าที่ ดำเนินการบันทึกคำร้องขอแจ้งเข้าออก ลงในระบบสารสนเทศการทำการประมง (Fishing info ๒)

๑.๔ เจ้าหน้าที่ ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศการทำการประมง (Fishing info ๒)เทียบกับเอกสารที่เจ้าของเรือ/ผู้ควบคุมเรือ/ผู้รับมอบอำนาจ ยื่นสำแดงดังต่อไปนี้

- ทะเบียนเรือ ตรวจสอบสถานะของทะเบียนเรือ จะต้องไม่ถูกเพิกถอนหรือมีการแจ้งดัดใช้เรือ และชื่อเรือประมง ชื่อเจ้าของเรือ ประเภทการใช้เรือ ขนาดของเรือ จะต้องตรงกับเอกสารทะเบียนเรือ

- ใบอนุญาตใช้เรือตรวจสอบวันหมดอายุของใบอนุญาตใช้เรือ

- ใบประกาศนียบัตรผู้ควบคุมเรือ และใบประกาศนียบัตรช่างเครื่องยนต์เรือ จะต้องเทียบเท่าหรือสูงกว่าที่ใบอนุญาตใช้เรือกำหนด และใบประกาศนียบัตรจะต้องไม่หมดอายุ

- ใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ตรวจสอบสถานะของใบอนุญาตจะต้องไม่ถูกเพิกถอนหรือถูกพักใช้ใบอนุญาต ตรวจสอบชนิดเครื่องมือและจำนวนที่ได้รับใบอนุญาต ชื่อผู้ได้รับใบอนุญาต

- กรณีเรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไปตรวจสอบการติดตั้งอุปกรณ์ระบบติดตามเรือ (VMS) ตรวจสอบหมายเลขอุปกรณ์เครื่อง จะต้องตรงกับในฐานข้อมูล และสถานะการส่งสัญญาณจะต้องส่งสัญญาณ

- ตรวจสอบสถานะของเรือประมงว่าเป็นเรืออยู่ในกลุ่มปกติ กลุ่มเฝ้าระวัง กลุ่มเสี่ยง กลุ่ม Urgent หรือกลุ่มเรือกระทำผิดกฎหมาย เพื่อใช้ในการวางแผนตรวจเรือ ตรวจจำนวนวันทำการประมง จำนวนวันที่ออกทำการประมง จะต้องไม่เกินกับที่กำหนด

๑.๔ เจ้าหน้าที่ออกตรวจเรือประมง ณ ท่าเทียบเรือ

- ตรวจสอบคนประจำเรือ ว่าตรงกับที่ขออนุญาตหรือไม่

- ตรวจสอบชนิดเครื่องมือประมงและจำนวน จะต้องไม่ผิดไปจากที่ได้รับอนุญาต

- ตรวจสอบสมุดบันทึกการทำการประมงว่าได้จัดเตรียมไว้นำลงเรือหรือไม่ และแบบสมุดบันทึกการทำการประมงต้องตรงกับชนิดเครื่องมือที่ใช้

- ตรวจสอบสภาพของอุปกรณ์ล่อคัดตัง หมายถึงเลขอุปกรณ์ล่อคัดตังหมายเลขอุปกรณ์เครื่องว่าตรงกันกับในระบบ Fishing Info ๒ และตรวจสอบตำแหน่งการส่งสัญญาณว่าผิดไปจากตำแหน่งที่เรืออยู่หรือไม่จากระบบ VMS Status หรือ App Fisheries Touch

- ตรวจสอบอุปกรณ์ความปลอดภัยประจำเรือ ว่ามีจำนวนเป็นไปตามที่กรมเจ้าท่าประกาศกำหนดหรือไม่

- ตรวจสอบภายในห้องเก็บสัตว์น้ำ ห้องเครื่อง และห้องพัก มีการชุกซ่อนแรงงานที่ผิดกฎหมาย ชนิดสัตว์น้ำหวงห้าม หรือสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ หรือไม่

๑.๕ เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว บันทึกผลการตรวจลงในระบบ Fishing info ๒ เป็น “ผ่าน” และอนุมัติให้เรือออก แล้วลงนามและเขียนหมายเลขการแจ้งลงในแบบฟอร์มการแจ้งเรือเข้าออก มอบให้เจ้าของเรือ/ผู้ควบคุมเรือ/ผู้รับมอบอำนาจ กรณีที่ผลการตรวจสอบไม่ผ่านหรือไม่ตรงกับที่แจ้ง ให้เจ้าหน้าที่บันทึกผลการตรวจสอบเป็น “ไม่ผ่าน” และระบุสาเหตุที่ไม่ผ่านลงในระบบ Fishing info ๒ แล้วคงสถานะคำขอเป็นไม่ผ่าน

๒ ขั้นตอนปฏิบัติในการรับแจ้งเรือเข้า

๒.๑ เจ้าของเรือ/ผู้ควบคุมเรือ/ผู้รับมอบอำนาจ ติดต่อเจ้าหน้าที่/กรอกแบบฟอร์ม/ยื่นเอกสารตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือประมงของเรือประมงพาณิชย์ ที่ประกาศกำหนด

๒.๒ เจ้าหน้าที่ ดำเนินการบันทึกคำร้องขอแจ้งเข้าออก ลงในระบบสารสนเทศการทำการประมง (Fishing info ๒)

๒.๓ เจ้าหน้าที่ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลในระบบตรวจสอบอัตโนมัติ ดังต่อไปนี้

- จำนวนวันหมดอายุของใบอนุญาตใช้เรือ

- จำนวนวันหมดอายุของใบอนุญาตทำการประมง

- ตรวจสอบจำนวนวันที่ออกไปทำการประมง ว่าเกิน ๓๐ วัน หรือไม่

- ตรวจสอบจำนวนวันทำการประมง ว่าเกินไปจากที่ได้รับใบอนุญาตหรือไม่

- ตรวจสอบประวัติการส่งสัญญาณระบบติดตามเรือ (VMS) ว่ามีการขาดหายของสัญญาณหรือไม่ กรณีมีการขาดหายของสัญญาณ แจ้งให้เจ้าของเรือ/ผู้ควบคุมเรือ ดำเนินการส่งแบบบันทึกแจ้งเหตุเมื่อเรือไม่ส่งข้อมูล VMS(ศฝป.๗.๑,๗.๒)

๒.๔ เจ้าหน้าที่ออกตรวจเรือประมง ณ ท่าเทียบเรือ

- ตรวจสอบคนประจำเรือ ว่าตรงกับที่ขออนุญาตออกไปหรือไม่
 - ตรวจสอบชนิดเครื่องมือประมงและจำนวน จะต้องไม่ผิดไปจากที่ได้รับอนุญาต
 - ตรวจสอบสภาพของอุปกรณ์ลือคตริง หมายเลขอุปกรณ์ลือคตริงหมายเลขอุปกรณ์เครื่องว่าตรงกันกับในระบบ Fishing Info ๒ และตรวจสอบตำแหน่งการส่งสัญญาณว่าผิดไปจากตำแหน่งที่เรืออยู่หรือไม่จากระบบ VMS Status หรือ App Fisheries Touch
 - ตรวจสอบภายในห้องเก็บสัตว์น้ำทุกห้อง ห้องเครื่อง และห้องพัก มีการชุกซ่อนแรงงานที่ผิดกฎหมาย ชนิดสัตว์น้ำหวงห้าม หรือสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ หรือไม่
 - ตรวจสอบเส้นทางการเดินเรือและพื้นที่ทำการประมงตลอดระยะเวลาในการทำประมง มีความสอดคล้องกับLogbook หรือไม่
 - ตรวจสอบชนิดและปริมาณสัตว์น้ำที่บันทึกใน Logbook เทียบกับปริมาณสัตว์บนเรือมีความสอดคล้องกันหรือไม่
- ๒.๕ เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว บันทึกผลการตรวจลงในระบบ Fishing info ๒และอนุมัติให้เรือออก แล้วลงนามและเขียนหมายเลขการแจ้งลงในแบบฟอร์มการแจ้งเรือเข้าออกให้เจ้าของเรือ/ ผู้ควบคุมเรือ/ผู้รับมอบอำนาจ กรณีที่ผลการตรวจสอบไม่ผ่าน ให้เจ้าหน้าที่บันทึกสาเหตุที่ไม่ผ่านลงในระบบ Fishing info ๒ แล้ววงสถานะคำขอเป็นไม่ผ่าน

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

1. ประวัติความเป็นมาโครงการพระราชดำริฯ แหลมผักเบี้ย

พระราชดำริ

“...ปัญหาสำคัญ คือ เรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องน้ำเสียกับขยะ ได้ศึกษามาแล้วเหมือนกัน ทำไม่ยากนัก ในทางเทคโนโลยีทำได้ ในเมืองไทยเองก็ทำได้ หาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาแล้วทำในเมืองไทยเองก็ทำได้ หรือจะจ้างบริษัทต่างประเทศมาทำก็ได้ นี่แหละปัญหาเดียวกัน เดียวนี้กำลังคิดจะทำ แต่ติดอยู่ที่ที่จะทำ...”

พระราชดำรัสเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2533

วิสัยทัศน์

เป็นโครงการต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียชุมชนบนพื้นฐานหลักการธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ตามแนวพระราชดำริ

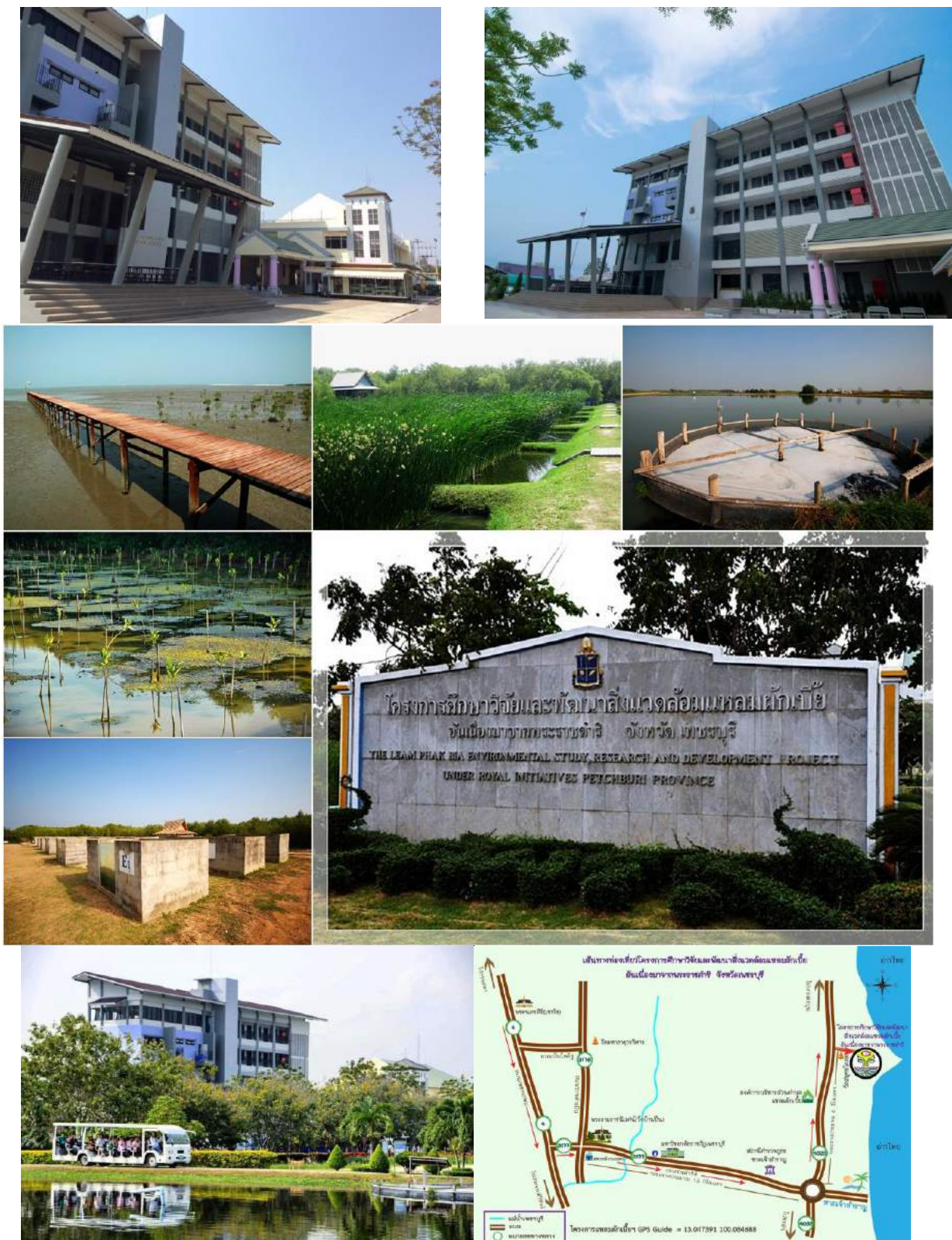
ปณิธานของโครงการฯ

สนองคุณพระราชฯ พัฒนาชาติและแผ่นดิน

วัตถุประสงค์หลัก คือ การวิจัยหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียและขยะชุมชนที่ประหยัด สะดวก ทำได้ง่าย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่นๆ ได้อย่างกว้างขวาง โดยอาศัยหลักการธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักประกอบด้วย มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกรมชลประทาน และมีพันธกิจหลัก 4 ด้าน คือ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย การบริการวิชาการแก่สังคม และการส่งเสริมเผยแพร่องค์ความรู้ของโครงการฯ สู่สาธารณชนทั่วประเทศ

2. ที่ตั้งโครงการพระราชดำริฯ แหลมผักเบี้ย

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 บ้านพะเนิน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พิกัดที่ตั้ง 13.047391N 100.084688E

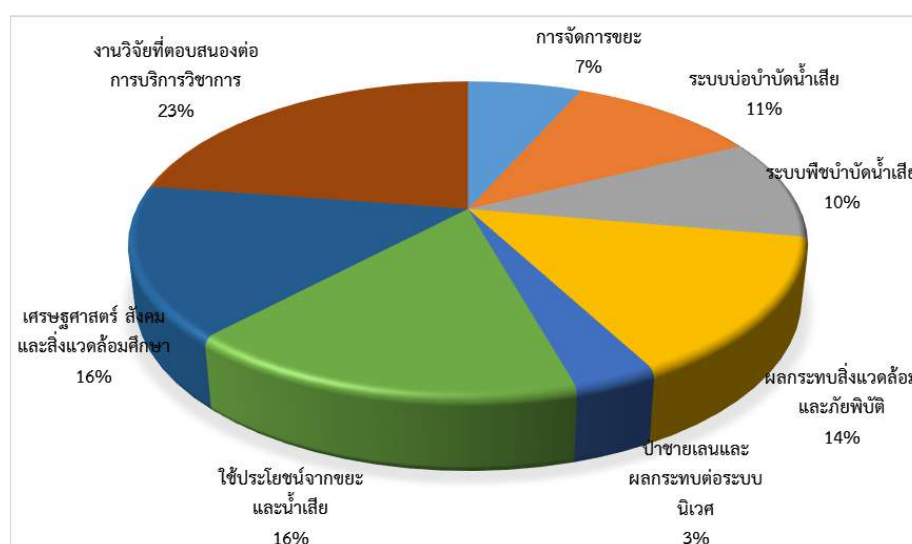

ภาพที่ 1 ที่ตั้งโครงการพระราชดำริฯ แหล่มผักเปื้อน

3. ผลการดำเนินงานของโครงการพระราชดำริฯ แห่มผักเบี้ย

3.1 งานวิจัยและพัฒนา

ผลการดำเนินงานวิจัยภายใต้งบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 จนถึงปัจจุบัน โครงการฯ ได้ดำเนินงานวิจัยครอบคลุมงานสิ่งแวดล้อมทั้งหมด 9 ด้าน โดยมีการดำเนินงานวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยของโครงการฯ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ 1) ยุทธศาสตร์การวิจัย ปี พ.ศ. 2548-2553 เน้นในการวิจัยปรับใช้เทคโนโลยีการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีธรรมชาติช่วยธรรมชาติสู่ภูมิสังคมต่างๆ ดำเนินการจำนวน 126 เรื่อง และยุทธศาสตร์การวิจัยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2554-2559 เน้นที่การสร้างสรค์องค์ความรู้ใหม่เชิงกลุ่มลึกและเชิงปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากสถานการณ์จริง โดยมีงานวิจัยที่ดำเนินการจำนวน 255 เรื่อง รวมจำนวนวิจัยในรอบ 26 ปีจำนวนทั้งสิ้น 381 เรื่อง แสดงดังภาพที่ 2

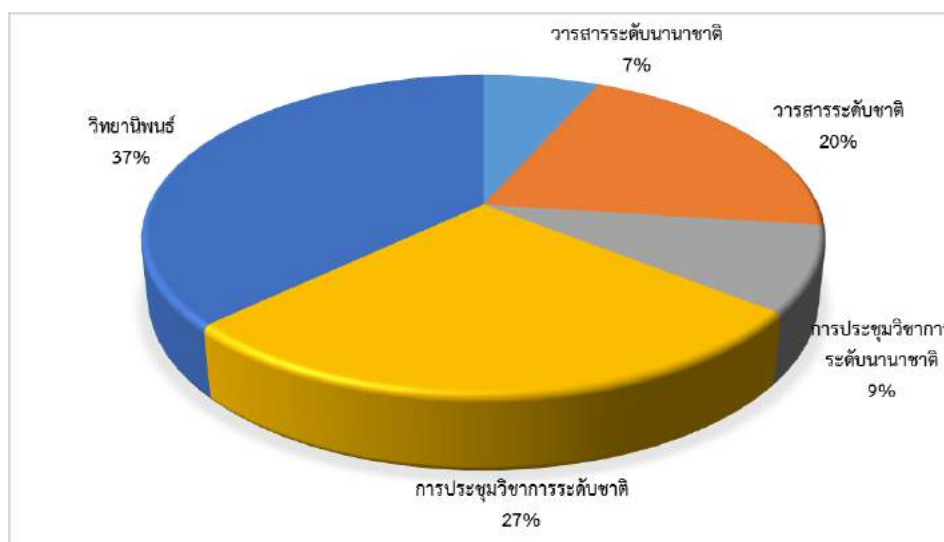
ภาพที่ 2 สัดส่วนงานวิจัยที่ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2559

สำหรับปี พ.ศ.2560 งานวิจัยของโครงการฯ ล้วนสนองตอบความต้องการของผู้รับบริการวิชาการ และตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาขยะและน้ำเสียชุมชนอันมีลักษณะเฉพาะ ด้วยการปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีธรรมชาติ และผลการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ตารางที่ 1 โครงการวิจัยที่ดำเนินงานประจำปี 2560

ลำดับ	ประเภทงานวิจัย	จำนวนงานวิจัย (เรื่อง)
1	การวิจัยเทคโนโลยีการกำจัดขยะ	2
2	การวิจัยเทคโนโลยีบำบัดน้ำเสีย	6
3	การวิจัยเทคโนโลยีการใช้พืชบำบัดน้ำเสีย	3
4	การวิจัยด้านการใช้ประโยชน์จากตะกอน ปุ๋ยจากขยะ และน้ำเสีย	6
5	การวิจัยด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ	8
6	การวิจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมศึกษา	5
รวมจำนวนงานวิจัย		30

โครงการฯ มีการนำเสนอผลงานวิจัยออกสู่ระดับนานาชาติมากขึ้น เพื่อให้ผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่นานาประเทศแล้ว ยังเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ของโครงการฯ ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งการนำเสนอผลงานวิจัยรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 - 2559 พบว่า การนำเสนอผลงานวิจัยลงในวิทยานิพนธ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมา คือ การนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติ คิดเป็นร้อยละ 27.00 การตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการระดับชาติ คิดเป็นร้อยละ 20.00 การนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ คิดเป็นร้อยละ 9.00 และการตีพิมพ์ลงในวารสารระดับนานาชาติ คิดเป็นร้อยละ 7.00 แสดงดังภาพที่ 3

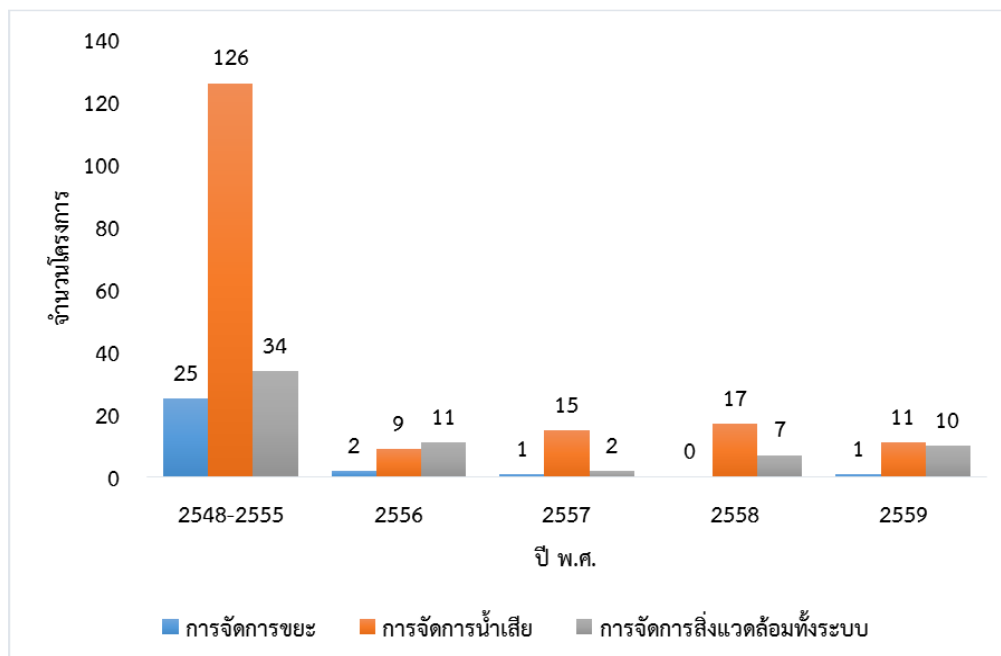
ภาพที่ 3 สัดส่วนของการนำเสนอผลงานวิจัยรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2534-2559

สำหรับปี พ.ศ.2560 การเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนทางโครงการฯ ได้นำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ขยายผลสู่สังคมผ่านการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ การประชุมวิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น 29 เรื่อง ประกอบด้วย การตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติ จำนวน 11 เรื่อง การประชุมวิชาการในระดับนานาชาติและระดับชาติ จำนวน 8 เรื่อง และการเผยแพร่ผ่านสื่อรูปแบบอื่นๆ จำนวน 10 เรื่อง

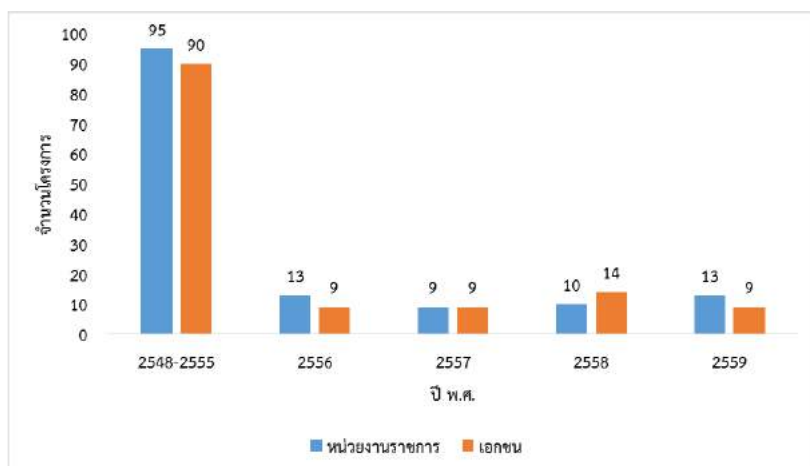
ผลการดำเนินงานวิจัยในปี 2560 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ทางสิ่งแวดล้อมที่ลุ่มลึก จึงได้มีการจัดหาและซ่อมบำรุงเครื่องมือวิทยาศาสตร์ จำนวน 31 รายการ และสามารถวิเคราะห์ตัวอย่างในห้องปฏิบัติการได้จำนวน 6,070 ตัวอย่าง ทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ตัวอย่างได้ 1,246,500 บาท

3.2 งานบริการวิชาการ

ผลการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคมโดยการให้คำปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อหาแนวทางจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีตามรูปแบบของโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548-2559 ทางโครงการฯ ได้ดำเนินการให้บริการวิชาการแก่สังคมรวม 271 โครงการ ประกอบไปด้วยการให้บริการวิชาการด้านการจัดการน้ำเสียมากที่สุดจำนวน 178 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 65.68 รองลงมา คือ การจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ได้แก่ การจัดการขยะและน้ำเสีย รวมถึงคุณภาพชีวิตมนุษย์ จำนวน 64 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 23.62 และการให้บริการวิชาการด้านการจัดการขยะจำนวน 29 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 10.70 แสดงดังภาพที่ 4 โดยหน่วยงานที่ขอรับบริการวิชาการส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานราชการท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานราชการทั่วไป จำนวน 140 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 51.66 ส่วนที่เหลือเป็นบริษัทเอกชน จำนวน 131 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 48.34 แสดงดังภาพที่ 5

ภาพที่ 4 ลักษณะงานที่ให้บริการวิชาการของโครงการฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548-2559

ภาพที่ 5 ประเภทของหน่วยงานที่ขอรับการบริการวิชาการจากโครงการ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548-2559

สำหรับผลดำเนินงานบริการทางวิชาการแก่สังคมประจำปี 2560 โดยมีกิจกรรมให้คำปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งสิ้น 29 โครงการ แบ่งเป็นด้านการจัดการคุณภาพน้ำผิวดิน จำนวน 12 โครงการ ด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน 7 โครงการ ด้านการจัดการน้ำเสียโรงงานอุตสาหกรรม 9 โครงการ และด้านการจัดการขยะจำนวน 1 โครงการ

ตารางที่ 2 งานบริการวิชาการที่ดำเนินงานประจำปี 2560

ลำดับ	ประเภทงาน	จำนวนโครงการ
1	การจัดการคุณภาพน้ำผิวดิน	12
2	การจัดการน้ำเสียชุมชน	7
3	การจัดการน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม	9
4	การจัดการขยะ	1
รวมจำนวนงานบริการวิชาการ		29

ภาพที่ 6 กิจกรรมให้คำปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

จากงานบริการวิชาการให้คำปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมด 29 โครงการ เมื่อติดตามผลการดำเนินงาน

พบว่า มีหน่วยงานที่ได้ดำเนินงานตามคำแนะนำ ซึ่งคิดเป็นกิจกรรมขยายผลโครงการได้ทั้งหมด 8 โครงการ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3

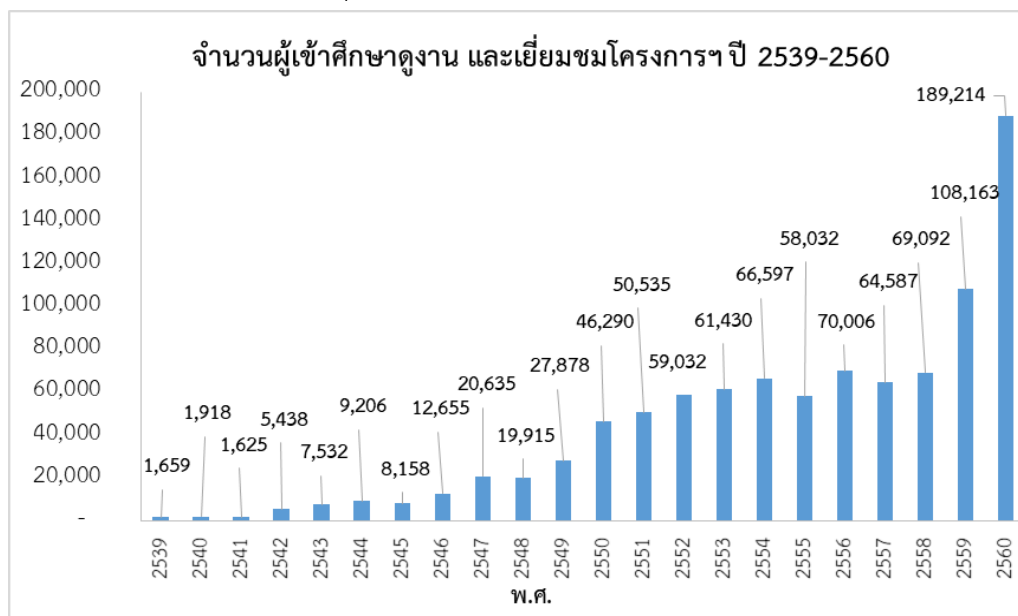
ตารางที่ 3 สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมขยายผลโครงการปี 2560

ลำดับ	กิจกรรมขยายผลโครงการ
1	แนวทางการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านหน้าท่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2	การจัดการน้ำเสียจากกระบวนการประกอบอาหาร รีสอร์ทบ้านสวนยายลี อำเภอเขียงตาก จังหวัดเชียงใหม่
3	การจัดการน้ำเสียจากหอพักอาศัย ตำบลสระพัง อำเภอนาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
4	การจัดการน้ำเสียชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
5	การจัดการน้ำเสีย บริษัท ส้มพลอดสุทกรรม จำกัด
6	การจัดการขยะอินทรีย์โรงเลี้ยงสัตว์สำหรับสัตว์ปีก จังหวัดศรีสะเกษ
7	การจัดการน้ำในพื้นที่สวนสัตว์นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
8	การจัดการน้ำเสียในสถานประกอบการด้านผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง จำกัด ตำบลท่ามะกา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

3.3 งานประชาสัมพันธ์และส่งเสริมเผยแพร่

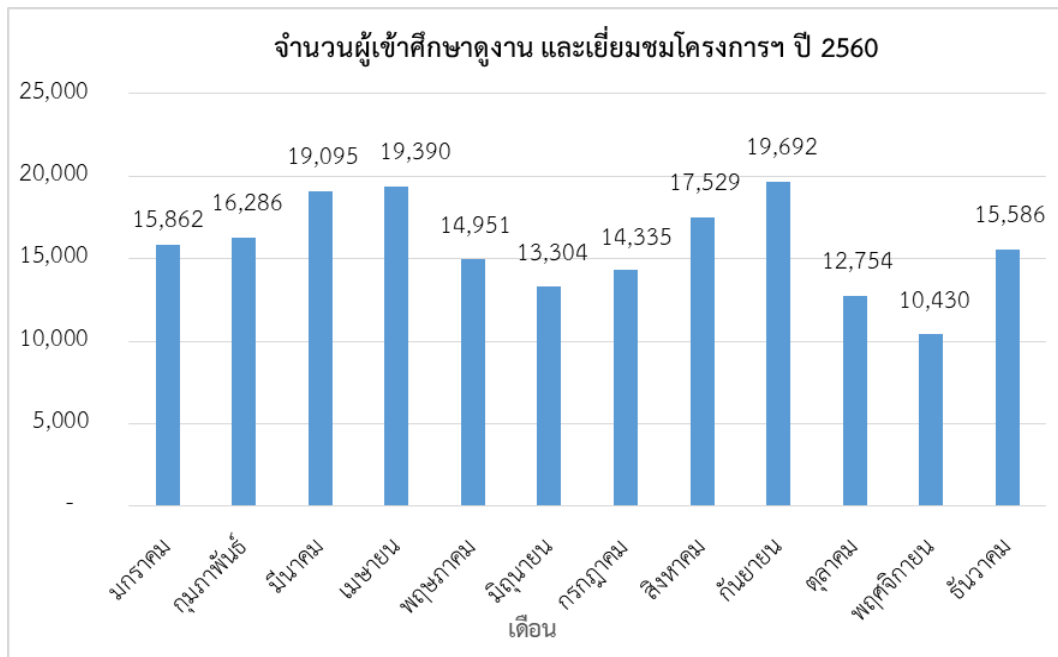
1) กิจกรรมการศึกษาดูงาน

การถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชนผ่านการศึกษาดูงาน จากรวบรวมข้อมูลผู้เข้าศึกษาดูงาน เยี่ยมชมโครงการฯ และเข้าร่วมกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะตามแนวพระราชดำริ ณ พื้นที่ศูนย์ต้นแบบโครงการฯ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ในระยะเวลา 21 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 959,597 คน แสดงดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 จำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมโครงการฯ ตั้งแต่ปี 2539-2560

สำหรับผลดำเนินงานประชาสัมพันธ์และส่งเสริมเผยแพร่ผ่านการศึกษาดูงาน ตั้งแต่เดือน มกราคม-ธันวาคม 2560 มีจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมโครงการฯ จำนวน 1,803 คนะ รวมทั้งสิ้น 189,214 คน โดยในรอบหนึ่งปี มีผู้เข้าเยี่ยมชมโครงการฯ มากที่สุดในเดือนกันยายน เมษายน และมิถุนายน ตามลำดับ ส่วนเดือนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือเดือนพฤศจิกายน ประเภทของผู้เข้าเยี่ยมชม พบว่า ส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานราชการ มากที่สุดร้อยละ 40.02 รองลงมาคือ ผู้สนใจทั่วไป สถาบันการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.15, 9.88, 6.66 และ 5.26 ตามลำดับ แสดงดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 จำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมโครงการฯ ปี 2560 (จำแนกตามเดือน)

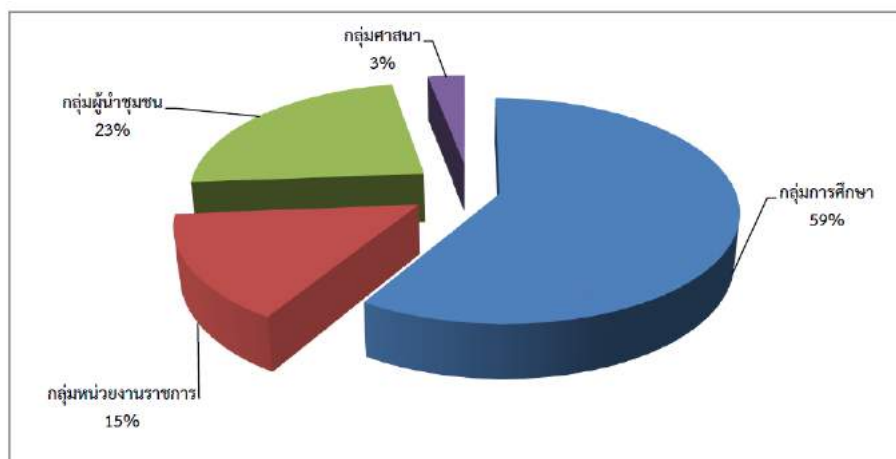
ภาพที่ 9 กิจกรรมการศึกษาดูงาน

2) กิจกรรมการฝึกอบรมผ่านกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา

โครงการฯ ดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาผ่านการจัดฝึกอบรม เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 เป็นต้นมา โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้สู่กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ คือ กลุ่มการศึกษา (โรงเรียน สถานศึกษา) กลุ่มหน่วยงานราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานส่วนราชการ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล) กลุ่มผู้นำชุมชน (ผู้นำหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มสตรีแม่บ้าน) กลุ่มศาสนา (พระสงฆ์) และกลุ่มองค์กร (หน่วยงานเอกชน

รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ) ผลการดำเนินงานการฝึกอบรมผ่านกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาในการให้ความรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่สนใจ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548-2559 ได้ดำเนินการรวมทั้งสิ้น 274 ครั้ง มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 20,330 คน

ส่วนใหญ่โครงการฯ ได้ดำเนินการฝึกอบรมให้แก่กลุ่มการศึกษา โดยเน้นการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการขยะและน้ำเสียให้แก่ครู นักเรียน นิสิต นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.00 รองลงมาเป็นกลุ่มผู้นำชุมชน อันประกอบด้วย ผู้นำหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มสตรีแม่บ้าน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 23.00 ซึ่งเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้จริง และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนได้ ส่วนกลุ่มของหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 15.00 เน้นการอบรมเพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และสำหรับกลุ่มพระสงฆ์ คิดเป็นร้อยละ 3.00 เน้นการถวายความรู้เพื่อนำไปใช้ในการเผยแพร่ให้ประชาชนเกิดความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น แสดงดังภาพที่ 10

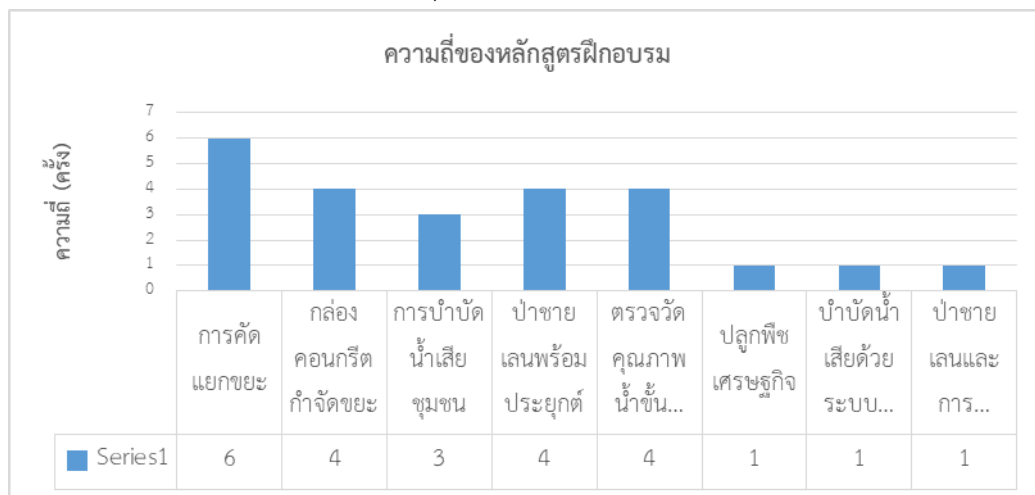
ภาพที่ 10 สัดส่วนของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมของโครงการฯ

หลักสูตรฝึกอบรมของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติโครงการพระราชดำริฯ แลนมักเบียร์ (LERD International Learning Center; LERD-ILC) เริ่มเปิดให้ดำเนินงานฝึกอบรมตั้งแต่เดือนเมษายน 2559 เป็นต้นมา โดยมีโปรแกรมฝึกอบรมทั้งหมด 3 โปรแกรม รวมจำนวน 21 หลักสูตร ประกอบด้วย โปรแกรมฝึกอบรม 3 ชั่วโมง มีทั้งหมด 5 หลักสูตร โปรแกรมฝึกอบรม 6 ชั่วโมง มีทั้งหมด 6 หลักสูตร และโปรแกรมฝึกอบรม 12 ชั่วโมง มีทั้งหมด 10 หลักสูตร

ผลการดำเนินงานการฝึกอบรมในปี 2560 มีการจัดฝึกอบรมทั้งหมด 38 ครั้ง รวมจำนวนผู้เข้ารับการอบรม 2,664 คน กลุ่มเป้าหมายที่เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.00 ของผู้เข้าฝึกอบรมทั้งหมด ต่อมาเป็นบุคลากรจากหน่วยงานต่างๆ นักศึกษา/นิสิต และคณะต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 22.00, 19.00 และ 5.00 ตามลำดับ โดยหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้รับความนิยมสูงสุด คือ หลักสูตรการคัดแยกขยะ มีความถี่เท่ากับ 6 ครั้ง รองลงมา คือ หลักสูตรกล่องคอนกรีตกำจัดขยะ ระบบนิเวศป่าชายเลนพร้อมประยุกต์ และการตรวจวัดคุณภาพน้ำขึ้นพื้นฐาน มีความถี่เท่ากับ 4 ครั้ง แสดงดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 สัดส่วนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าฝึกอบรม ในปี 2560

ภาพที่ 12 ความถี่ของหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้น ในปี 2560

สรุปผลการดำเนินงานการฝึกอบรมตามหลักสูตรของโครงการฯ พบว่า ผู้เข้าอบรมสามารถวิเคราะห์และประเมินองค์ความรู้จากหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านการใช้ชีวิต การเรียน และการปฏิบัติงาน อีกทั้งหลักสูตรการฝึกอบรมที่จัดทำขึ้นยังเป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แนวพระราชดำริในการบำบัดน้ำเสีย การกำจัดขยะ และการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านอื่นๆ โดยยึดหลักการธรรมชาติช่วยธรรมชาติได้อีกด้วย

ภาพที่ 13 กิจกรรมการฝึกอบรมผ่านกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา

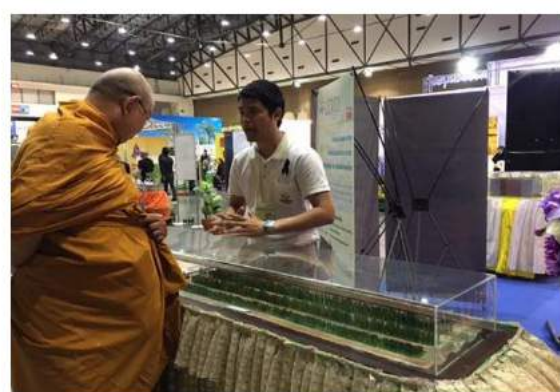
3) กิจกรรมการจัดนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการ ถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ โดยได้มุ่งเน้นในการถ่ายทอดพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในการจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านขยะและน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ และเผยแพร่เทคโนโลยีการกำจัดขยะและการบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ โดยอาศัยหลักการธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ซึ่งเป็นเทคโนโลยีอย่างง่าย ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้กับชุมชนในทุกพื้นที่ โดยตั้งแต่ปี พ.ศ.2548-2559 โครงการฯ ได้ดำเนินการจัดนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการฯ ในการประชุมวิชาการ และตามที่หน่วยงานต่างๆ ได้ขอความอนุเคราะห์ รวมจำนวน 143โครงการ สำหรับผลการดำเนินงานในปี 2560 การดำเนินงานประชาสัมพันธ์และส่งเสริมเผยแพร่

โครงการฯ ผ่านรูปแบบการจัดนิทรรศการ รวมจำนวน 18 กิจกรรม จำแนกการจัดนิทรรศการออกเป็น 2 รูปแบบคือ 1) การจัดนิทรรศการกับหน่วยงานภายนอก (Event) จำนวน 16 กิจกรรม และ 2) การจัดนิทรรศการในงานประชุมสัมมนาและวิชาการ จำนวน 2 กิจกรรม

ภาพที่ 13 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทอดพระเนตรนิทรรศการ
ในงานลีลนพรรณไม้ เทิดไถ้บรมราชินาถ ครึ่งที่ 11

ภาพที่ 14 กิจกรรมการจัดนิทรรศการ

4) สื่อมวลชน

การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน โครงการฯ ได้รับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านทางรายการโทรทัศน์ ในรูปแบบของการถ่ายทำรายการ การจัดทำสารคดีเฉลิมพระเกียรติ และการขอสัมภาษณ์เพื่อลงในบทความของนิตยสาร วารสาร และสื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการออกอากาศทางวิทยุ เป็นต้น โดยตั้งแต่ปี พ.ศ.2548-2559 โครงการฯ ได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโทรทัศน์ รวมจำนวน 142 รายการ และการประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุ และผ่านบทความ สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 27 รายการ

ในปี 2560 โครงการฯ ได้รับการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมเผยแพร่เทคโนโลยีการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริผ่านสื่อมวลชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 35 งาน แบ่งประเภทได้ ดังนี้ รายการโทรทัศน์ 20 รายการ สื่อวิทยุทัศน์ 8 รายการ สิ่งพิมพ์ 4 เรื่อง และวิทยุกระจายเสียง 3 รายการ

ภาพที่ 15 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน

4. ประโยชน์ที่ได้รับ

โครงการพระราชดำริฯ แหลมผักเปื้อน ได้มีการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนโดยรอบ วัด องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเปื้อน โรงเรียน และกลุ่มผู้สูงอายุ ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสนับสนุนอุปกรณ์บุคลากร และเงิน โดยเงินที่นำมาใช้ในการทำกิจกรรมและพัฒนาชุมชน เป็นเงินรายได้จากการจับปลาในระบบบ่อบำบัด และจากการประเมินทางเศรษฐศาสตร์คุณค่าทางนิเวศวิทยาของป่าชายเลนโครงการฯ คิดเป็นเงิน 100,000,000 บาทต่อปี

ชุมชนตำบลแหลมผักเปื้อน เป็นพื้นที่ได้รับผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากโครงการฯ ซึ่งตำบลแหลมผักเปื้อน มีครัวเรือนทั้งสิ้น 950 ครัวเรือน และมีประชากรรวมทั้งหมด 2,146 คน (กรมการปกครอง, 2559) หัวหน้าครัวเรือนภายในชุมชนแห่งนี้ ส่วนมากมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนตำบลแหลมผักเปื้อนยังคงพึ่งพิงอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่าชายเลน

บริเวณโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำประมงชายฝั่ง และการจับสัตว์หน้าดินเลน และระดับรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนอยู่ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน ความอยู่ดี มีสุขของประชาชนโดยรอบโครงการฯ พบว่า ประชากรไม่คิดจะย้ายถิ่นฐานออกจากพื้นที่ตำบลแหลมผักเบี้ย ร้อยละ 95.38

ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากโครงการพระราชดำริฯ แหลมผักเบี้ย นี้ เนื่องจากน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดยังคงมีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชและสัตว์ นำผลไปสู่ป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีสัตว์น้ำที่สำคัญทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมากทั้งชนิดและปริมาณ ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบโครงการฯ

ภาพที่ 16 ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากโครงการฯ

ภาพที่ 17 คุณค่าทางนิเวศวิทยาของพื้นที่ป่าชายเลนโครงการฯ

ตารางที่ 4 ผลการตอบแทนสังคมจากการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2560

ลำดับ	รายการ	รายได้การดำเนินงาน (บาท)	หมายเหตุ
1	รายได้จากการจับสัตว์น้ำในบริเวณป่าชายเลนและ หาดเลนโครงการฯ (สัตว์น้ำเศรษฐกิจจำนวน 10 ชนิด)	12,775,000.00	ข้อมูลจากการสอบถาม รายได้เฉลี่ย 500 บาท/คน/วัน
2	รายได้จากการจับสัตว์น้ำในบริเวณชายฝั่งโครงการฯ (ประมงพื้นบ้าน ประมาณ 200 ลำ)	10,000,000.00	รายได้เรือประมง เฉลี่ย 50,000 บาท/ปี/ลำ
3	ปริมาณการบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองเพชรบุรี (ปริมาณน้ำเสีย 1,890,764.58 ลบ.ม.)	7,563,058.32	ค่าบำบัด 4 บาท/ลบ.ม. อ้างอิงอัตราจัดเก็บระบบบ่อบำบัด
4	ปริมาณการบำบัดน้ำเสียโรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี (ปริมาณน้ำเสีย 11,440 ลบ.ม.)	45,760.00	ค่าบำบัด 4 บาท/ลบ.ม. อ้างอิงอัตราจัดเก็บระบบบ่อบำบัด
5	ผลผลิตข้าวจากการใช้น้ำที่บำบัดแล้วของโรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี (ผลผลิตข้าว 40 ตัน)	416,000.00	ราคาข้าวหอมปทุม 10,400 บาท/ตัน
6	ปริมาณขยะอินทรีย์ที่เทศบาลตำบลลพบุรี นารายณ์กำจัดได้ (ปริมาณขยะ 4,258.75 ตัน)	2,528,973.51	ราคากลางกำจัดขยะ ตันละ 593.83 บาท
7	ปุ๋ยจากขยะเทศบาลตำบลลพบุรีนารายณ์ (ผลผลิตปุ๋ยจากขยะ 145 ตัน)	1,015,000.00	ราคาปุ๋ยหมัก กิโลกรัมละ 7 บาท
8	รายได้ของการสร้างกลุ่มอาชีพให้แม่บ้านจากการทำอาหาร	1,564,241.00	รายได้จากที่โครงการฯ จ่ายให้กับกลุ่มแม่บ้าน
9	รายได้ของร้านค้าชุมชน	1,827,093.00	ข้อมูลจากการสอบถาม
9	คุณค่าทางนิเวศวิทยาของพื้นที่ป่าชายเลนโครงการฯ	100,000,000.00	ข้อมูลจากงานวิจัย
รวมรายได้คืนสู่สังคม		137,735,125.83 บาท	

5. ปัญหาและอุปสรรค

ประเด็น/ปัญหา	สาระสำคัญ	หน่วยงานรับผิดชอบ ดำเนินการจัดทำข้อมูล
- คุณภาพน้ำแม่น้ำเพชรบุรี และคุณภาพน้ำชายฝั่ง อำเภอบ้านแหลม เสื่อมโทรมลง - ไม่มีระบบรวบรวมน้ำเสีย	- สถานการณ์ปัจจุบัน 1) จากการที่โครงการแหลมผักเบี้ย ได้ติดตามเก็บข้อมูลคุณภาพแม่น้ำเพชรบุรี และคุณภาพน้ำชายฝั่ง อำเภอบ้านแหลม พบว่า มีคุณภาพเสื่อมโทรมลง ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ ของประชาชนที่อาศัยอยู่พื้นที่โดยรอบ และไม่มีการบำบัดน้ำเสียขึ้นต้นจากบ้านเรือน 2) โครงการแหลมผักเบี้ย มีความสามารถรองรับปริมาณน้ำเสียเข้าระบบบำบัดได้ 10,000 ลบ.ม./วัน ปัจจุบัน โครงการฯ มีน้ำเสียเข้าระบบบำบัดเพียง 5,000 ลบ.ม./วัน - สภาพปัญหา พื้นที่ต่างๆ ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอบ้านแหลม ไม่มีระบบรวบรวมน้ำเสีย ทำให้ น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลง - แนวทางแก้ไข สร้างระบบรวบรวมน้ำเสีย เพื่อส่งน้ำเสียมาบำบัดด้วยกลไกธรรมชาติช่วยธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ ณ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี	โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

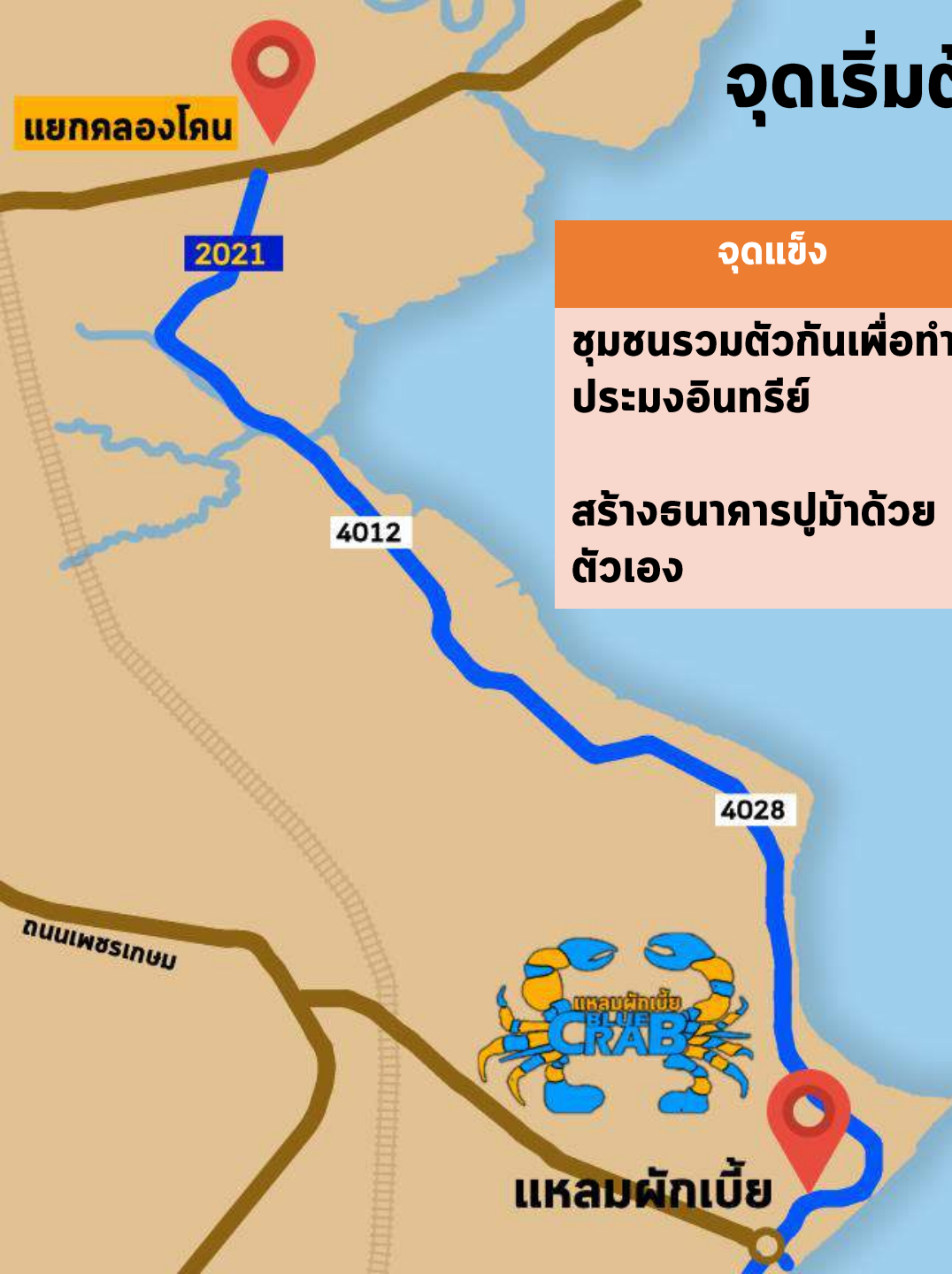
สานพลัง
ประชารัฐ

ประชาธิรัฐรักสามัคคี
เพชรบุรี
วิสาหกิจเพื่อสังคม

ธนาคารปูม้า แปะปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย สู่เส้นทางสัมมาชีพเต็มพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

จุดเริ่มต้นการทำงานร่วมกับชุมชนแหลมผักเบี้ย

จุดแข็ง	จุดอ่อน
ชุมชนรวมตัวกันเพื่อทำ ประมงอินทรีย์	กลุ่มขาดการ เจริญเติบโต
สร้างธนาคารปูม้าด้วย ตัวเอง	สินค้าปูม้ามีจำนวนจำกัด

พูดคุยสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกับบริษัทประชารัฐฯ

กอบศักดิ์ ภูตระกูล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวถึงการพัฒนาธนาคารปูม้า ชุมชนแหลมผักเบี้ย
ในงานสัมมนาประจำปีกรรมการบริษัทประชารัฐรักสามัคคี ครั้งที่ 2 วันที่ 18 ธันวาคม 2560

ด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย

ปี พ.ศ. 2559

ปี พ.ศ. 2560

รายได้
(ต่อเดือน)

120,000 บาท

280,000 บาท

ข้อมูล: สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดเพชรบุรี (2559, 2560)

จำนวนสมาชิก

37 ครัวเรือน

120 ครัวเรือน

จำนวนหุ้น

281 หุ้น

7,500 หุ้น

ข้อมูล: กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย (2559, 2560)

ด้านเศรษฐกิจ

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวโดยชุมชนแหลมผักเบี้ย

คณะศึกษาดูงาน

8 คณะ

36 คณะ

รายได้
(ต่อเดือน)

30,000 บาท

50,000 บาท

ด้านสังคม

ผลจากความร่วมมือกับชุมชนแหลมผักเบี้ย

หมู่ 2

บ้านดอนใน (แหลมผักเบี้ย)

กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย
กลุ่มดนตรีชายเลน
สาหร่ายพวงองุ่น

หมู่บ้านที่เข้าร่วมระยะแรก
ปี พ.ศ. 2559

หมู่ 3

บ้านดอนกลาง (แหลมผักเบี้ย)

กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย
กลุ่มดนตรีชายเลน
ฐานการเรียนรู้การทำนาเกลือ

ผลจากความร่วมมือกับชุมชนแหลมผักเบี้ย

หมู่ 2

บ้านดอนใน (แหลมผักเบี้ย)

กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย
กลุ่มดนตรีชายเลน
สาหร่ายพวงองุ่น

หมู่ 3

บ้านดอนกลาง (แหลมผักเบี้ย)

กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย
กลุ่มดนตรีชายเลน
ฐานการเรียนรู้การทำนาเกลือ

จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วม

ปี พ.ศ. 2559

15

ปี พ.ศ. 2560

90

ด้านสังคม

หมู่บ้านที่เข้าร่วม
ปี พ.ศ. 2559 - 2560

หมู่ 1

บ้านพะเนิน

กลุ่มจักสานธูปฤาษี

หมู่ 2

บ้านดอนใน (แหลมผักเบี้ย)

กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย

กลุ่มดนตรีชายเลน

สำหรับพวงอุ่่น

หมู่ 3

บ้านดอนกลาง (แหลมผักเบี้ย)

กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย

กลุ่มดนตรีชายเลน

ฐานการเรียนรู้การทำนาเกลือ

บ้านดอนดี

หมู่ 4

ฐานการเรียนรู้การทำนาเกลือ

ผลจากความร่วมมือกับชุมชนแหลมผักเบี้ย

ด้านสังคม

ผลจากความร่วมมือกับชุมชนแหลมผักเบี้ย

หมู่ 1

บ้านพะเนิน

กลุ่มจักสานธูปฤาษี

หมู่ 2

บ้านดอนใน (แหลมผักเบี้ย)

กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย
กลุ่มดนตรีชายเลน
สาหร่ายพวงองุ่น

บ้านดอนกลาง (แหลมผักเบี้ย)

กลุ่มวิสาหกิจแพปลาชุมชนแหลมผักเบี้ย
กลุ่มดนตรีชายเลน
ฐานการเรียนรู้การทำนาเกลือ

หมู่ 3

บ้านดอนดี

ฐานการเรียนรู้การทำนาเกลือ

หมู่ 4

การบริหารจัดการน้ำในเขตจังหวัดเพชรบุรี ในมิติต่างๆ

- 1.การจัดการน้ำท่วม
- 2.การจัดการน้ำแล้ง
- 3.การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร
- 4.การจัดการน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค
- 5.การจัดการน้ำเพื่อการท่องเที่ยว

1.การจัดการน้ำท่วม

ปัญหาหลักๆของน้ำท่วมตัวเมืองเพชรบุรี มาจากปริมาณฝนที่ตกหนักบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำท้ายเขื่อนที่ไม่สามารถควบคุมได้ด้วยอาคารชลประทาน น้ำจำนวนมากไหลผ่าน อ.ท่ายาง อ.บ้านลาด ไหลผ่านเข้า อ.เมือง ซึ่งในอดีตน้ำไม่ท่วมเมืองเพชรบุรี เนื่องจากตลิ่งของแม่น้ำเพชรบุรี บริเวณที่ไหลผ่าน อ.ท่ายาง และ อ.บ้านลาดมีระดับต่ำ น้ำจะล้นตลิ่งแล้วไหลผ่านพื้นที่การเกษตร ลงทะเลทางทิศตะวันออกไปได้ แต่ปัจจุบันมีการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างป้องกันน้ำล้นตลิ่ง ทำให้น้ำถูกบังคับเข้าไปยัง อ.เมืองทั้งหมด อีกทั้งแม่น้ำเพชรบุรีมีการตื้นเขินและตลิ่ง 2 ข้าง ผังแม่น้ำมีการรุกร้า ทำให้น้ำตลิ่งของแม่น้ำมีการเปลี่ยนแปลงไม่สามารถรองรับน้ำหลากได้

แนวทางการแก้ไข

1.ใช้แนวทางตามพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยใช้คลองส่งน้ำ ทำหน้าที่เป็นทั้งคลองส่งน้ำ และคลองระบายน้ำ โดยการขยายคลองขนาดเล็กที่มีอยู่เดิม ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อให้รองรับปริมาณน้ำจำนวนมากผันไปลงทะเลได้ อีกทั้งหาแนวทางผันน้ำเพิ่มเติมเพื่อชักน้ำจากแม่น้ำเพชรโดยตรงบายพาสไปลงทะเลอีกทางหนึ่ง

2. ขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีที่มีการตื้นเขิน และจัดการกับผู้รุกร้าตลิ่งแม่น้ำเพชรบุรี ให้สามารถมีหน้าตัดของแม่น้ำเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้น้ำไหลลงสู่ทะเลได้คล่องตัวยิ่งขึ้น

2. การจัดการน้ำแล้ง

น้ำจากเขื่อน 3 เขื่อนหลัก แก่งกระจาน ห้วยมาก ห้วยแม่ประจันต์ ในฤดูการทำนาปี มีน้ำใช้เพียงพอ แต่ในช่วงหน้าแล้งไม่สามารถทำนาปรังได้ เนื่องจากมีปริมาณน้ำไม่เพียงพอกับพื้นที่นาที่มีอยู่จำนวนมากถึงเกือบ 3 แสนไร่ เนื่องจากเพชรบุรีเป็นพื้นที่อับฝน ทำให้ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลมาหลายปี ทำให้น้ำในเขื่อนทั้ง 3 ขาดแคลนอย่างต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันสามารถประคับประคองการใช้น้ำได้ เนื่องจากมีกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีความเข้าใจ และมีความเข้มแข็งจัดรอบเวร ให้สามารถผ่านวิกฤตในระยะเวลาต่างๆได้

เพชรบุรีมีอ่างพวงที่เกิดจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ทรงพระราชทานให้มีการผันดินเติมน้ำจากอ่างแม่ไปยังอ่างลูกส่งผ่านกันเป็นระบบเครือข่ายโยงกันด้วยท่อส่งน้ำ ผันจากอ่างที่มีศักยภาพสูง ไปสู่อ่างที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ รวมทั้งสิ้น 6 อ่างเก็บน้ำ และอีก 1 บ่อพักน้ำ

ส่วนพื้นที่นอกเขตชลประทาน ให้การสนับสนุนเครื่องสูบน้ำ,รถน้ำ และทำความเข้าใจให้ราษฎร เก็บ

กักน้ำไว้ใช้เองในรูปแบบต่างๆ

3. การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

ในพื้นที่การเกษตรหลักๆ เรามีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ดังนี้

อ่างขนาดใหญ่	แก่งกระจาน	1	อ่าง
อ่างขนาดกลาง		13	อ่าง
อ่างตามพระราชดำริ (ขนาดเล็ก)		23	อ่าง
อ่างถ้ำโอนอปท. (ขนาดเล็ก)		65	อ่าง

ซึ่งแต่ละอ่างจะมีกลุ่มผู้ใช้น้ำอยู่ทุกอ่าง มีเจ้าหน้าที่เข้าไปทำความเข้าใจถึงการใช้น้ำอย่างประหยัด รวมทั้งการดูแลบำรุงรักษาอย่างถูกวิธี

ส่วนพื้นที่นอกเขตชลประทานที่เป็นแปลงใหญ่ จะสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อนำน้ำไปถึงแปลงเพาะปลูก อย่างต่อเนื่องตามการร้องขอของราษฎร

4. การจัดการน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค

ในพื้นที่อ่างเก็บน้ำต่างๆของชลประทานจะมีการปล่อยน้ำลงท้ายอ่างเพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภคและรักษาระบบนิเวศอย่างต่อเนื่อง ในทุกๆช่วง เพื่อไม่ให้ประชาชนท้ายอ่างขาดแคลนน้ำ รวมทั้งใช้ร่น้ำบรรทุกน้ำเพื่อการช่วยเหลือเมื่อประชาชนร้องขอ

ในส่วนของน้ำบาดาลจะมีหน่วยงานทรัพยากรน้ำบาดาลที่อยู่จังหวัดราชบุรีเป็นผู้ดูแล โดยมีแผนผังน้ำใต้ดินของทั้งจังหวัด ซึ่งสามารถใช้ประกอบการจัดการน้ำใต้ดินหากมีความจำเป็น

5. การจัดการน้ำเพื่อการท่องเที่ยว

ท้ายอ่างแก่งกระจานจะมีกิจการการล่องแพยางเพื่อเป็นการท่องเที่ยวทางน้ำ ที่มีชื่อเสียงของการล่องแม่น้ำเพชรบุรี อีกกิจกรรมหนึ่ง เชื่อนแก่งกระจานก็จะปล่อยน้ำ มาใช้เพื่อการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่งด้วย

การผันน้ำจากแม่น้ำเพชรบุรี ไปยัง อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ได้มีการจัดทำโครงการเพื่อสนับสนุนการใช้น้ำของแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ คือ อำเภอหัวหิน ซึ่งในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา เกิดวิกฤติจากการใช้น้ำของเขื่อนปราณบุรี และเขื่อนแก่งกระจานที่ไม่สามารถส่งน้ำ ไปผลิตน้ำประปาได้ตามต้องการ ซึ่งขณะนี้ มีอัตราขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้นในทุกๆปี จึงจำเป็นต้องมีการผันน้ำ จากเขื่อนเพชรส่งผ่านระบบท่อส่งน้ำส่งตรงไปยัง อ.หัวหิน โดยไม่มีการใช้เพื่อการเกษตรระหว่างทางแต่อย่างใด หากโครงการแล้วเสร็จสามารถรองรับการขยายตัวการท่องเที่ยวในอีก 15 ปี ข้างหน้าได้

ศิลปกรรมงานสกุลช่างเมืองเพชร

ช่างสิบหมู่

ในอดีต ช่างหลวงมีชื่อว่า “ช่างสิบหมู่” เป็นกรมหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงอธิบายประทานแก่พระยาอนุমানราชชน ในหนังสือบันทึกความรู้ว่า ตามปกติการปกครองเมืองสมัยโบราณ จัดเป็นจตุสดมภ์ คือ เป็น กระทรวง เวียง วัง คลัง นา กระทรวงใดมีกิจจะต้องทำสิ่งซึ่งต้องอาศัยฝีมือช่าง ก็ต้องหาช่างชนิดที่ต้องการใช้รวบรวมตั้งไว้ในกระทรวงนั้นเพื่อใช้ จึงได้มีการช่างมากมายกระจัดกระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ หลายกระทรวงด้วยกัน ช่างสิบหมู่จึงเป็นกรมที่รวบรวมช่างไว้มีสิบหมู่ด้วยกัน แต่ไม่ได้หมายความว่าในบ้านเมืองมีช่างแค่สิบอย่างเท่านั้น ช่างสิบหมู่ ประกอบด้วยช่างในสาขาต่าง ๆ ดังนี้

๑. ช่างเขียน หมายถึง ช่างวาดภาพ ประกอบด้วยภาพจิตรกรรมและลายไทย ใช้ตกแต่งตามฝาผนัง โบสถ์ วิหารต่าง ๆ หมายรวมถึงช่างเขียนลายทองหรือเขียนลายรดน้ำ

๒. ช่างแกะ หมายถึง ช่างแกะตรา ช่างแกะลาย และช่างแกะภาพลอยตัว หนุนสูง หนุนต่ำ วัสดุที่ใช้ อาจจะเป็นหิน สบู่ งาช้าง เขาสัตว์ กระดุกสัตว์ หมายรวมถึงช่างเงิน ช่างทอง ช่างเพชรพลอย

๓. ช่างสลัก บางทีก็เรียก “ช่างจำหลัก” หมายถึง ช่างทำลวดลายหรือภาพต่าง ๆ ขึ้นด้วยวิธีสลักหรือจำลองวัตถุเป็นประติมากรรมหนุนต่ำ หนุนสูง และลอยตัว เป็นรูปเคารพ วัสดุที่ใช้มักเป็นหิน ทราวย ไม้สัก กระดาก หยกกล้วย เป็นต้น

๔. ช่างปั้น หมายถึง การปั้นประติมากรรมปูนสด ปั้นลวดลายตกแต่งเป็นรูปสัตว์หิมพานต์ พระพุทธรูปหน้าบันโบสถ์วิหารในงานสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ของไทยตลอดจนการปั้นดินเหนียว ปั้นขี้ผึ้ง ปั้นขี้เถ้า ปั้นหุ่น เพื่อใช้หล่อสัมฤทธิ์

๕. ช่างปูน หมายถึง ช่างปูนก่อ ปูนฉาบ ปั้นปูน ในการก่อสร้างอาคารสถานชนิดเครื่องก่อประเภทเจดีย์สถานและถาวรวัตถุในพระพุทธศาสนาในวัด เช่น พระมหาปราสาท พระราชมณเฑียร แท่นฐาน ประตูละลุ กำแพงเวียนวัง กำแพงป้อมปราการ พระอุโบสถ พระสถูป พระพุทธรูปรางค์ เจดีย์ ชุมคูหาและฐานชุกชี เป็นต้น

๖. ช่างรัก หมายถึง ช่างที่ทำหน้าที่ผสมรักต่อมาพัฒนาตกแต่งประสานงานกับช่างแขนงต่าง ๆ มีการลงพื้นรัก ปิดทอง ประดับกระจก ประดับมุก เครื่องเงิน เป็นต้น โดยอาศัย “รัก” เป็นวัตถุดิบปัจจัยสำคัญสำหรับประกอบงานศิลปกรรมตกแต่งในลักษณะประณีตศิลป์

๗. ช่างหุ่น หมายถึง ช่างฝีมือที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการผูกหุ่น คือ การสร้างรูปแบบด้วยวัสดุที่ใช้ทำของง่าย ๆ ฟัน ๆ หาได้ในธรรมชาติ นำมาประดิษฐ์งานให้มีความวิจิตรงดงามเป็นตัวแทนรูปร่าง โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ หรือสิ่งธรรมชาติทั่วไป มีทั้งหุ่นถาวร และหุ่นไม่ถาวร งานส่วนใหญ่เป็นรูปจำลอง เช่น หุ่นกระบอก หัวโขน ช่างไม้ ทำหุ่นคนสัตว์ต่าง ๆ

๘. ช่างบุ หมายถึง ช่างที่นำโลหะมารีด ตีแผ่ออกให้เป็นแผ่นแบนบาง ๆ ตามขนาดที่ต้องการ นำเข้า

ปิดทับบนหุ่นเพื่อปิดประดับทำเป็นผิวภายนอก ทำให้เกิดรูปร่าง รูปทรง ซึ่งมักทำขึ้นด้วยวัตถุต่าง ๆ เช่น ปูน ไม้ โลหะ ให้เกิดความงามและมีคุณค่าและมีความคงทนถาวร เช่น กระดาษทอง ภาตทองเหลือง ชันน้ำ เป็นต้น

๙. ช่างกลึง หมายถึง ช่างประณีตศิลป์ที่ใช้เครื่องมือสำหรับหมุนด้วยการกลึงเพื่อทำสิ่งของที่ต้องการให้มีรูปลักษณะเป็นเครื่องอุปโภค และเครื่องสำหรับประดับตกแต่งต่าง ๆ ให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ โบราณใช้เครื่องมือกลึง เป็นแบบที่ใช้กำลังแรงคนทำการฉุดชักโดยตรงส่วนสำคัญของเครื่องกลึงวัสดุใช้กลึงเป็นไม้ งา ช่างเขาสัตว์บางชนิด เช่น เขาวัว เขาควาย เป็นต้น

๑๐. ช่างหล่อ หมายถึง ช่างสร้างสรรค์ศิลปกรรมไทยในเชิงปริมาตรทางประติมากรรม หรืองานศิลปกรรมประเภทจิตรศิลป์ เป็นช่างฝีมือทำงานต่อจากช่างปั้น ช่างหล่อบางคนเป็นช่างปั้นพร้อมกันในตัว เป็นช่างที่ทำแบบพิมพ์และหล่อประติมากรรม การหล่อทำโดยการนำของเหลว เช่น ปูนปลาสเตอร์ ขี้ผึ้งโลหะ ที่หลอมเหลวแล้วเทลงในแบบพิมพ์เมื่อเย็นลงก็จะแข็งเป็นรูป ตามแบบพิมพ์

จังหวัดเพชรบุรี หรือเมืองเพชร ได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต และมีความโดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะศิลปกรรมงานช่างสิบหมู่เมืองเพชร เป็นเมืองที่มีช่างแขนงต่าง ๆ มากมาย ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นช่างฝีมือดีทั้งพระสงฆ์และฆราวาส ผลงานที่สร้างสรรค์ออกมาส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและอยู่ตามวัดต่าง ๆ

ช่างไทยแต่โบราณแบ่งได้เป็น ๒ พวก คือ พวกหนึ่งเป็นช่างฝีมือที่อยู่ในวัง เรียกว่า ช่างหลวง ส่วนอีกพวกเป็นช่างพื้นเมือง ทำงานอยู่ตามถิ่นที่อยู่ของตนเองและมักจะมีพระภิกษุรวมอยู่ในช่างพื้นเมืองด้วย ช่างเมืองเพชร จัดเป็นช่างพื้นเมืองที่ได้เรียนรู้ถ่ายทอดวิชากันในหมู่ของตน มีลักษณะทางศิลปกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง และสืบทอดต่อ ๆ กันมา ในวงศาตามาญาติ จนกลายเป็นสกุลช่าง เช่น สกุลช่างวัดใหญ่สุวรรณาราม สกุลช่างวัดเกาะ สกุลช่างวัดพระทรง สกุลช่างวัดยาง โดยผลงานของสกุลช่างเมืองเพชรที่เห็นอย่างชัดเจน และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ได้แก่ งานช่างเขียน งานช่างปูนปั้น งานช่างแกะสลัก งานรักและงานช่างทอง เป็นต้น

ฝีมืองานศิลปกรรมของช่างเมืองเพชร นอกจากจะมีความสวยงามแล้วยังเป็นที่ยอมรับของบรรดาครูช่าง ศิลปิน และนักวิชาการด้านศิลปะภายในประเทศว่า ผลงานของช่างเมืองเพชรที่มีเอกลักษณ์ แตกต่างและมีแบบฉบับศิลปะของตนเองไม่เหมือนกับศิลปะที่ทำขึ้นในท้องถิ่นอื่น ๆ จนได้รับการขนานนามว่า “สกุลช่างเมืองเพชร” ซึ่งจะเห็นได้จากอาคารสถานของวัดวาอารามที่ปราณีตสวยงาม

งานสกุลช่างเมืองเพชร สามารถจำแนกหมวดหมู่ตามลักษณะงานช่างสิบหมู่ ได้ดังนี้

๑. งานช่างเขียน ได้แก่ งานจิตรกรรม งานเขียนลายรดน้ำ

๒. งานช่างปั้น ได้แก่ งานปูนปั้น งานปั้นหั่วสัตว์

๓. งานช่างแกะ ได้แก่ งานทำทอง

๔. งานช่างสลัก ได้แก่ งานแกะสลักไม้ งานจำหลักหนังใหญ่ งานตอกกระดาศ งานแทงหยวก
๕. งานช่างรัก ได้แก่ งานลงรักปิดทอง งานประดับกระจก
๖. งานช่างหุ่น ได้แก่ งานหัวโขน หัวละคร
- ซึ่งในแต่ละงานยังคงอยู่ในปัจจุบัน และมีการสืบทอด สืบสานสู่เยาวชนรุ่นหลัง ตลอดจนเผยแพร่สู่สถานศึกษา และบุคคลทั่วไป

การส่งเสริมงานสกุลช่างเมืองเพชร ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี

๑. จัดแสดงองค์ความรู้งานสกุลช่างเมืองเพชร ณ ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี
๒. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น
 - จัดพิมพ์หนังสือเพชรบุรีเมืองงาม งามงานสกุลช่างเมืองเพชร
 - หนังสือชวน เที้ยว ชม ศิลปวัฒนธรรมเมืองเพชร
 - จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์
 - จัดทำซีดีงานช่างเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ ทั้งเคเบิลทีวี หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ถ่ายทำรายการโทรทัศน์ ๓ ๕ ๗ ๙ ๑๑ ฯลฯ
๓. ส่งเสริมครูช่างให้ไปจัดแสดงผลงานต่าง ๆ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
๔. สนับสนุนให้ครูช่างมีรายได้ โดยออกแบบพัฒนา ประยุกต์ผลงานให้สามารถนำไปตกแต่งประดับภายในงานต่าง ๆ ได้ เช่น ทำโคมไฟ
๕. ส่งเสริมให้ครูช่างไปถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเยาวชน นักเรียน ในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนใจ
๖. ยกย่องเชิดชูเกียรติครูช่างที่ได้รับรางวัล เช่น ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม รางวัลเพชรสยาม ศิลปินแห่งชาติ

งานเขียนจิตรกรรม

จิตรกรรมเป็นงานช่างเขียนศิลปะที่มีคุณค่าอย่างหนึ่งของไทยมาแต่โบราณ จิตรกรรมไทยในอดีตโดยมากนิยมเขียนไว้ตามผนังพระอุโบสถ วิหาร อุโบสถ ศาลาการเปรียญ สมุดข่อย และสมุดภาพไตรภูมิ เรียกกันว่า จิตรกรรมฝาผนัง ส่วนใหญ่ลักษณะภาพเป็นแบบ Bird Eyes View คือมองจากมุมสูง และมักจะเป็นภาพที่บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธประวัติ หรือวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น ซึ่งนอกจากใช้เป็นภาพประดับฝาผนังแล้วยังใช้เป็นเครื่องสั่งสอนแนะนำให้เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาอีกด้วย

การเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังนั้น บางครั้งช่างจะใช้วิธีการร่างลายลงไปบนฝาผนังด้วยดินสอ หรือถ่านที่เผาจากไม้ ซึ่งนิยมใช้ไม้กระด้าง เนื่องจากสามารถลบหรือปัดออกได้ง่าย บางครั้งจะร่างลายลงในกระดาษก่อนแล้วนำไปปู ติดทับบนผนังแล้วใช้แปรง หรือดินสอพองตบลงไปในลายปรุเพื่อให้เห็นลวดลายบนผนัง จากนั้นค่อยลงสีทับลายที่ร่างไว้ สำหรับสีที่ใช้จะใช้สีต่างชนิดกันตามความถนัด เดิมจะใช้สีฝุ่น แต่มีปัญหาที่เสื่อมสภาพง่าย ไม่นานก็จางหาย ปัจจุบันช่างจึงหันมาใช้สีอัลคาลิก

จิตรกรรมฝาผนังที่มีชื่อเสียงในจังหวัดเพชรบุรี กล่าวกันว่าเป็นจิตรกรรมสมัยอยุธยาตอนปลายและรัตนโกสินทร์ตอนต้นที่มีความงดงามยิ่ง ซึ่งปรากฏเป็นหลักฐานอยู่ตามพระอุโบสถเกือบทุกวัด เช่น วัดเกาะและวัดใหญ่สุวรรณารามวรวิหาร ซึ่งเป็นภาพฝีมือช่างสมัยอยุธยา วัดมหาสมณารามราชวรวิหาร ฝีมือขรัวอินโข่ง วัดมหาธาตุวรวิหาร ฝีมือนายพิน อินฟ้าแสง นายเลิศ พ่วงพระเดช และนายหวน ตาลวันนา เป็นต้น

งานลายรดน้ำ

งานลายรดน้ำ เป็นการตกแต่ง เครื่องใช้ เครื่องประดับ โดยการเขียนลวดลายและรูปภาพด้วยวิธีการปิดทองรดน้ำ

การทำลายรดน้ำ ช่างจะใช้รักทาลงไปบนชิ้นงาน เขียนลายด้วยน้ำยาหรดาล ปิดทองทับ แล้วใช้น้ำล้างชิ้นงาน ทองที่ปิดลงบนรักแห้งจะยังคงติดอยู่บนชิ้นงาน แต่ทองที่ปิดลงไปบนหรดาลจะหลุดออกมาให้เห็นเป็นลวดลาย

อุปกรณ์ในการทำลายรดน้ำ เป็นอุปกรณ์ที่หาได้จากท้องถิ่น ได้แก่ *รักน้ำเกลี้ยง* คือน้ำยางของต้นรัก นำมากรองและขับน้ำที่ปนอยู่ให้ระเหยออกไป *รักเซ็ด* ได้จากนำรักน้ำเกลี้ยงไปเคี่ยวไฟอ่อน ๆ จนมีความเหนียวเป็นยาง ใช้เป็นตัวผสมให้ทองติดบนชิ้นงานได้อย่างราบเรียบ *น้ำยาหรดาล* *ดินสอพอง* และ *สำลี* ส่วนที่ต้องหาซื้อ ได้แก่ *ทองคำเปลว* ริดเป็นแผ่น คล้ายทองที่ปิดพระ แต่ทองที่ใช้ในงานปิดทองรดน้ำนี้จะเป็นทองคำบริสุทธิ์ หรือทองร้อยเปอร์เซ็นต์ กับ *ฟู่กันเบอร์ 0* ซึ่งมีปลายเล็กไว้สำหรับเขียนลาย และ *กระดาษไข* สำหรับเขียนแบบเพื่อปรุลาย

การเขียนลายรดน้ำเดิมจะเขียนเป็นรูปลายไทย ลายกนก ลายเทพเทวดา หรือสัตว์ในวรรณคดี แต่ในปัจจุบันได้มีการประยุกต์ลวดลายของการเขียนลายรดน้ำให้มีความร่วมสมัยมากขึ้น มีการผสมผสานระหว่าง

ลายไทยกับลวดลายจากธรรมชาติ ซึ่งงานเขียนลายรดน้ำนั้นได้รับความนิยมไม่น้อยกว่างานศิลปะด้านอื่น ๆ งานที่นิยมใช้ลายรดน้ำ ได้แก่ ตู้พระไตรปิฎก ตู้พระธรรม บานประตู หน้าต่าง บางแห่งนิยมทำเป็นภาพติดประดับบนฝาผนัง

งานปูนปั้น

งานปูนปั้น เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่นิยมกันมาแต่โบราณ มีทั้งงานปั้นองค์พระพุทธรูป และปั้นประดับตกแต่งอาคารสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม หน้าบัน อุโบสถ วิหาร ฐานพระพุทธรูป ฐานเจดีย์ ลายที่ปั้นมักเป็นลายไทยที่มีความวิจิตรพิสดารผสมผสานอยู่กับรูปปั้นพุทธประวัติ เทพ เทวดา สัตว์ในวรรณคดี

งานปูนปั้น นับเป็นงานช่างสาขาหนึ่งของเพชรบุรีที่สืบทอดต่อกันมานาน ในอดีตการปั้นจะใช้ปูนซึ่งทำมาจากเปลือกหอยเผาไฟที่นำไปตำจนละเอียดผสมกับน้ำอ้อย กระจดาษ หนึ่งหรือเขาสัตว์เผาไฟ แล้วนำไปตำรวมกันอีกครั้ง ทำให้ได้ปูนที่มีความเหนียวสามารถปั้นเป็นรูปต่าง ๆ ได้ง่าย และเมื่อแห้งแล้ว จะแข็งตัวทนแดด ทนฝนได้ดี ปัจจุบันช่างปั้นจะใช้ปูนขาวสำหรับปั้นที่มีขายในท้องตลาดไปตำรวมกับกระจดาษ กาวหนึ่งสัตว์ ทรายละเอียดและน้ำ เพื่อให้ได้ปูนที่มีความเหนียวพอดี เหมาะสำหรับงานปั้น

งานปูนปั้นตามรูปแบบของช่างเพชรบุรี นิยมทำร่วมกับการลงรักปิดทองและประดับกระจก เมื่อดูแล้วจะแพรวพราวมีลายเด่นเป็นสง่า ช่วยเสริมให้งานปูนปั้นเด่นยิ่งขึ้น งานปูนปั้นที่มีความโดดเด่นสวยงามในเมืองเพชรมีหลายแห่ง อาทิ งานปูนปั้นหน้าบันพระวิหารหลวงพระปรางค์ และศาลา วัดมหาธาตุวรวิหาร ผลงานของครูช่างเมืองเพชรหลายท่าน เช่น นายพิณ อินฟ้าแสง นายทองร่วง เอ็มโษษฐ์ นายเฉลิม พึ่งแตง นายสมพล พลายแก้ว หน้าบันวิหารพระคันธารราช วัดพลับพลาชัย ฝีมือของนายพิณ อินฟ้าแสง หน้าบันและซุ้มประตูอุโบสถวัดปากคลอง ฝีมือนายแป้ว บำรุงพุทธ เป็นต้น

งานปั้นหัวสัตว์

งานปั้นหัวสัตว์ เป็นงานศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่น่าสนใจ โดยนำเอาส่วนที่เป็นเขาของ วัว ควาย แก้ง หรือ กวาง ที่เสียชีวิตแล้วมาติดเข้ากับหัวที่ปั้นขึ้น ทำเป็นเครื่องตกแต่ง ประดับวัด อาคารบ้านเรือน หรือทำขึ้นเพื่อระลึกถึงสัตว์เลี้ยงที่มีความผูกพัน

การปั้นหัวสัตว์ สามารถใช้วัสดุได้หลายอย่าง เช่น ปูนซีเมนต์ ปูนปลาสเตอร์ ไม้เลื้อยผสมกาว กระจดาษ ตำปนผสมกาว เป็นต้น ก่อนขึ้นงานช่างจะต้องศึกษารูปร่างของเขาสัตว์ที่จะนำมาติดกับหัวที่ปั้นให้ดีกว่าก่อน เพื่อจะได้ออกแบบ กำหนดขนาด รูปร่าง หน้าตาของหัวสัตว์ จากนั้นใช้ลวดตาข่ายขึ้นรูปโครงร่างของหัวสัตว์

แล้วใช้วัสดุปั้น พอออกไปตามเค้าโครงที่ขึ้นรูปไว้ ปั้นตกแต่งให้เหมือนหัวสัตว์จริง ตกแต่งรายละเอียด เช่น จมูก ดวงตา รอยย่น เส้นขน แล้วทาสีให้ดูสมจริง

งานปั้นหัวสัตว์สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามวัดเกือบทุกวัดในจังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันมีการประยุกต์งานปั้นหัวสัตว์เป็นปั้นสัตว์ทั้งตัวแล้วติดเขาจริง ซึ่งทำให้ดูคล้ายสัตว์จริง และมีความสวยงามมากยิ่งขึ้น

งานช่างทอง

เครื่องทองนับเป็นศิลปะของไทยมาตั้งแต่โบราณและเป็นสิ่งที่แสดงถึงลำดับชั้นทางสังคมที่ต่างกันของผู้มีบรรดาศักดิ์และสามัญชน สำหรับใช้เป็นเครื่องประดับ และเป็นรูปแบบการออมทรัพย์ลักษณะหนึ่ง ดังนั้น การสร้างสรรค์ทองรูปพรรณจึงเป็นศิลปหัตถกรรมที่ผสมผสานความงดงามทางศิลปะและประโยชน์ใช้สอยเข้าด้วยกัน

การทำทองรูปพรรณเริ่มจากการนำทองคำแท่งมาตัดตามน้ำหนักที่ต้องการ นำไปหลอมในเบ้าหลอม เทใส่รางเล็ก ๆ ปล่อยให้เย็น แล้วทำให้เป็นเส้นคล้ายลวด เรียกว่า การชักลวด จากนั้นนำไปตีเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามลักษณะของเครื่องประดับแต่ละชิ้น เช่น ทำสร้อยแบบ ช้ออ้อย กระดุม ลูกสน ปะวะหล้า เป็นต้น โดยใช้น้ำประสานทองเชื่อมทองแต่ละชิ้นเข้าด้วยกัน

ทองรูปพรรณของช่างทองเมืองเพชรบุรี เป็นงานศิลปะที่มีความละเอียด งดงาม และมีความสมบูรณ์ในการใช้สอย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่ควรดำรงรักษาและสืบทอด ตลอดจนประยุกต์ใช้ในอนาคต

งานแกะสลักไม้

งานแกะสลักไม้เป็นงานช่างไทยโบราณอีกสาขาหนึ่ง มักเป็นผลงานแกะสลักลวดลายประดับอาคาร สถาปัตยกรรม เช่น ลวดลายหน้าบัน คันทวย ช่อฟ้า ใบระกา บานประตู ธรรมาสัน งานศิลปกรรมที่เกี่ยวกับการแกะสลักไม้กรรมเรียกว่า เครื่องไม้จำหลัก สำหรับภาพที่แกะสลักมีทั้งภาพลายไทย พระพุทธรูปรางค์ต่าง ๆ พุทธประวัติ เทพ เทวดา ธรรมชาติ บางครั้งก็ผสมผสานกันไปหลายอย่าง

งานแกะสลักไม้ ใช้เครื่องมือและของมีคมทำการขีด ตัด ทอน ลงบนเนื้อไม้ ทำให้เกิดลวดลายและภาพมีแสงเงา เกิดความสูงต่ำภายในภาพ ซึ่งสามารถสัมผัสได้ด้วยมือและสายตา เป็นภาพสามมิติ ช่างจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการออกแบบลวดลาย และมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องตัวลาย ภาพ และลักษณะของ

เนื้อวัสดุ ตลอดจนวิธีการประดิษฐ์เครื่องมือ ประกอบด้วย ค้อน สี่ซึ่งต้องลับให้คมอยู่เสมอ เพื่อเวลาแกะสลัก จะทำให้งานที่ออกมามีความสวยงาม

งานแกะสลักไม้ในจังหวัดเพชรบุรีที่มีความงดงามมีอยู่หลายแห่ง ที่ขึ้นชื่อที่สุด เป็นงานแกะสลักไม้บานประตูศาลาการเปรียญวัดใหญ่สุวรรณารามวรวิหาร ฝีมือช่างสมัยกรุงศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังมีบานประตูหน้าต่าง ของอุโบสถวัดต่าง ๆ เช่น วัดพลับพลาชัย วัดคงคารามวรวิหาร วัดสนามพราหมณ์ วัดหนองควง วัดเวียงคอย ธรรมาสันวัดป้อม ซึ่งเป็นงานฝีมือนายเทศ ลอยโพนม ที่มีความประณีต งดงามและมีลวดลายที่อ่อนช้อยตามแบบงานสกุลช่างเมืองเพชร

งานจำหลักหนังใหญ่

งานจำหลักหนังใหญ่เป็นการฉลุลายบนหนังวัวหรือหนังควายที่ชุบขนหรือฟอกหนังตากแห้งดีแล้วให้เป็นรูปตัวละครในวรรณคดี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ แต่เดิมนั้นการฟอกหนังจะใช้กรรมวิธีแบบภูมิปัญญาดั้งเดิม คือนำหนังทั้งผืนมาเผา แล้วชุบขนที่ติดหนังออก จากนั้นจะทำการฟอกโดยแช่ลงไปใต้น้ำที่ผสมน้ำพริกเครื่องแกงเพื่อดับกลิ่น ก่อนที่จะนำมาตากโดยการชิงเข้ากับเสตัง แต่ปัจจุบันใช้วิธีการทางเคมีในการฟอกหนัง ซึ่งจะทำให้ได้หนังที่บางกว่า

การจำหลักหนังใหญ่นั้นช่างจะร่างแบบหรือวาดแบบในกระดาษ นำแบบร่างไปปะลงบนแผ่นหนังขึ้นที่เตรียมไว้ แล้วจำหลักด้วยเครื่องมือแกะสลัก ตอกไปตามลายที่ร่าง ไม่นิยมลงสีที่ตัวหนัง ซึ่งจะต่างจากตัวหนังตะลุงที่มีวิธีทำคล้ายกันแต่เมื่อทำเสร็จแล้วจะลงสีเพิ่มเติมและมีขนาดเล็กกว่า

หนังใหญ่เมืองเพชร มีชื่อเสียงโด่งดังในสมัยรัชกาลที่ ๕ คณะหนังใหญ่จากวัดพลับพลาชัย ซึ่งมีหลวงพ่อดุทธิ เป็นผู้จำหลักหนัง มีโอกาสได้แสดงหน้าพระที่นั่ง ในพระราชมาราชนิศน์ ซึ่งปัจจุบันตัวหนังใหญ่ได้สูญหายไปเป็นจำนวนมาก ยังคงเหลือเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑหนังใหญ่วัดพลับพลาชัยเพียงไม่กี่ตัว สำหรับช่วงยุคหลังที่ยังคงจำหลักหนังใหญ่อยู่มีเพียงนายมนู เนตรสุวรรณ เท่านั้น

งานตอกกระดาษ

งานตอกกระดาษเป็นศิลปะงานช่างสกุลหนึ่งของเมืองเพชร โดยตอกกระดาษให้เป็นลวดลาย ซึ่งมีทั้งลายไทย รูปสัตว์ในวรรณคดี สิบสองนักษัตร หรือลายประดิษฐ์อย่างอื่นตามต้องการ ใช้สำหรับประดับหรือตกแต่ง สถานที่ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ให้เกิดความสวยงาม

กระดาษที่นำมาดอกลายนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้งาน ถ้าเป็นการดอกระดาษเพื่อประดับงาน เช่นทำธงราว หรือทำพวงมะโหด มักใช้ กระดาษว่าว สีสดต่าง ๆ และลายที่ดอคมักเป็น ลายไทย รูปสัตว์ในวรรณคดี หรือสิบสองนักษัตร แต่ถ้าใช้ประดับเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น การดอกระดาษปิดลูกโกศ บรรจุกระดูกคนตายในงานเผาศพมักเป็นกระดาษอังกฤษ ที่มีสีแฉะวาว และลายที่ดอคมักเป็นลายไทย

การดอกระดาษทำธงราว ช่างจะตัดกระดาษเป็นรูปธงขนาดตามต้องการแล้วนำกระดาษที่ตัดมาซ้อนกันหลาย ๆ แผ่น จากนั้นจะใช้เครื่องมือดอกระดาษมีลักษณะคล้ายสิ่วอันเล็ก ๆ ตอกลงไป การดอกระดาษอังกฤษสามารถวางซ้อนทับได้หลาย ๆ แผ่นเช่นกัน ซึ่งในการดอกลายนั้นช่างจะต้องมีแบบร่างลายวางไว้บนสุดเสมอ

งานดอกระดาษ สามารถพบเห็นได้เฉพาะในเวลาที่มืงาน เช่น งานศพ หรืองานบุญ เท่านั้น

งานแทงหยวก

งานแทงหยวก เป็นงานศิลปะอีกแขนงหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรี อันเกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่นำเอาหยวก หรือกาบของต้นกล้วย มาเขียนลาย ผูกลาย เป็นลายไทย แล้วนำมาสลักฉลุหรือแทงด้วยมีดเป็นลวดลายต่าง ๆ เช่น ลายกระจัง ฟันหนึ่ง หรือลายฟันปลา ลายกระจังฟันสาม หรือลายบัวคว่ำ บัวหงาย ลายน่องสิงห์ ลายกนก ใช้ประดับเชิงตะกอนเผาศพ หรือประกอบเมรุในงานศพ

วัสดุอุปกรณ์ในการแทงหยวก ประกอบด้วย หยวกกล้วย ไม้ไผ่จักตอก สีย้อมลวดลายหยวก กระดาษกรูหน้า กระดาษรองพื้นลายหยวก ตะปูตอกแผ่นหยวกและติดเครื่องสด มีดแทงหยวก และมีดแทงลายหยวก

การตกแต่งเชิงตะกอน นอกจากจะใช้หยวกกล้วยยังเป็นลวดลายต่าง ๆ ประดับแล้ว ยังใช้วัสดุธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ฟักทอง มันแกว หวีไข่เต่า ฝรั่ง มันเทศ มะเขือสลัก เป็นดอกไม้ ใบไม้ ภาพในวรรณคดี ภาพหัวสัตว์แล้วย้อมให้สวยงามประดับประกอบเข้าไปด้วย เรียกว่า เครื่องสด

งานลงรักปิดทอง

งานลงรักปิดทอง เป็นงานตกแต่งเพื่อให้เกิดความงามและมีคุณค่า โดยใช้ทองคำแผ่นปิดทับลงไปในยิมทำกับองค์พระพุทธรูปทั้งที่หล่อด้วยโลหะ หรือปั้นด้วยปูน ฐานของพระพุทธรูปธรรมาสน์ หน้าบัน แกะสลักไม้ หรือหน้าบันปูนปั้น บานประตู บานหน้าต่างไม้ที่แกะสลัก บางครั้งก็ทำควบคู่ไปกับการประดับกระจก แต่ในการปิดทองลงบนวัสดุนั้น ทองมักหลุดออกง่าย จำเป็นต้องใช้รักษาเข้าไปบนชิ้นงานก่อนเพื่อให้ทองที่ปิดติดกับชิ้นงานได้ทนนาน จึงเรียกว่า การลงรักปิดทอง

การลงรักปิดทอง ต้องรองพื้นสิ่งที่จะทำการปิดทองก่อนเพื่อให้พื้นผิวเสมอกัน แล้วขัดให้เรียบด้วย

กระดาศทรายอีกครั้ง จากนั้นลงรัก โดยใช้น้ำยางที่ได้จากต้นรัก มีสีดำและเหนียว นำมาผสมรวมกับขี้เถ้า ใบตองแห้งจนเข้ากันดี ทาลงไปบริเวณที่จะทำการปิดทอง ปล่อยทิ้งไว้จนรักนั้นแห้งดี จึงทำการปิดทองคำแผ่น ลงไป

งานลงรักปิดทองในจังหวัดเพชรบุรี มีปรากฏให้เห็นอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น พระประธานในอุโบสถ หน้าบันอุโบสถ หน้าบันศาลาการเปรียญ บานหน้าต่าง บานประตู ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภาพจิตรกรรมในสมุดข่อย เป็นต้น

งานประดับกระจก

งานประดับกระจกเป็นศิลปะการประดับตกแต่งสิ่งของเครื่องใช้ และส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม เช่น ช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ คูหา หน้าบัน ฐานพระ บานประตู หน้าต่าง ธรรมาสน์ ให้เกิดความสวยงาม มีแสงเปล่งประกายออกมาคล้ายอัญมณีเมื่อได้รับแสงสว่างส่องกระทบ อีกทั้งยังช่วยรักษาเนื้อไม้โดยอาศัยยางรักที่ใช้ก่อนปิดกระจก นอกจากนี้กระจกยังเป็นวัสดุที่ทนแดดทนฝนอยู่ได้ยาวนานอีกด้วย

งานประดับกระจกมักทำต่อจากงานปั้น งานแกะสลัก โดยใช้กระจกสีตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ ปิดลงไปบนร่องพื้นของงานปั้น หรืองานแกะสลัก ซึ่งจะต้องลงรักบนพื้นที่ต้องการปิดกระจกก่อน และบางครั้งอาจมีการปิดทองร่วมกับประดับกระจกด้วย ก็จะเรียกว่า ปิดทองรองกระจก ในอดีต ช่างปิดกระจกจะต้องผสม รังน้ำ เกลี้ยง สมุกผง ถ่านใบตองแห้ง ชันผง น้ำมันยาง ปูนขาว เพื่อเป็นวัสดุรองพื้นก่อนปิดกระจก แต่ปัจจุบันใช้กาวยาพิท็อกซีที่มีขายในท้องตลาดแทน สำหรับกระจกประดับที่ใช้กันมาแต่โบราณ จะมีอยู่ ๒ ชนิด คือ กระจกเกรียบ และกระจกแก้ว ปัจจุบันนิยมใช้กระจกนำเข้าจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และประเทศญี่ปุ่น สีที่นิยมก็มี สีแดง สีน้ำเงิน สีเขียวและสีเหลือง

งานประดับกระจกในจังหวัดเพชรบุรีสามารถเห็นได้ทั่วไปโดยเฉพาะฐานพระประธานในอุโบสถเกือบทุกวัด หรือตามหน้าบันอุโบสถ วิหารหลายแห่ง เช่น หน้าบันพระอุโบสถ วัดคงคารามวรวิหาร เป็นต้น

งานปั้นหัวโขน หัวละคร

หัวโขน หัวละคร เป็นเครื่องใช้สำหรับศีรษะและปิดบังส่วนหน้า คล้ายกับหน้ากาก ทำขึ้นเพื่อให้นักแสดงโขนและละครสวมในเวลาแสดง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหัวตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์เช่น พระลักษณ์ พระราม นางสีดา ทศกัณฐ์ ห้วยักษ์ หัวลิง นอกจากนี้ในการแสดงละครก็ยังมีหัวสัตว์อื่น ๆ เช่น หัวม้า หัวเสือ

เป็นต้น

การปั้นหัวโขน หัวละคร จะต้องเตรียมหุ่นที่ปั้นจากดินเหนียวแล้วนำไปเผาไฟ หรือทำด้วยไม้กลึง มีลักษณะเป็นหัวแบบโกนแล้วปั้นหุ่นโดยใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ หรือ กระดาษถุง ปูนแช่น้ำ ตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ ทาด้วยกาวแป้งเปียก หรือกาวลาเท็กซ์ ปะลงไปบนหุ่นที่ปั้นไว้ เรียกว่า การปิดหุ่น เมื่อปิดกระดาษได้เป็นรูปหัวตามแบบ ปล่อยให้แห้ง ผ่าหัวโขนออกจากหุ่น เรียกว่าการถอดหุ่น ซึ่งบริเวณที่ผ่านนั้นจะถูกเย็บกลับเข้าให้เรียบร้อยหลังจากถอดหัวออกจากหุ่นแล้ว เมื่อเย็บเสร็จใช้รักตีลายมาปั้นเพิ่มเติมส่วนที่เป็น คิ้ว ตา จมูก ปาก ฯลฯ ให้ได้รูปชัดเจน และแสดงอารมณ์ของใบหน้ากับการประดับลวดลายตกแต่งบนตำแหน่งที่เป็นเครื่องศิราภรณ์ และจัดทำส่วนหู สำหรับหัวยักษ์ หัวลิง หัวพระ และหัวนาง ต่อด้วยการลงรักปิดทอง หรือประดับกระจก ส่วนที่ต้องการ สูดท้ายลงสีส่วนที่เป็นรายละเอียด ซึ่งสีที่ใช้มักเป็นสีฝุ่นผสมกาวกระถิน หรือยางมะขวิด

การปั้นหัวโขนหัวละครในจังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่เป็นการปั้นหัวละคร เนื่องจากมีละครชาตรีอยู่หลายคณะ ซึ่งสามารถหาดูได้ที่วัดมหาธาตุวรวิหาร สำหรับการปั้นหัวโขนจะปั้นหัวโขนเล็กสำหรับเป็นของประดับตกแต่งเท่านั้น

ทำเนียบงานสกุลช่างเมืองเพชร

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	งาน/สาขา	ที่อยู่	โทรศัพท์
๑	นายทองร่วง เอ็มโษษฐ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (เปิดบ้านเป็นศูนย์การเรียนรู้ ศิลปะปูนปั้น)	งานปูนปั้น	๑/๑ ม.๔ ต.ช่องสะแก อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๑๓๓๗๒ ๐๘๑-๖๑๒๐๒๓๑
๒	นายสมบัติ พูลเกิด	”	๔๘ ม.๗ ต.ช่องสะแก อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๕๕๓๔๓ ๐๘๙- ๐๖๙๗๓๐๗
๓	นายจิรภัทร บุญประเสริฐ	”	๑๘๗ ม.๑ ต.บางจาน อ.เมือง ฯ จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๐๐๘๐๖
๔	นายแผ้ว เทียนชัยทัศน์	”	(ข้างบ้าน)๘๖ ถ . นอก ตำบลคลองกระแซง อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	
๕	นางบุญเจื่อน เอ็มโษษฐ์	”	๑/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๕-๑๙๔๖๙๐๓
๖	นายสำรวย เอ็มโษษฐ์	”	๖๕/๑ ม.๓ ตำบลบ้านหาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๕๐	
๗	นางสุทิน เทียนภู	”	๗๙ ม.๒ ต.ไร่สะท้อน อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี	๐๘๖- ๑๗๕๖๑๙๕
๘	นายเอกลักษณ์ มิตรรัน	”	๑๓/๕ หมู่ ๔ ต.หนองปรัง อ.เขาย้อย จ.	๐๘๙- ๖๑๓๘๖๘๓

			เพชรบุรี ๗๖๑๔๐	(ปูนปั้น)
๙	นายสารโรจน์ บุญประเสริฐ	”	๖/ ๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางจาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๗- ๐๓๕๕๒๕๑
๑๐	นายบรรจบ บุญประเสริฐ	”	๑๘๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางจาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๐๐๘๐๖ ๐๘๑-๔๓๔๑๔๕๒
๑๑	นายสมชาย บุญประเสริฐ (หัวหน้ากลุ่มงานป็นสัตว์ หิมพานต์ประกอบ พระเมรุมาศ)	”	๗๘/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางจาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐ ๓๒๔๑ ๙๑๙๙ ๐๘๙-๘๒๐๔๗๒๓
๑๒	นายศิริ พรพระ	”	๑๐ หมู่ที่ ๙ ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๑๙๒๗๗ ๐๘๙-๒๕๖๒๓๗๐
๑๓	นางบาหยัน รอดจากทุกข์	”	๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐ ๓๒๔๕ ๕๓๕๐

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	งาน/สาขา	ที่อยู่	โทรศัพท์
๑๔	นางสุวรรณา ภัทรพลแสน	“	๕๙/๔ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐ ๓๒๔๑ ๙๑๙๙
๑๕	นางสายพิน พลายแก้ว	”	๓๙ หมู่ที่ ๙ ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๖ ๑๗๔๐๓๑๕
๑๖	นายสุชนีย์ พลายแก้ว	”	๓๙ หมู่ที่ ๙ ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐ ๓๒๔๑ ๙๔๑๗
๑๗	นายบรรพต อินทเสม	”	๑๒/๑ ม.๓ ต.บ้านหาด อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๑๙๐๖๗ ๐๘๖-๘๕๖๔๗๘๓
๑๘	นายไพฑูรย์ อินทเสม	”	๖๒๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านหม้ออำเภอเมือง เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๑-๐๐๗๙๐๒๑
๑๙	นายสมจิตต์ อินทเสม	”	๖๒๒/๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๑๙๔๑๗
๒๐	นายบรรพต อินทเสม	”	๑๒/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านหาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๕๐	๐ ๓๒-๔๑ ๙๐๖๗, ๐๘๖- ๘๕๖๔๗๘๓
๒๑	นายเยี่ยม ทองไทร	”	๖๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านหาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๕๐	๐๘๖ -๗๐๗๕๙๙๕, ๐ ๓๒-๔๑ ๙๑๘๐
๒๒	นางจินดา บุญประเสริฐ	”	๖๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านหาด อำเภอบ้านลาด	๐๘๖ -๗๐๗๕๙๙๕

			จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๕๐	
๒๓	นายสมพิศ พลายแก้ว	”	๖๐๘/๕ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐ ๓๒-๔๑ ๙๖๙๙, ๐๘๑- ๙๔๓๒๓๕๖
๒๔	นางจันทร์เจ้า มูลจรัส	”	๑๑๙ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางจาน อำเภอเมือง เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๗ - ๑๕๗๘๖๑๔
๒๕	นายนิยม คงคาเพชร	”	๓๙/๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	
๒๖	นางจันทนา อินทิเยร	”	ตำบลบางจานอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	
๒๗	นายสมเจต อินฉิม ช่างปูนปั้น	”	๖/๑ หมู่ ๔ ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	๐๘๕-๙๗๘๗๔๔๘
๒๘	นายหรรณย์ ทับทิมทอง ช่างปูนปั้น	”	๘๖ หมู่ ๘ ต.บ้านลาด อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี	๐๓๒- ๔๙๑๑๐๙ ๐๘๖ - ๖๒๙๖๐๗๙
๒๙	นายจรี มหิมา	”	๒๙ ม.๔ ต.บ้านกุ่ม อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๑-๐๑๑๑๕๑๔
๓๐	นายชัชวาลย์ สหสพาศน์ กลุ่มเอเซียปูนปั้น (เปิดบ้านเป็นแหล่งเรียนรู้ งานปูนปั้น)	“	๑๔๕ ม. ๑ ถ.เพชรเกษม ต.ไร่ส้ม อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๖๑ ๗๑๙๐๐๘๘

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	งาน/สาขา	ที่อยู่	โทรศัพท์
๓๑	นายเฉลิม พึ่งแดง	ปูนปั้น/ จิตรกรรม หนังใหญ่/	๖๙/๒ ซอย ๕ เทคนิค ถนนบริพัตร ตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๑-๒๙๑๙๐๘๑
๓๒	นายพิพัฒน์ พึ่งแดง	จิตรกรรม	๖๙/๒ ซอย ๕ เทคนิค ถนนบริพัตร ตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๙๘ ๒๖๔๑๗๕๕
๓๓	นายจักรี จันทรวโรจน์	จิตรกรรม	๑๕๒ ม.๑๑ ต.มาบปลาเค้า อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี	๐๘๑ ๙๔๔ ๔๒๘๖
๓๔	นายธานินทร์ ชื่นใจ ช่างเขียนลายรดน้ำ	ลายรดน้ำ	๔๘ ถ.ท่าหิน ต.ท่าราบ อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๒๗๘๗๔ ๐๘๙-๐๑๕๒๐๙๙
๓๕	นายกฤษดากร อินกงลาศ ช่างเขียนลายรดน้ำ	ลายรดน้ำ/ จิตรกรรม	ลายรดน้ำ	๐๘๑ - ๙๘๗๐๓๑๘
๓๖	นายวิริยะ สุสุทธิ (ช่างแทงหยวก)	แทงหยวก	๑ ถ.บันไดอิฐ ต.คลองกระแซง อ.เมือง ฯ จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๒ -๒๙๗๙๕๓๕
๓๗	นายสุพจน์ วงศ์ทองดี	”	๕๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง	๐๘๔-๑๐๖๑๗๓๗

	(ช่างแทงหยวก		จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	
๓๘	นายพิษณุ สุสุทธิ	”	๒๑/๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	
๓๙	นางพะนอ สุสุทธิ	”	๗๓ ถนนบันไดอิฐ ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐ ๓๒๔๒ ๗๖๕๖
๔๐	นางสาตี แสนสุด	”	๗๕ ถนนบันไดอิฐ ตำบลคลองกระแซงอำเภอ เมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	
๔๑	นายสงกรานต์ สุสุทธิ	”	๒๑/๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	
๔๒	นายนิยม ราชเจริญ (ช่างไลท์)	ฉลุลาย ฝักไม้มุก	ช่างฝังไม้มุก	๐๘๑-๒๙๓๑๒๑๓
๔๓	นายเกษม ราชเจริญ (ช่างปั้น)	”	ช่างทำโครงสร้าง	๐๘๑-๒๙๓๑๒๑๓
๔๔	นายมงคล ชื่นอารมณ (ช่างตี)	”	ช่างแกะสลักไม้	๐๘๑-๒๙๓๑๒๑๓
๔๕	น.ส.เอื้อน เครือมา ช่างปั้นหัวสัตว์	ปั้นหัวสัตว์	หน้าวัดนาค ถ.สุรพันธ์ ต.ท่าราบ อ.เมือง จ. เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๖- ๐๔๐๔๓๔๗
๔๖	นายอเนก เอี่ยมสะอาด	”	ต.นาพันสาม อ.เมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี	๐๘๗ ๑๖๕๗๙๖๒

๔๗	นางสาวปัญชลี เดชคง ช่างลงรักปิดทอง	ลงรักปิดทอง	๕๘๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐ ๓๒๔๒ ๘๒๙๖ ๐๘๙-๕๕๔๘๒๒๔
๔๘	นายวิเชียร เกาพันธ์	ลงรักปิดทอง ประดับกระจก	๑๗๓/๔ ถนนพงษ์สุริยา ตำบลท่าราบ อำเภอ เมืองเพชรบุรีจังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๔-๗๓๕๙๘๓๑
๔๙	นายพิทยา ศิลปสร ช่างตอกกระดาศ	ตอกกระดาศ	๙๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๑-๗๓๖๗๙๑๗
๕๐	นายยงยุทธ พลายเลื่อน	”	๑๖ ม.๔ ต.ยางน้ำกลัดใต้ อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี	๐๘๙ ๒๒๐ ๔๒๙๘
๕๑	นางยุวันดา ศิลปะสร ช่างตอกกระดาศ	”	๙๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	๐๘๑-๗๓๖๗๙๑๗
๕๒	นายธนรัตน์ เกตุชู	แกะสลักไม้	๙๘ ม.๙ ต.ช่องสะแก	๐๙๒ ๕๒๐๑๘๘๐
๕๓	นายประสิทธิ์ แซ่ตั้ง ช่างแกะสลักไม้	”	๑/๑๓ ต.บ้านกุ่ม อ.เมือง ฯ จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๙ – ๖๙๑๖๗๓๕ (แกะไม้)
๕๔	นายโกเมศร์ รอดขาว ช่างแกะสลักไม้	”	๒๕๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	
๕๕	นายกำจัด นันทกว้าง ช่างแกะสลักไม้	”	๒๕๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๑๑๖๓๖
๕๖	นายธนวัฒน์ มากมิตร	”		

๕๗	นายสมัย	”		๐๙๔ ๒๖๙๒๕๑๔
๕๘	นายมนู เนตรสุวรรณ (จำหลักหนังสือใหญ่)	จำหลัก หนังสือใหญ่	๑๘๐/๙ ม.๑ ต. ช้องสะแก อ.เมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๘๙- ๘๘๖๓๒๔๗ ๐๘๙-๘๘๙๔๙๒๕
๕๙	น.ส.มณฑา (ตัว) แฝงสีคำ	ทำทอง	๓๖๘ ถนนพานิชเจริญ ตำบลท่าราบอำเภอเมือง เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒ ๔๒๕๘๓๘
๖๐	นายสสิต นาใจดี (ช่างอ้วน)	ทำทอง	หน้าโรงเรียนแสงมิตร ต.ท่าราบ อ.เมืองฯ	
๖๑	นายพร (ทองโบราณ)	ทำทอง	ม.๕ ต.หนองจอก อ.ท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี	๐๘๙ ๘๙๕๓๔๘๔
๖๒	นางสาวกัลยา รอดพ่วง	ทำทอง	๒๒๖/๑ ม.๔ ต.บ้านหม้อ อ.เมืองเพชรบุรี	
๖๓	นางสาวสิริลักษณ์ ศรี ทองคำ	ทำทอง	๒๒๖/๑ ม.๔ ต.บ้านหม้อ อ.เมืองเพชรบุรี	๐๘๗ ๑๖๓๘๓๘๓
๖๔	นายชลอ กาเรียนทอง	จิตรกรรม	๘๗ ม.๑ ต.เวียงคอย อ.เมือง จ.เพชรบุรี	๐๓๒-๔๐๑๐๐๒ ๐๘๙-๑๗๓๗๗๙๖
๖๕	นายพนนทชัย ฅนอมนุช (ลูกศิษย์ครูสุภาพ พันธุ์ศิริ)	ปั้นหัวโขน	ต.เวียงคอย อ.เมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี	
๖๖	นายศรัณยู ฅนอมนุช (ลูกศิษย์ครูสุภาพ พันธุ์ศิริ)	ปั้นหัวโขน	ต.เวียงคอย อ.เมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี	

สรุปข้อมูลงานสกุลช่างเมืองเพชร

ลำดับที่	สาขางานสกุลช่างเมืองเพชร	จำนวนคน	หมายเหตุ
๑	งานปูนปั้น	๓๐	
๒	งานจิตรกรรมฝาผนัง	๕	
๓	งานเขียนลายรดน้ำ	๓	
๔	แทงหยวก	๙	(๒ สกุล : สุสทธิ, ๘ คน วงศ์ทองดี, ๑ คน
๕	งานทำทอง	๔	(๔ สกุล)
๖	งานฉลุลายฝังไม้มุก	๒	
๗	งานแกะสลักไม้	๖	
๘	งานจำหลักหนังสือใหญ่	๒	
๙	งานตอกกระดาศ	๓	
๑๐	งานลงรักปิดทอง ประดับกระຈก	๒	
๑๑	งานปั้นหัวสัตว์	๒	
๑๒	งานปั้นหัวโขน (ลูกศิษย์ ช่างสุภาพ พันธุ์ศิริ)	๒	

รายชื่อช่างจัดแสดงและสาธิตงานสกุลช่างเมืองเพชร
ภายในงานพระนครคีรี ครั้งที่ ๓๒
ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ลำดับที่	รายการ	โทรศัพท์	หมายเหตุ
๑	การจัดแสดงและสาธิตงานสกุลช่างเมืองเพชร ๑๒ ทีมช่าง - งานฉลุลายฝังไม้มุก : นายนิยม ราชเจริญ - งานแกะสลักไม้ : นายธนรัตน์ เกตุชู - งานจำหลักหนังใหญ่ : นายมนู เนตรสุวรรณ - งานตอกกระดาศ : นายพิทยา ศิลปสร - งานประดับกระจก : นายวิเชียร เกาพันธ์ุ - งานแทงหยวก : นายวิริยะ สุธุทธิ	๐๘๑ ๒๙๓๑๒๑๓ ๐๙๒ ๕๒๐๑๘๘๐ ๐๘๙ ๘๘๙๔๔๒๕ ๐๘๑ ๗๓๖๗๙๑๗ ๐๘๕ ๙๗๙๘๗๘๔ ๐๘๒ ๒๙๗๙๕๓๕	
	- งานเขียนลายรดน้ำ : นายธานินทร์ ชื่นใจ - งานจิตรกรรม : นายพิพัฒน์ พึ่งแดง - งานปูนปั้น : นางบุญเจื่อน เอ็มโอษฐ์ - งานปั้นหัวโขน : นายศรัณยู ถนอมนุช - งานทำทอง : นางสาวสิริลักษณ์ ศรีทองคำ - งานปั้นหัวสัตว์ : น.ส.เอือน เครือมา	๐๘๙ ๐๑๕๒๐๙๙ ๐๘๑ ๒๙๑๙๐๘๑ ๐๘๕ ๑๙๔๖๙๐๓ ๐๙๙ ๐๑๗๖๔๙๐ ๐๘๗ ๑๖๓๘๓๘๓ ๐๘๖ ๐๔๐๔๓๔๗	

แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขามและศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้งปัจจุบัน

ตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๓๒ หมู่ที่ ๔ บ้านท่าสะพาน ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
สมาชิกปัจจุบัน ๔๙ คนพื้นที่ จำนวน ๗๕๖ ไร่

๑.๒ ประวัติความเป็นมา

แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เริ่มจัดตั้งเมื่อปี ๒๕๕๗เป็นการพัฒนามาจากศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขามซึ่งเดิมเกษตรกรประสบปัญหาปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ อัตราการงอกของเมล็ดที่ต่ำเมล็ดพันธุ์ไม่สมบูรณ์ข้าวไม่เต็มเมล็ดการเจริญเติบโตของต้นข้าวจึงไม่สามารถเจริญเติบโตแข็งแรงพันธุ์ข้าวไม่เป็นที่ต้องการของตลาดและปัญหาที่สำคัญในปัจจุบันคือข้าววัชพืชเกษตรกรจึงจำเป็นต้องใช้ต้นทุนในการผลิตสูงเช่นใส่ปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโตใช้สารเคมีฉีดพ่นสารป้องกันโรคแมลงเป็นจำนวนมากและนับวันยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเท่ากับเป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิตโดยตรงและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างมากแต่หลังจากที่เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ต่างๆในเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์จึงได้มีการรวมกลุ่มเป็นศูนย์ข้าวชุมชนซึ่งเป็นการเริ่มต้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ปี ๒๕๕๕ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี กรมการข้าว (ในปัจจุบัน) จัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าว และสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม ทำแปลงขยายพันธุ์ข้าว ผ่านมาตรฐานระเบียบของกรมการข้าว จึงทำให้เป็นจุดแข็งของศูนย์ฯ คือสมาชิกมีความรู้ ประสบการณ์ ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ปี ๒๕๕๘ ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม ได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ปี ๒๕๕๐มีนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรย้ายมาใหม่ คือคุณอุไร กาลปักษ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรว. ในขณะนั้นมีแนวความคิดที่จะพัฒนาอาชีพการเกษตรโดยเน้นเรื่องข้าวเพราะเป็นพืชเศรษฐกิจและเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรในพื้นที่ จึงได้ปรึกษากับผู้นำชุมชนและสมาชิกที่ได้ทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวให้กับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรีเพื่อจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขามขึ้นในครั้งแรกและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ปี ๒๕๕๑ได้คัดเลือกคณะกรรมการขึ้นใหม่มีนายพุด พูลพิพิธ เป็นประธานคณะกรรมการ และสถานที่ดำเนินการของศูนย์ฯ อยู่ท้องที่การบริหารส่วนตำบลไร่มะขาม บ้านศาลเจ้าจ้าว หมู่ที่ ๗ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และกลุ่มได้รับ เมล็ดพันธุ์ข้าวจากกรมการซึ่งนำมาปลูกในฤดูนาปรัง ในการให้ความรู้เกษตรกรโดยการอบรมตามระบบโรงเรียนชาวนา เกษตรกรทำแปลงอย่างดี แต่ประสบปัญหาเนื่องจากฝนตกหนักลมแรง จึงต้องตัดข้าวจำหน่ายให้กับโรงสี ได้ราคาสูงกว่าเกษตรกรทั่วไปราคาเพิ่มขึ้นอีกตันละ ๒๐๐ บาท

และในปีสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาดได้ส่งศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม เข้าประกวดการ

คัดเลือกศูนย์ข้าวชุมชนประเภทข้าวทั่วไปได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ระดับจังหวัด

ปี ๒๕๕๒ สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาดได้ส่งวิสาหกิจศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขามเข้าประกวดการคัดเลือกศูนย์ข้าวชุมชนประเภทข้าวทั่วไปได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับจังหวัดและรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ระดับเขต และในปีนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี และศูนย์การบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านลาด ในด้านวิชาการ เทคโนโลยีต่างๆ ความรู้และการศึกษาดูงานแก่สมาชิกมีการปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยนายบรรพต มามาก เลขาธิการศูนย์ข้าวฯ จึงมีแนวคิดที่จะผลิตพันธุ์ข้าวที่เป็นของศูนย์ฯ ขึ้นใช้เอง ส่วนแปลงขยายพันธุ์ข้าวได้รับใบรับรองมาตรฐานแปลง (GAP) จำนวน ๕๕ แปลง

ปี ๒๕๕๓แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ของศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม ได้รับการรับรองระบบมาตรฐานการผลิตเมล็ดพันธุ์ (GAPSeed) ซึ่งเป็นศูนย์แรกของประเทศ และเป็นแหล่งศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องของเกษตรกร หน่วยงานราชการ เอกชน และสถาบันการศึกษา

ต่อมา นายพุฒ พูลพิพิธ ซึ่งเป็นประธานและได้ยกพื้นที่จำนวน ๑ ไร่ ๒ งาน ให้เป็นที่ดำเนินการของศูนย์ข้าวชุมชน มาอยู่ที่เลขที่ ๓๒ หมู่ที่ ๔ บ้านท่าสะพาน ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ในปีนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรีและเงินทุนหมุนเวียนของวิสาหกิจศูนย์ข้าวชุมชนฯ สร้างสถานที่ดำเนินการของศูนย์ข้าวฯ

ปี ๒๕๕๔ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ศูนย์การบริการนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านลาด (กศน.)สร้างฐานเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการลดต้นทุนการผลิตข้าว เรื่องการใช้ปุ๋ยสั่งตัด

และในปีนี้มีมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ได้เข้ามาร่วมทำงานวิจัยเรื่องการใช้ปุ๋ย โดยใช้แปลงนายบรรพต มามาก(ประธาน ศพก.บ้านลาด ในปัจจุบัน)

ในปีนี้ศูนย์ข้าวชุมชนได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเขตประเภทข้าวทั่วไป

ปี ๒๕๕๕ศูนย์ข้าวชุมชนฯ ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับประเทศ และได้เข้ารับรางวัลพระราชทาน ในงานวันพืชมงคล เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖

ศูนย์ฯประสบความสำเร็จในการปรับปรุงพันธุ์ข้าวเพื่อใช้เองจำนวน ๑ สายพันธุ์ คือพันธุ์U-RAI ๑

ปี ๒๕๕๖ ศูนย์ข้าวชุมชนฯมีการรวมศูนย์ข้าวชุมชนระดับตำบล เพื่อพัฒนาเป็นเครือข่ายศูนย์ข้าวชุมชนระดับอำเภอ

ปี ๒๕๕๗ ศูนย์ข้าวชุมชนฯได้รับงบประมาณโครงการหมู่บ้านส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไร่มะขาม จากกรมการข้าว โดยเป็นการร่วมพื้นที่การทำนาของเกษตรกรที่สมัครใจ ใน ๕ ตำบล คือ ตำบลถ้ำรงค์ ตำบลท่าเสน ตำบลไร่มะขาม ตำบลสมอพลี และตำบลหนองกระเจ็ด สมาชิก๑๙๖ ราย พื้นที่ ๑,๖๓๗ ไร่ วิสาหกิจศูนย์ข้าวฯได้เครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพตัวอย่างข้าวเบื้องต้น และสมาชิกได้ผลผลิตข้าวจำนวนมาก แต่ไม่สามารถจำหน่ายได้หมดเหลือค้างจำนวนมาก เนื่องจากผลกระทบจากโครงการรับจำนำข้าว ทำให้ศูนย์ข้าวฯ ประสบปัญหาขาดทุน หาทายออกไม่ได้ไม่มีใครหรือหน่วยงานไหนเข้าช่วยเหลือ ขอบประมาณก็ไม่ได้ จึงต้องยอมขาดทุนขายเป็นข้าวไก่และเพื่อผลิตเป็นแอลกอฮอล์

ได้รับความสนใจจากลูกค้าจำนวนมากเพราะข้าวมีคุณภาพ

ปี ๒๕๕๘ ศูนย์ข้าวชุมชนฯได้รับโครงการส่งเสริมระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว ได้คัดเลือกประธานแปลงใหญ่ข้าวขึ้น คือ นายบรรพต มามาก จึงเป็นการรวมตัวต่อเนื่องมาจากโครงการหมู่บ้านผลิตพันธุ์ของเกษตรกรทั้ง ๕ ตำบล และได้มีแนวทางการแก้ปัญหาของแปลงใหญ่ โดยการหาตลาดก่อนเพื่อเป็นการผลิตเมล็ดพันธุ์ตามความต้องการของตลาด ที่เรียกว่าการตลาดนำการผลิต และข้าวที่ตลาดต้องการคือข้าวปทุมธานี ๑ และมีความคิดผลิตเพื่อแปรรูปเป็นข้าวสารเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต

ในปีนี้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี (ศพก.) โดยมีนายบรรพต มามาก เป็นประธานและวิทยากรประจำศูนย์ฯหรือเกษตรกรต้นแบบมีการดำเนินการควบคู่และเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีงบประมาณต่อเนื่องสนับสนุนโครงการหมู่บ้านต้นแบบการผลิตข้าวอินทรีย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงวิถีชุมชนตำบลไร่มะขาม

ปี ๒๕๕๙แปลงใหญ่วิสาหกิจศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขามได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่ายให้กรรมการข้าวโดยผลิตข้าวอินทรีย์ตามวิถีของชุมชน และผลผลิตได้รับการรับรองมาตรฐาน GAPโดยนำข้าวเปลือกไปจ้างแปรรูปได้ข้าวสารปริมาณน้อยและส่วนเหลือจากการแปรรูปไม่ได้รับคืนจึงร่วมกันแก้ปัญหาโดยการกู้สินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส) สร้างโรงสี มูลค่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมอาคารอัตรากำลังการผลิต วันละ ๑๕ ตัน ตั้งอยู่ในพื้นที่สาธารณะ หมู่ที่ ๘ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และต้องการให้ศูนย์ฯเป็นต้นแบบในการผลิตข้าวแบบครบวงจรอย่างยั่งยืน พร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งศึกษาวิจัยของสถาบันการศึกษา ร่วมกับชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพของเกษตรกรต่อไป

ได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัด โดยนายบรรพต มามากได้รับการคัดเลือกเป็นประธานระดับจังหวัดและได้รับการคัดเลือกเป็นเลขานุการแปลงใหญ่ระดับเขต และได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการเครือข่าย ศพก. จังหวัดเพชรบุรี ฝ่ายประชาสัมพันธ์

มีการเพิ่มช่องทางการตลาดผ่านโครงการรอยยิ้มชวานาเพื่อช่วยเหลือด้านการตลาดของเกษตรกรแปลงใหญ่วิสาหกิจศูนย์ข้าวฯ

ปี ๒๕๖๐ผลผลิตแปลงใหญ่วิสาหกิจศูนย์ข้าวฯได้รับรองมาตรฐาน GAP Seed /GAP Grain มีการผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์จำหน่ายให้กรรมการข้าว โรงสีที่ทำข้อตกลงไว้ คือโรงสีทวีรวมมิตร อีกส่วนแปลงใหญ่วิสาหกิจศูนย์ข้าวฯซื้อเพื่อแปรรูปจำหน่าย และมีการต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ปีนี้มีมีการปรับโครงสร้างสมาชิกและพื้นที่แปลงใหญ่ออกเป็น ๒ กลุ่มแปลงใหญ่ จึงเหลือสมาชิกจำนวน ๔๙ ราย พื้นที่ ๗๕๖ ไร่ ผลผลิตรวม ๖๒๙ ตัน

มีการทำงานวิจัยกับทางมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรีอย่างต่อเนื่อง

หน่วยงานต่างๆ เข้ามาทำสื่อประชาสัมพันธ์ มีเพจรอยยิ้มชวานาและกิจกรรมต่างๆ

ปี ๒๕๖๑แปลงใหญ่วิสาหกิจศูนย์ข้าวฯได้ดำเนินโครงการแปลงใหญ่ในเรื่องข้าวอย่างต่อเนื่อง และได้ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับ สกต.เพชรบุรี ภายใต้ตราสินค้า “เพชรพริบปรี” มีแปลงต้นแบบมาตรฐานอินทรีย์ และเพื่อเป็นการแก้ปัญหาด้านข้าวเบ็ดเสร็จ จึงร่วมกับอำเภอบ้านลาดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนพัฒนาเป็นแปลงใหญ่ข้าวระดับอำเภอและเป็นแปลงใหญ่ข้าวครบวงจรต้นแบบ

ปัจจุบันยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ เครื่องจักร ต่างๆที่ช่วยให้มีศักยภาพในการขับเคลื่อนแปลงใหญ่ให้มีคุณภาพเทียบเท่าผลผลิตภาคเอกชน ตั้งแต่การผลิตต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เช่น

ภาคการผลิต ประกอบด้วย เครื่องชุดหย่อนกล้าแบบประณีตพร้อมอุปกรณ์เพาะ เครื่องอบเมล็ดพันธุ์ขนาด ๒๐ ตัน เครื่องคัดเมล็ดพันธุ์แบบแรงโน้มถ่วง ชุดจักรเย็บกระสอบแบบอัตโนมัติ เครื่องจักรกลเบาขนาดเล็ก (โฟคลิฟ) รถเกี่ยวข้าวแบบคอมบาย ลานคอนกรีตต่อเนื่องประสงค์ เครื่องชั่งน้ำหนัก ขนาด ๕๐ ตัน

ภาคการแปรรูป ประกอบด้วย เครื่องขัดมัน เครื่องยิงสีเครื่องสกัดน้ำมันรำข้าว เครื่องชั่งพร้อมบรรจุอัตโนมัติ ห้องบรรจุผลิตภัณฑ์พร้อมอาคาร ห้องเก็บบรรจุภัณฑ์

ประเด็น หรือจุดแข็งที่สามารถขับเคลื่อนตามนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ

คือการใช้นวัตกรรมทางความคิดจาก ศพก. เพื่อใช้ในการบริหารแปลงใหญ่วิสาหกิจศูนย์ข้าวชุมชน

ตำบลไร่มะขาม ดังนี้

๑. การเชื่อมโยง ศพก. แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชน และศูนย์เครือข่าย แบบเบ็ดเสร็จ
๒. การบริหารจัดการของ ศพก. แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชน และศูนย์เครือข่าย
๓. ผลิตภัณฑ์ของ ศพก. แปลงใหญ่ และเครือข่าย
 - ๓.๑ เมล็ดพันธุ์ข้าว
 - ๓.๒ ข้าวเปลือกโก่ชน
 - ๓.๓ ข้าวอาหารสัตว์
 - ๓.๔ ข้าวสำหรับผลิตเป็นเอทานอล
 - ๓.๕ ข้าวเปลือกสำหรับผลิตปลายข้าวเพื่อเป็นอาหารสัตว์
 - ๓.๖ ข้าวกล้อง
 - ๓.๗ ข้าวสี (ข้าวเพื่อสุขภาพ)
 - ๓.๘ ข้าวขัดขาว
 - ๓.๙ รำข้าวสำหรับสกัดน้ำมัน
 - ๓.๑๐ รำข้าวสำหรับอาหารสัตว์
 - ๓.๑๑ ใจ้ก
 - ๓.๑๒ แกลบผลิตปุ๋ยอินทรีย์
 - ๓.๑๓ แกลบสำหรับเพาะข้าว
 - ๓.๑๔ สบู่ข้าว
 - ๓.๑๕ ชาชง
 - ๓.๑๖ ชาพร้อมดื่ม
 - ๓.๑๖ ขนมห้าวพองผสมธัญพืช
 - ๓.๑๗ ข้าวสำหรับทำแป้งข้าวเจ้า
 - ๓.๑๘ ข้าวสำหรับทำขนมจีน
 - ๓.๑๙ ข้าวสำหรับทำขนมข้าวเกรียบงา

